

Ketabton.com

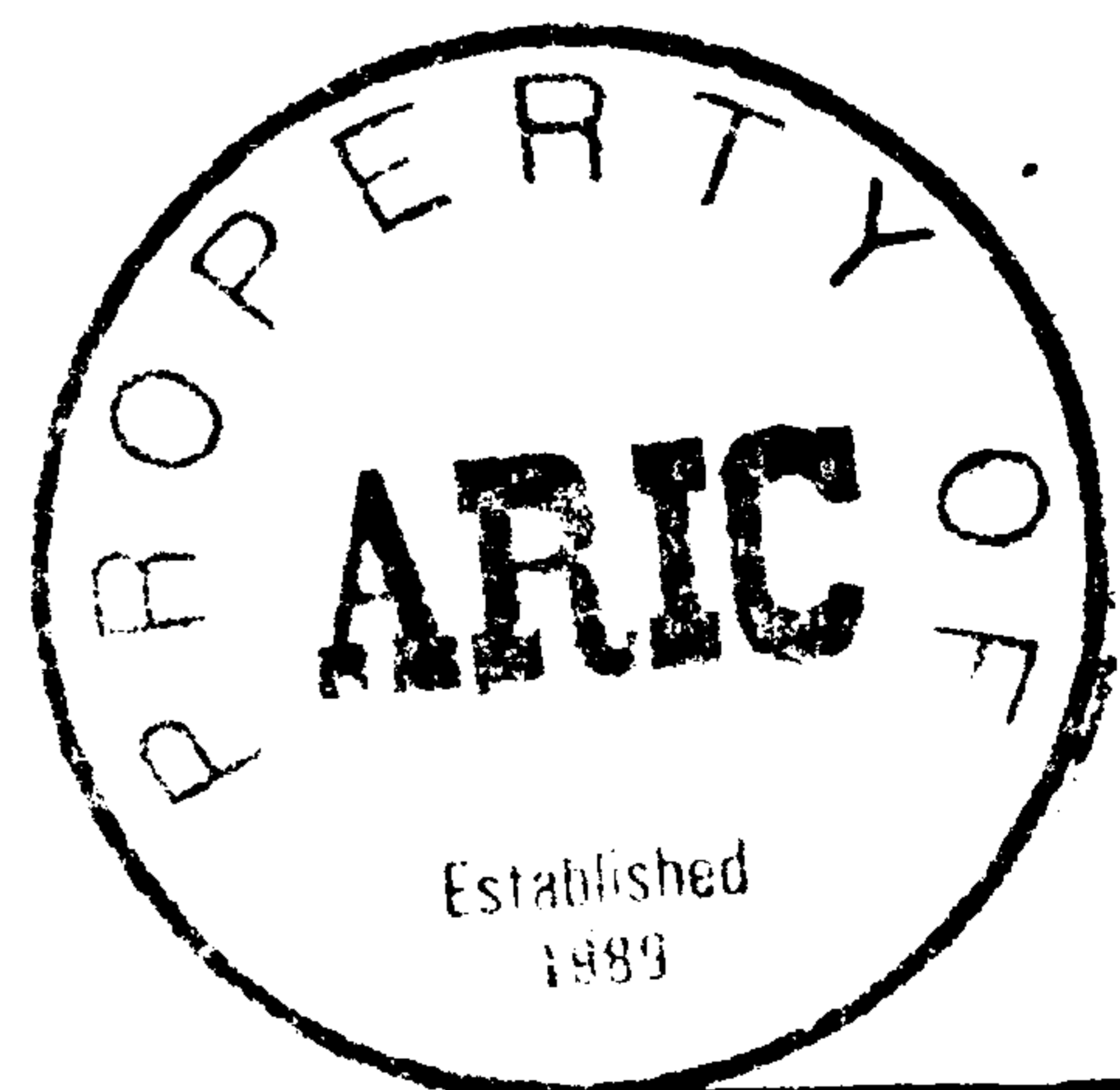
ورپانگه

يوه ورپانگه په لاس ورشي
آدم ولاړشي قدم ورپاندي
بيا پيرې په خای ولاړوي
اوتيرې وي لاندي باندي

کوهر رحمن کوهر

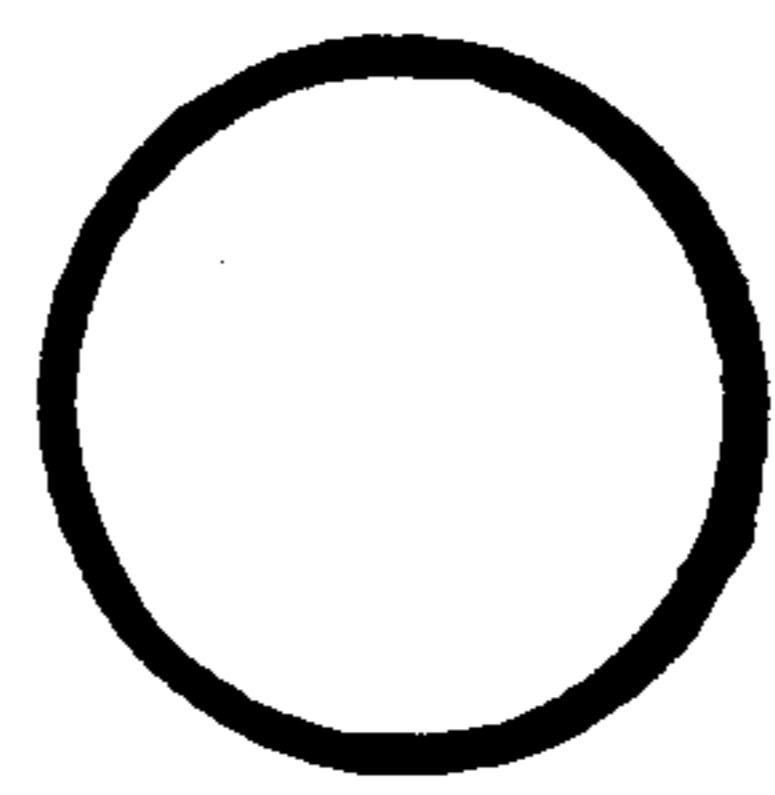
دکتاب نوم : ویرانگه

ویناوال : کوهر چین کوهر
د چاپ کال : ۱۹۱۹
خطاط : نورالدین هنریان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په ویکار
دهغه ټولون مریالو
چې د بنیاد مودختونو څخه
تېڅندی د پښو څولانی او د -
لاسونو ولچکونه پرې کوی او دا
سرنګ آدمزاد خپل قجیر قامت
ته ورچکوی او ژوند نور
غورځانګن کوی.

څوگ پي ولې خپل قسمت کړي

کومه ورځ چې نور پېدی شي

ځان په پنځس ولې لیکه کړي^(۱)

چې په شتو کې اودر پېدی شي

څه په سر آسمانوي پي

که آسمان ځمکه کېدی شي

په مټ څه لره سر په ده

چې په مټ نر رغونېدی شي

په خردک دې ولې سود شي^(۲)

چې په خپز نښتريدی شي

د پړوتل ته ولې پلي^(۳)

له بريالو چې ملېدی شي^(۴)

د باز اډاره نر دې نه نر ده

که نه پي چټي باز پېدی شي

ليت او لارچې د مېړه وي

فطرت ټول ولجه کېدی شي

۱-نور پېدل = بدلېدل، ۲- لیکه = حساب، ۳- خردک = یو بوټی، ۴- سود = مطمئن

۵- پړه = ماتې خوړل، ۶- تل = ډله جمعیت، ۷- پتل = یوځای کېدل، ۸- ملل = مل کېدل

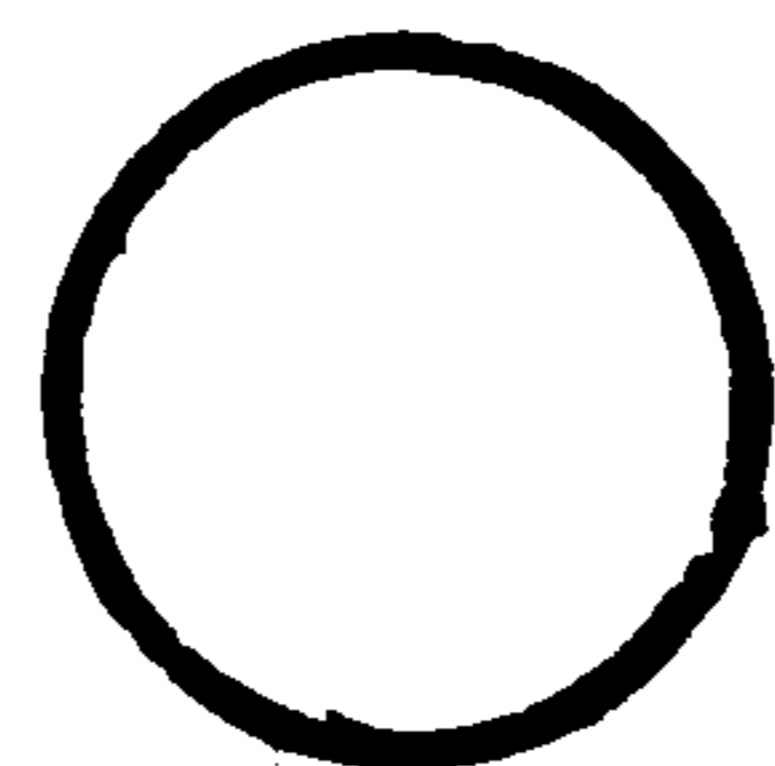
که سواره لوی فرعونان دی
که کلیم شی کونہ پدی شی
دبری لاری بند نہ دی
کہ لہ سرخوک تہر پدی شی

لوی کتاب دمیر بنکارانو
گدیپہ وینہ کی دخان کا
بیادختوگوگوشتان ہول
الوتونکی باتوران کا

دکلیم دودونہ خیل کا
انسکورہ زورجہان کا
پرپاسلی اونتلی
دوران قہرمانان کا

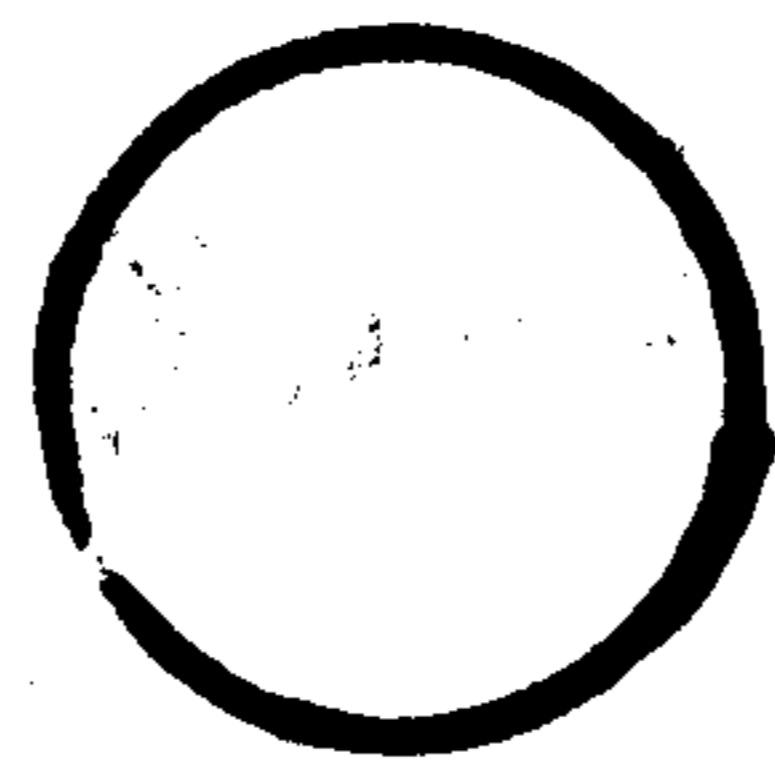
ہنہ شوک چہ مہرہ خیل دی
تہینگ پہ ننگ اوپہ خیل خیل دی
دزہرو مارپی پ ژوند دی
چہ دشنوزمرو دسپل دی

۱-نتلی = ناتار شوی، ۲-خیل = ہوچ، ۳-مارپی = بنکار.

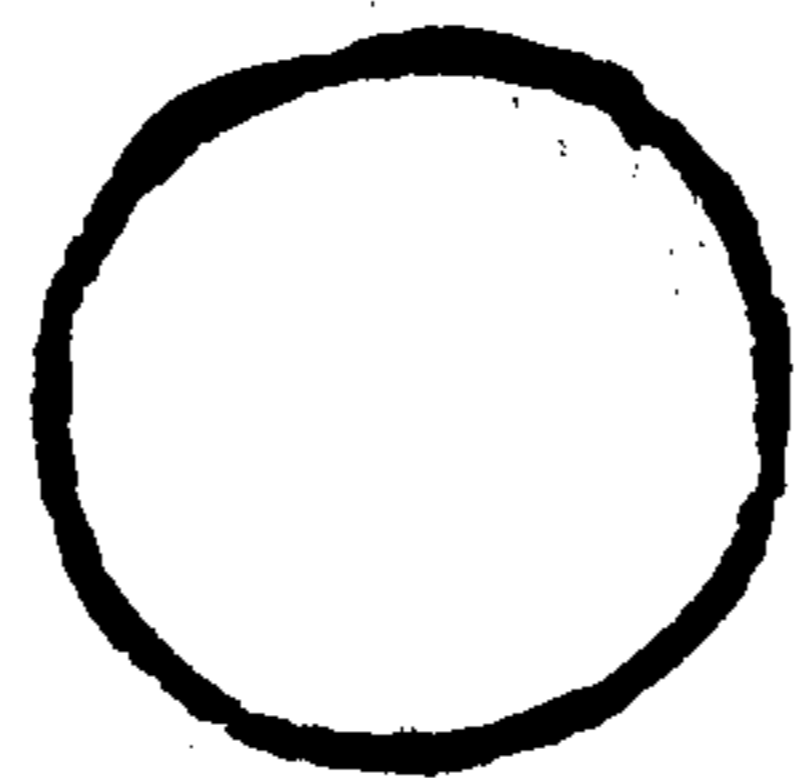
ترهې وينې دى سگروېتې
 ترهې وينې هم رامبيل دى^(۱)
 دخپل تک دى پاتې شوي
 په کولند دى که په بنکېل دى^(۲)
 رشي خنکه بې کوندرې شي^(۳)
 چې خانگي همدرشپېل دى^(۴)
 دا طبيب به دې خنک روغ کړي
 چې پي چارې دشا خپل دى^(۵)
 چې د دروزي پي تنې وي^(۶)
 په وينو پراته غلبېل دى
 چې جامه پي کاسيري وي^(۷)
 خه په چپل، خه که بې چپل دى^(۸)
 د باتور انگي وروستى ده^(۹)
 مشري که په چارخويل دى^(۱۰)

-
- ۱- رامبيل = يوکل ، ۲- کولند = کتخه چې دغويې ، خاروي خت ته پي اچوي چې دآزاد
 گر خېدونې منع وساتي ، ۳- کوندى = کانه کتې - خليل ، ۴- خانگي = درې غاينې
 ۵- وشپېل = چې دغلې رشي پرې بادوي ، ۶- شاه خپل = چې شاه خليل کوي يعنى خرمه
 شخ شخ تسمه تسمه کوي ، ۷- دروزه = دغنودنور - تيلي ، ۸- کاسيري = بدلسي
 ۹- چپل = پروني ، ۱۰- انگي = يوه لويه چې وايي انگي انگي - مل دى شوک دى ،
 ۱۱- چارخويل = قرقره

نه ددين، نه دسا^(۱) دين دي
خوار متازه د سوئيل^(۲) دي
شايد بيا خليل^(۳) زرغون كړي
"مومنان" ټول آذر خپل دي

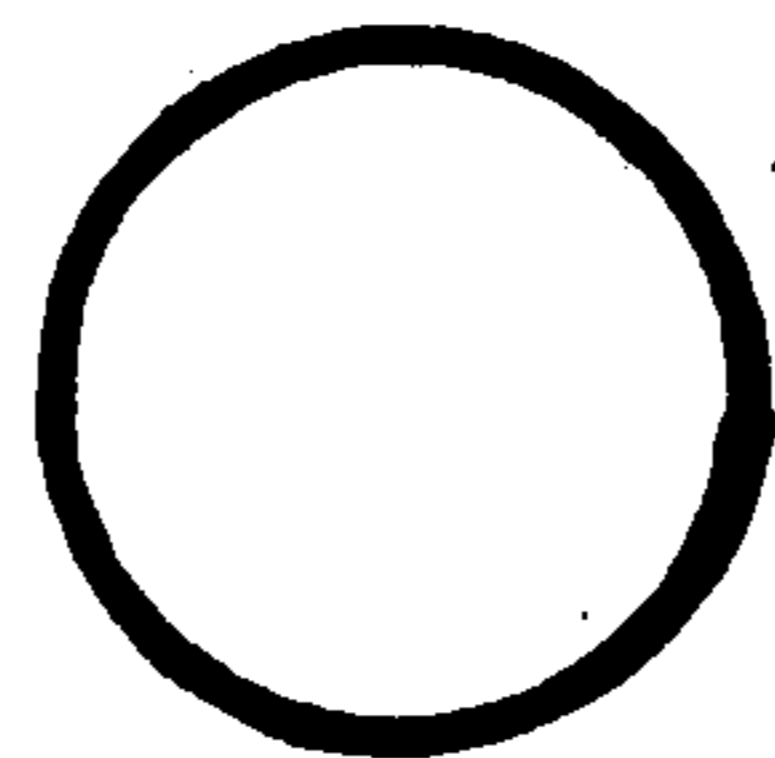
كليمه لويه كيميا ده
لاناپوهه پر دنيا ده
شوند په هر اړيكي وي چي
كليمني ته يې اړتيا ده

د جهان د سما^(۴) پېټي
وري تندي باندي مېرونه
د ملخي نه كله كېږي
د باتور، د باز كارونه
ننگيالي په دار بر سپره
غوروي خپل منبرونه
په پاخون چي "زه يم" نه كړي
خوشې پوچ هغه موندخونه

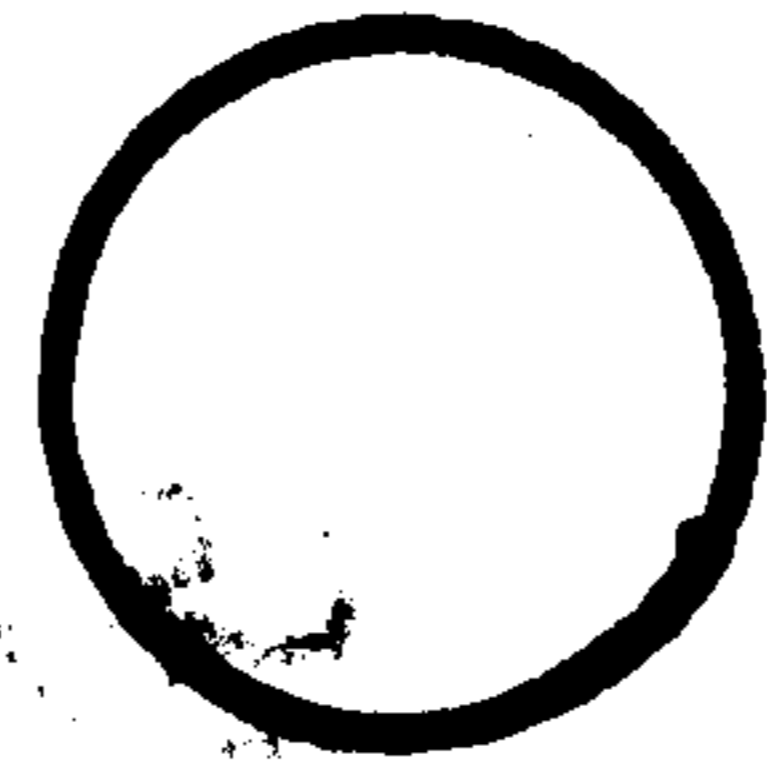
۱- سادين = ارولى خلكه، ۲- سوئيل = درېيمه نړۍ، ۳- سما = بندوسين - توزير

په جوقار چي لرو بر کړي
 بلايي هغه بانگ^(۱) سونه
 چي دا حُصکه دخدای کور کړي
 دي هغه دڅښتن ملونه

ننگيالي دي شاه مېړونه
 لکه حق پي کړ وږه وي
 دننگيال په مت، په توره
 دلته اردڅښتن کړه وي
 خو له ماتې په فرعون کړي
 دننگيال دمزري زړه وي
 تورڅنگلونه خوندي وي
 حق ننګي پي غرين کړه^(۳) وي
 ساه پي واچوي جوښو کي^(۴)
 له پېرو پېرو چي مړه وي
 دناحق وږه^(۵) ټول پړه کړي
 وږه هغه کړي، چي تل پړه وي

۱- بانگونه = آذانونه، ۲- تورڅنگلی = باطل کاره، ۳- غرين کړه = قلا- سنگر
 ۴- جوښه = تنه، ۵- وږه = بريالي.

دکيد په اورپو نه شي

چې په غرمب د شتوزرو شي

په تسپو موسلو نه نشي

چې په تورو، په نپزو شي

په منښتو نه بود پري

چې په وينو په خولو شي

چې د باز شوغې ته اړ وي

هغه څنگ له توتکرو شي!

ننگيالي يې شي کولی

چې په دار، په غرغرو شي

د تاريخ بهير کولی

کله څوک بې هوډ يالو شي؟

د راسمنو چاري کله

د نارامو په لينگو شي

د ژوندون د ميدان گټې

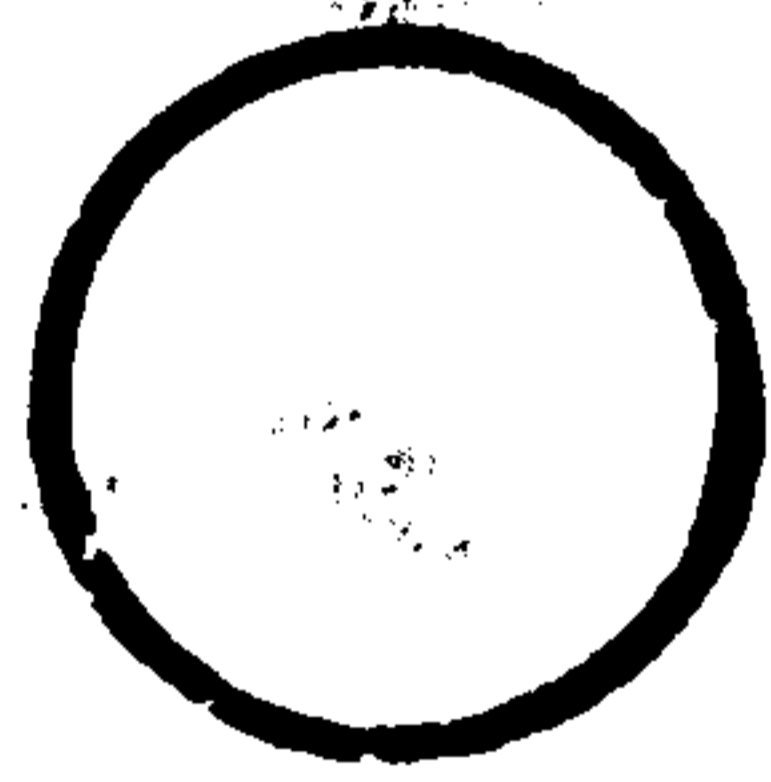
په ډال غاړو تور يالو شي

د څيرک مېرانه کله

له درست کلي درندو شي

۱- منښته = نريار تونو ته دورو دپاره په ځان څه منل، ۲- نارام = ناغېر - ناراست.

چچا رنجور باو پيري وکري
 پوچي هيلي د داروشي
 آدم وکوره اي مار کسه!
 کله جي سود په کور کوشي
 د مانکو د کوچني نمري
 پوره خرننگ په حلوشی
 چچا د نمر د روناوي وي
 روڼ په خنک په اور کوشي
 عقل خه خوني آني دی
 راستوري په خپلو ملوشي
 د خيرک سر پوره والی
 د حقي په سپاروشي

چچا له مال خبره واورې
 پت په سرباندي پاله شي
 کائنات چچا په منگل کري
 داسري سري باله شي

۱- باو پيري = باب پيري = دناروغی بيا تان د بدل، ۲- نمري = جاي، ۳- اورکي = اور بلکي
 ۴- راستوري کبدل = راگر خپدل - راخلا صپدل - راختل.

لوپتي نه تلي صبا خشوڪ

هم يوه زويم» به تاله شي

بنكلي هغه چي بنپوه يپ

يود» زويم» په پساله شي

زويم هركله حليمي دي

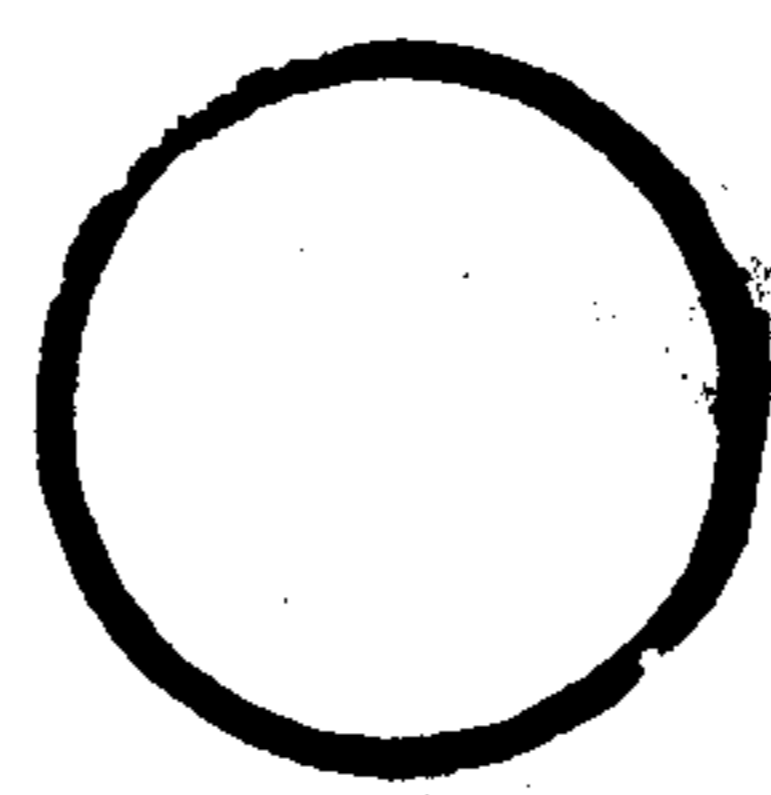
دي وجود چي زور حاله شي

هغه ورځ به ستر سحروي

چي دا خمكه يوكاله شي

په يولوي سين كې غرلي

چري، چري، لښتي، وياله شي

د كتاب حد ماتي مه شي

هره لاره چي تيري

چي د ژوند د خيره نه وي

ورانوه لاري زري

حق به هله مېشته وکا

لومري غير چي وشري

يا سري ياد شري شه

حق ناحق ولې ولسري

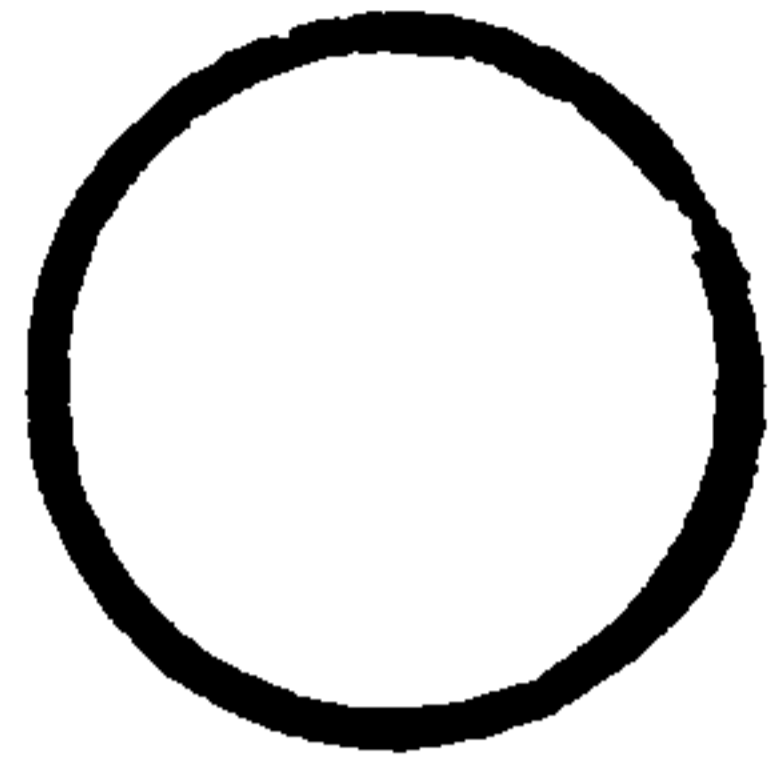
۱- بنپوه = دول - بنايسته والي، ۲- كاله = كور

زېښناکيان چې له مينځ ورک شي

پرکني به شي مَسرې

لوی آتيان لکه اوگر کړي

د جگ غرتيږې ورې

سترر څارکو د واره کسي

په څارلو کرل تنه کي

نري وټ پي چرته بيا موند

بر دستورو په دنيا کي

له کارونو او له شکو

سره زړه وښکل کيږي کړو

الوول حق و ناحق دي

څنگ تر اوسه سترگورو

د بوذر د کندي خلق

د آږود کندي دي

که هر څومخ په کعبه دي

له بتانو پيوند دي

۱- اوگر د څاروود خوږ لونه وروسته پاتې کېدونکي کيا ه يا تانته، ۲- کيږي کيږي کيږي

چرروي د بنينو مېني

خیرکان خوشبېبه گروي

د وختونو په ناتار کې

چې بې وگورې د بېر وي

د وجود نېستي بلا ده

پرې له ختو مارکسان ژاري

سر نېستي ده د نيش "زه يم"

دوه نېستي کلیمان ژاري

رغانه د توکو توکو

د صورت هسي دور پېري

ولې "زه يم" یو توکيز دی

یو توکيزی نه نر پېري

حيواني وجود څه دی؟

د حجر و الوولتيا ده

او حجرې د خاورين توکو

خپل تر مينځه انډولتيا ده

۱- مېنه، کور، ۲- دېر، سنگسار، ۳- نيش، ناشته، نيشت، ۴- یو توکيز = دیو توکی نه جوړ، چې گډونيزه نه وي، ۵- حجره = Cells - ژوندینکی.

دا خاورينہ وارہ تہو کي

دہر پيننگور غونہي دي

اوبر پيننگو تہ چي خيوشي

تشي تر قندہ خيبي دي

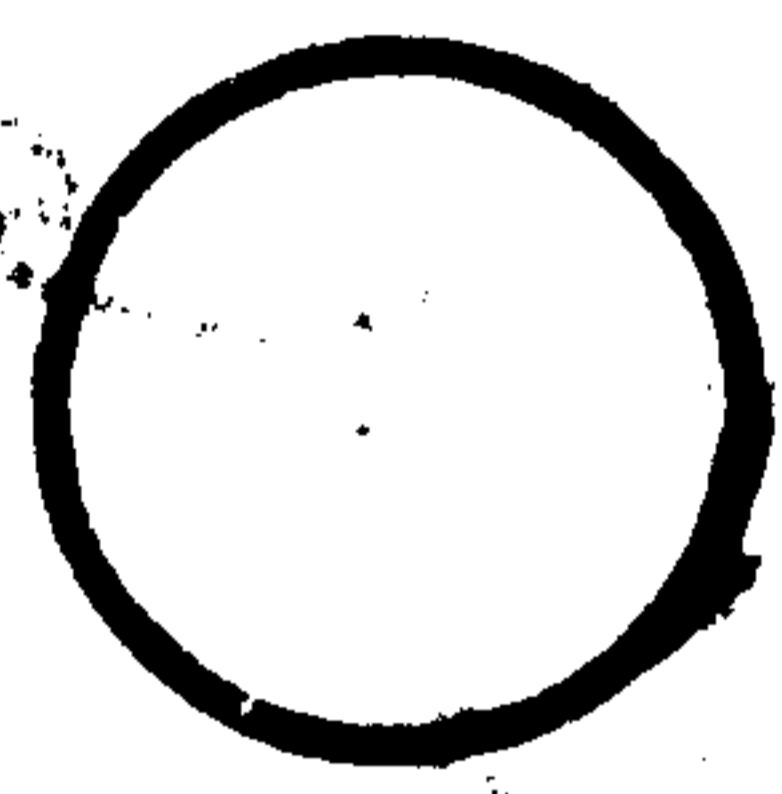

دين ہمہ وارہ سرہ زردی

مذہبونہ بتول زدنہ پخ

دين ژوندون کاندی غور خانگہ

مذہبونہ پچ چار مبخ

کر لاسی کندوان پی دک شول

چی جب جوب شول پہ خولو کی

خارلہ هغو توریالیو

چی پہ خیز دی سرخیری وکی

غورہ بتولہ دی پہ خان بده

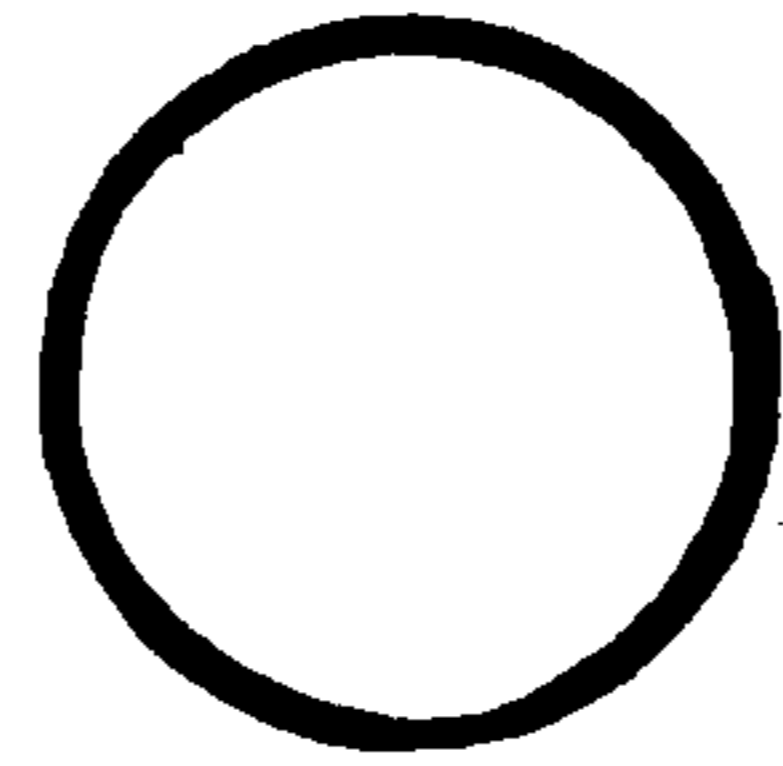
تش لمن کہ پی پسرلو کی

سادہ گوری ملفلری

خسا ہندو کو، خر خور وکی

۱- سرخیری = سرپہ ۲۰ - غورہ = تومت - گرم والی - ملامتہ

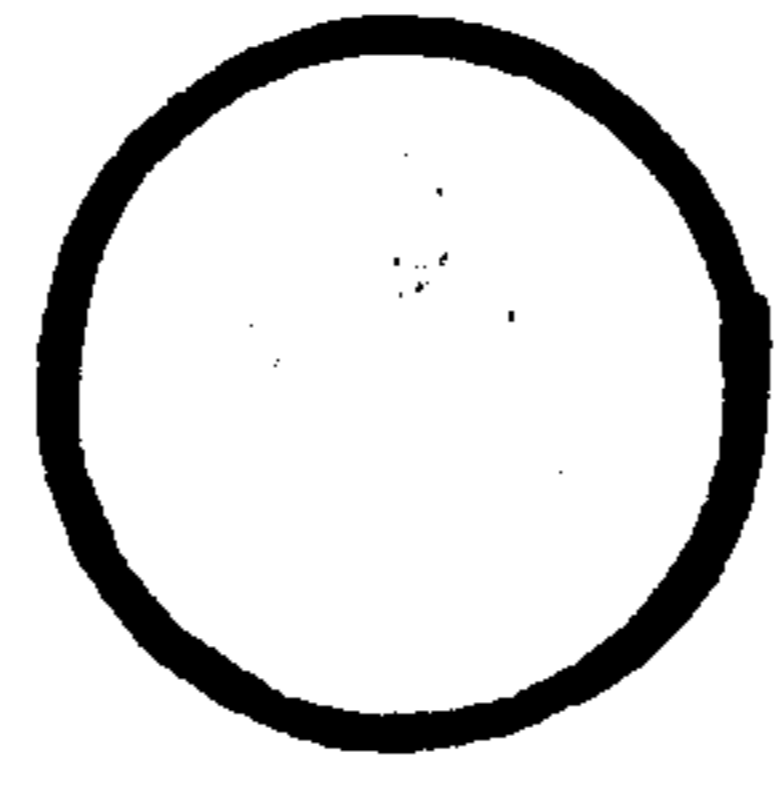
دا چي گوانښ په ستورو کپري
ته هم لوره شه نېزوکی
شه ناویا ته چاره وکړه
مېرنيه! په تلو تلوکې

کورپي مارچې د بمبل وو
هغه سر په موندو دی
کرولی چي د باز وي
پدلوکو په شوغو دی
چي د بريد او د غدی و
د تسپو د موسلو دی
چي جرگي پري بنايسته وی
هغه شرم د جرگو دی
چي خښتن دلوی انځور و
اوس د پوچو کښېدو دی
د تيرو تورو بڼو کی و
د بي سترگو د کندو دی

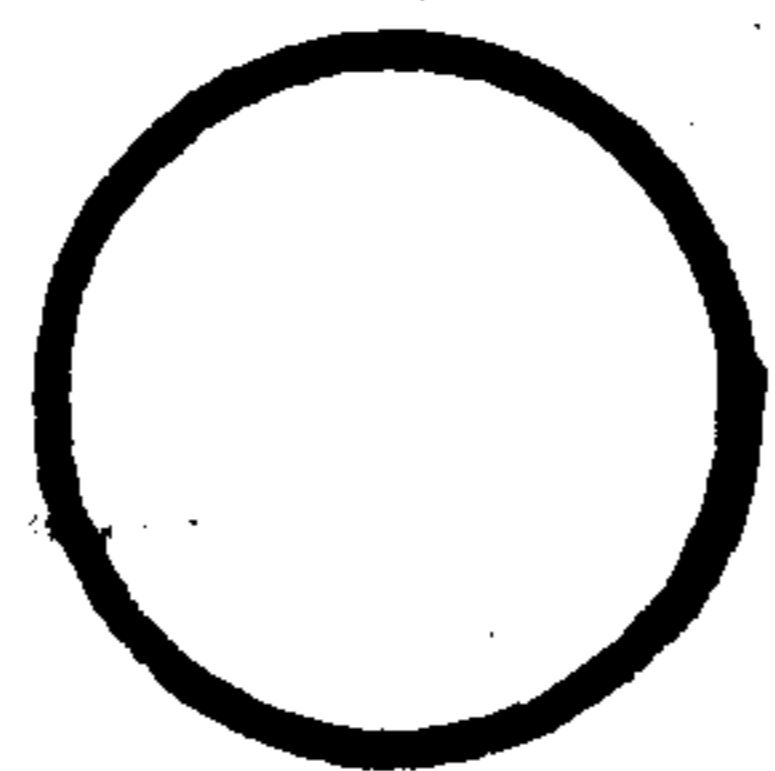
۱- کورپيان = د اتان د مخي په لوبه کې په بمبل (په سر کې) د کورپي (حلقې) د نننګي ویشتونګي
۲- موندو = د مخي په لوبه کې په بت د تپلي خټې نه ښکته وچي کپي لوتی، ۳- کرولی = د ښکار
خیرکولو، څارلو د پاره د باز تاوېدل راتاوېدل، ۴- بور = زمري، ۵- کندي = چم، محلت.

دقرآن حُني ناميـنده
خه دخوشوعقيـدو دی

بازداری یولسوی هنر دی
ته په یوبیله بازداريپ
چتی نه لری جـ پ
په نامه باندي ميشکاريپ^(۱)
تش غرپازو وته ناستيپي
خه که حُرپي دلوی یلاريپ
ته ميربنکاره کورين غوارپي
په بنه بنه مرداريپ
پي په تومنه له وياړلو
خوپه چاروکچ د وياړيپ^(۲)
له قرآن په غير هـذا
بـي صلوة مـوخ گذاريپ
کله سگره پوان ته کوزکره
چي داوځپ دومره خوارپي؟

۱- بېله = دشومني لاسمه چې دبازکښپنولو دپاره يي لاس ته اچوي، ۲- ميشکاره =
ياړوان، ۳- وياړ = شرم.

چپ پٽولنه تر آني وي
 داسري به شهسري وي
 داتنزي تاروگي به
 بيا بازونه وهندي وي
 داپربوتي، دانست به
 بيا نيتري آسماني وي
 چي نومري په قام قام دي
 بيا به ټول يو آدمخي وي
 دنن شخولي او کاتي به
 صبا توري او توبري وي
 په وندي خټکي دنن به
 نه حکوال، نه شېخ ملي وي
 نه به پولپ، نه بېلتون وي
 نه زما، نه زماني وي
 يو آدم، يو آدمتاله
 په گن رنگ به يورنگي وي

۱- شهسري = ستړسري، ۲- پرپوتي انست = بوټي دي، ۳- آدمخي = د آدم زامن،
 ۴- شخوله = درسته، ۵- کاتي = ټيکي، ۶- وندي = داسي حلال کړي، خلروي چې پکې خلقو
 برخي (وندي)، ملستي وي، ۷- آمتاله = ټولنه چې پکې د خټکي ټول استوگن (خټکزي) بيا
 آدمزي، د ټولوي يا سره راتاله وي

آدمخونی به یو کوروی
 وړان به کورکې کورکي وي
 درناوی به وي په جسو
 سپکاوي به پي جسي^(۲) وي
 نه مړي نه به خستن وي
 نه به غټا، نه به نري وي
 نه کاواک، نه به بې واک وي
 چې لله به ټولو اکي وي
 ټولنوال به ټولنوال له
 رب، رحيم وي، اوولي وي
 هم به پې کسب خالقي وي
 هم توره^(۳) به پې رانقي وي
 وي پاخون لکه یوتن به
 یوتپاله به مخنگي^(۴) وي
 له ختيخه تر لويديخه
 به یوستره وروړولي وي
 په حدونود کتاب کې
 به دعقل خپل منخي^(۵) وي

۱- آدمخونی = خیمکه، ۲- جسی = وړتیا، اهلیت، ۳- توره = قانون -
 ترو - ترې لاره - لاره، ۴- مخنگی = مخکې تگ، ۵- خپل منخي = خپلواکی - آزادي.

سین، د غارو په درنښت به

تل تر تله غر حنکي وي

يو حار پري به له تولو

ټول له يوه به لـوگي وي

له قبلو دې گډو وډو

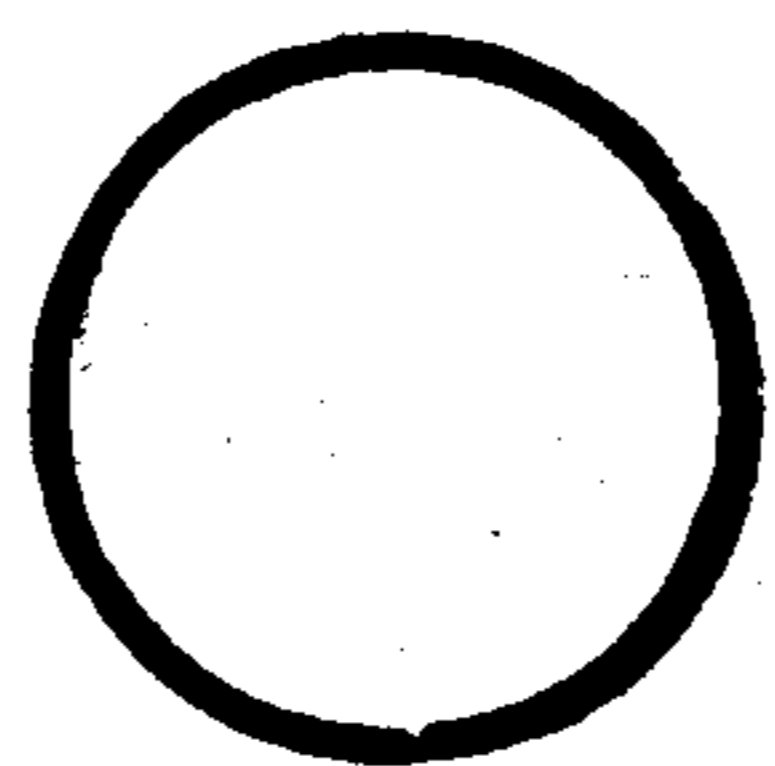
به يوه كعبه موندلې وي

له زرها اور اوركو به

د حري يو رنځايي وي

سړي ټول به سره سيال وي

په فطرت به پي سترواكي وي

ستاخيروي درست كائنات دي

ته لاكو ز په خرخشويپ^(۱۳)

پوپي پوپي ده لا حمكه

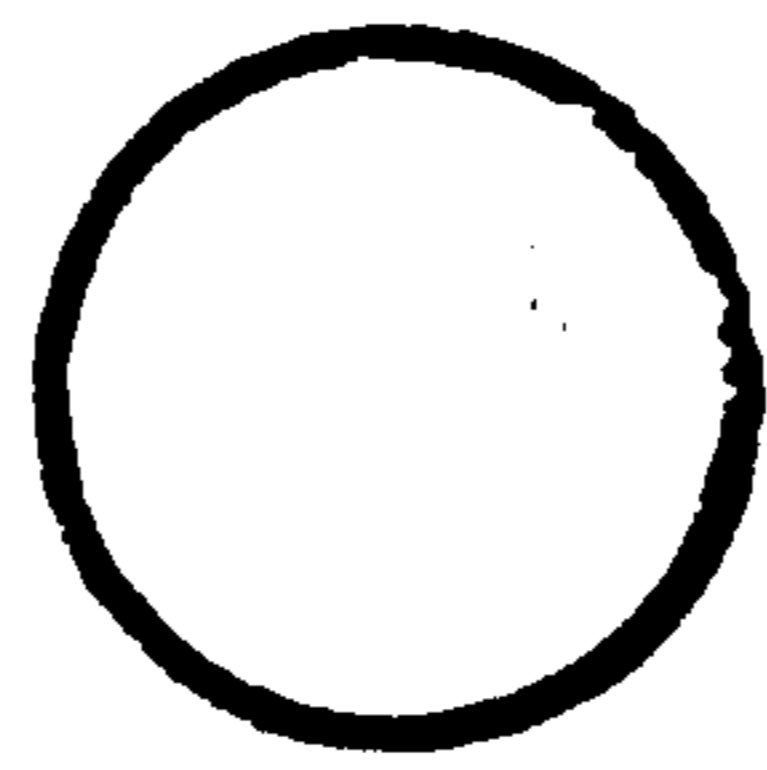
خپل تر مينځه په دښمنويپ^(۱۴)

ژوند له تنه گډونيزدي^(۱۵)

ته خان حاني به ترخويپ

۱- موندلې = راكسل - ناوړې - د غوبل د مينځ غويي، ۲- فطرت = پيچر - د بنياد نه پرته
نور ټول كائنات له خرخشي = جگړه، ۳- دښمنه = دښمن، ۴- گډونيزه په گډه هستيو كې.

حُمکھ یوکررُحکھ نہ شہ
 تہ ترنن دکرکویپ
 یوکررُہہ وارہ آدم دی
 تن پہ قام، پہ قبیلویپ
 دیویپ حجرپ نہریونندہ
 دحجروپہ بیلکلویپ

کرہ بنا یوآدمتالہ
 ورن کا پولپ سرحدونہ
 دخیل تن حجرپ کا تپولپ
 دا خوارہ وارہ قامونہ
 ستامرام یووروی دہ
 نہ ملگری ملتسونہ
 یوبیرغ پہ حُمکھ جگ کا
 کوز کا وارہ بیرغونہ
 داوسلپ دمرک لہوکا
 سردامن کا تارونہ
 پدی حُمکی - آدحونپ
 بیابرسپر کا جنتسونہ

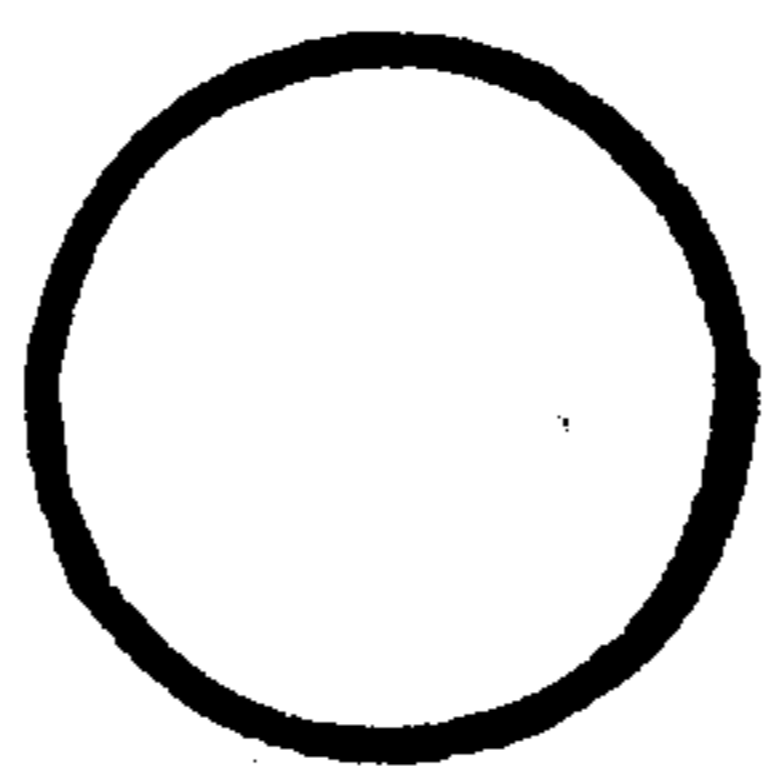
۱۔ کورپہ = کورنی۔

يوڪتاب دى سرتوره ڪا

نور و نفاړه ڪتابونه

بيا آزاد په آدمزادڪا

پارچاوشورى نعمتونه

زول چاپوه سورالوزي

دود ويزاره راپرېسوحى

له دې چوقندنا تاربه

هم پاخه بنختې وځي

چې دشرونه حله يې مړه شي

چې يې ساه دلينگو وځي

راخوره شي پرې دلورو

اور په خوله خوځي ماځوځي

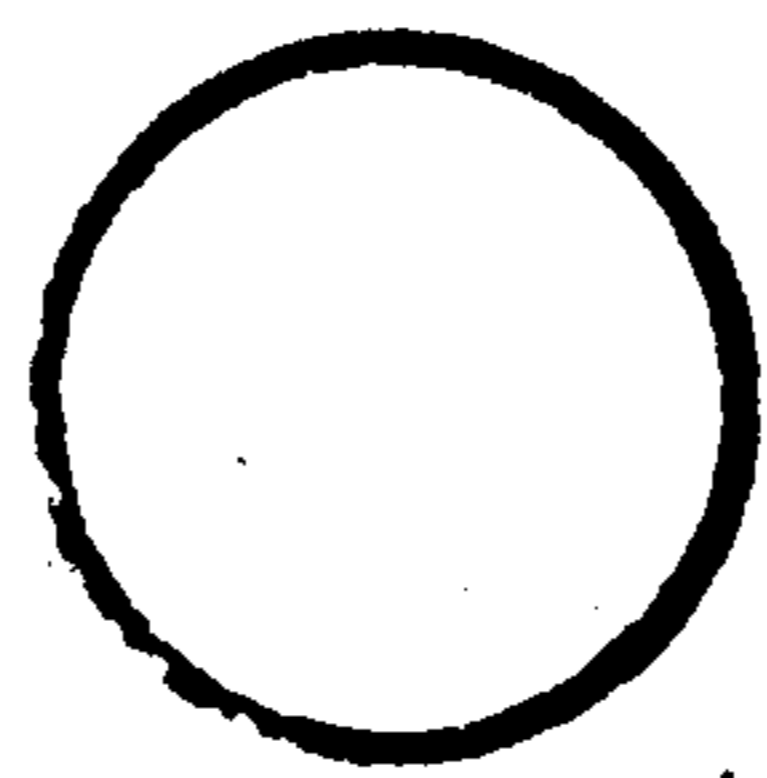
دقرآن دعوه خوداده

چې مؤمن په هرچا بردى

دعوه گيرد ڪتاب گوره

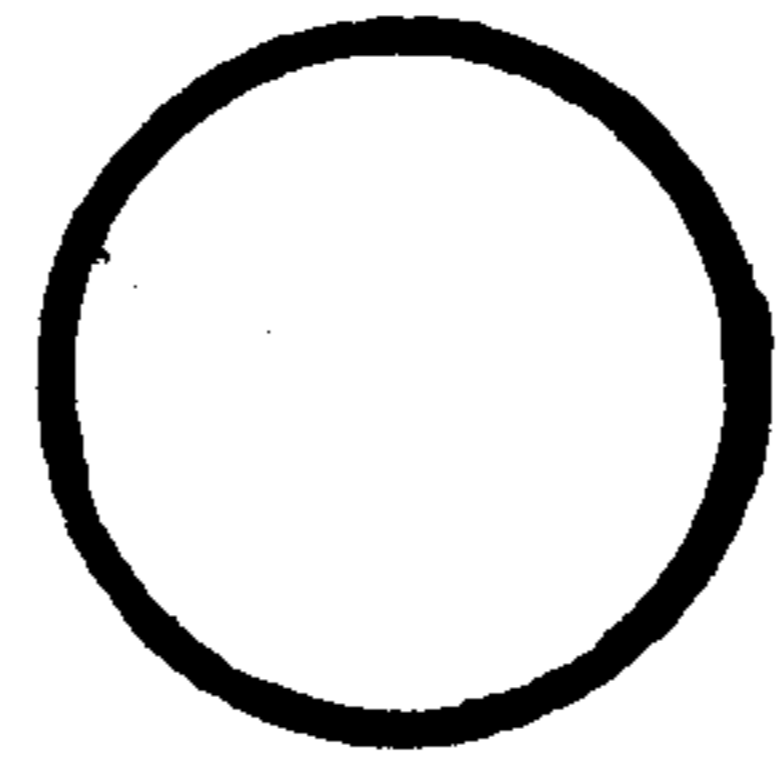
دهمه قامونولردى

۱- سرتوره = دسر قانون - اساسي قانون - بنسټيز قانون، ۲- پارچاوه = ډب - بند.

د زردارو په تهرلني
 دي کتونکي په بايلسني
 د شته منوشته مني ده
 د نيستمنوله نه بپښني
 د مارو کونبي جورپي
 د تش بانوله خرمني
 د زردار ماښي ولاهرې
 د کارگر په تنې پلني
 د دک لاس سپينه جامه ده
 د تش لاسو په ريمني
 بده ورځ د لولنگرو
 دازل نه دی ليکني
 د باطل ټولنه پايي
 د مذهب په سروينحنې

۱- کونبي = پيزار، ۲- تش باښي = نيستمن، ۳- دک لاس = چې لاس يې دک وي
 ۴- ريمنه = خيرنه - خيچنه، ۵- لولنگر = بي حمکې - چې حمک يا دوتر
 نه لري، ۶- سروينخل = ملا ترکول - پلوي کول.

وگړي ټول که آذري غواړي

خښتن له تانه خلیلي غواړي

د فرعونی سپاره کوزولولر

واره وختونه کلیسي غواړي

په تشو تیکو که کتې کپړي

دننگ ډکړا شه حلېسي غواړي

وگړي ټول سررقوي او پایي

حق د مېړه غوندي شرونه غواړي

بنکېلاکي عمر د خارو وډې گوري

شروندي آدم به مخ کښي غواړي

د اباسين خونړي نيزا اوچلي^(۲)

د جاليوانو سره ننگي غواړي

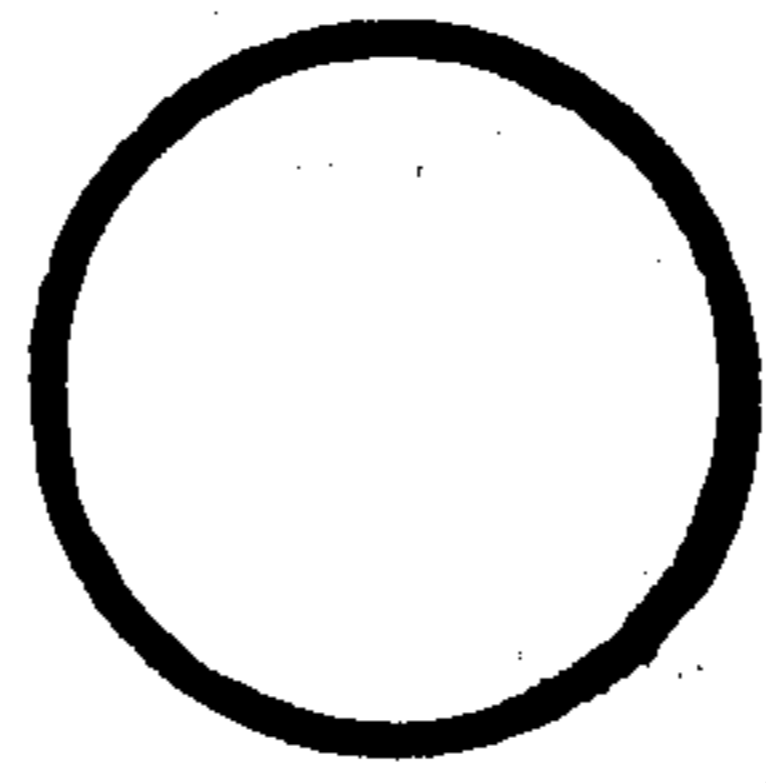
په هسک او تل د حقيقت لټول

تل سر بېري لېوني غواړي

چې د خښتن لاره ډېر کولی شي هم

شرونه داسې زين او هگ سرې غواړي

۱- وگورئ = خبردار ، ۲- نيزا اوچلي = سېلاب اوچپې .

دهگ قامونو په خرخشو کپ

واړه قامونه بې هيڅه دل شي

دميکياولي د شهزادگانو

په ژمنو خپلو کله عمل شي

خپل کند کونډه به پرې ناتار کړي

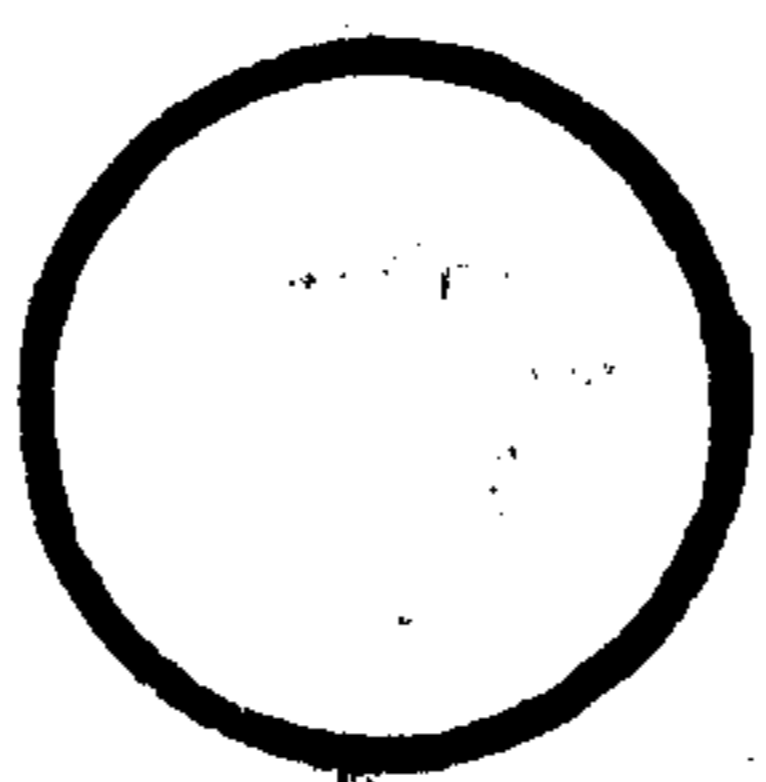
کډې که توب زمري ته تېل شي

غښتلي مېتي د خان کلا ده

کمزوري مېتي د خان اجل شي

که سربېري هوډ يالي پانچي

په ريزکوبه دا هگ بدل شي

چې د حق سره په لار دی

لکه حق هسې بې خار دی

چې د حق د لارې بېل دی

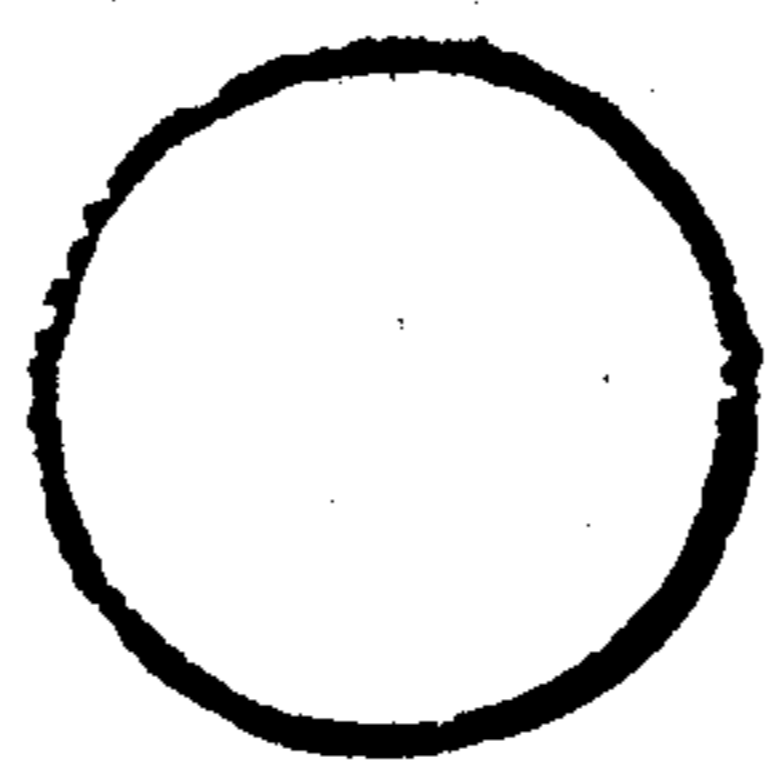
په دنيا په آخر خوار دی

يو وياړلی د حق رنګ دی

بل هر رنګ آخر دوښار دی

۱- رېزکی - کوچنی - وړوکی - ناشی، ۲- وياړ - شرم - پېغور.

چي تيغه کي حق ته و کار دی
 د خدای هغه شوک پکار دی
 د خپل «زیم» نارو زونکی
 خپل خانی په خان ناتاری
 دمپرونو مت که گوری
 گل ورین هم تندر چار دی
 په توله چپ دپول ژوند دی
 حق، اوسنکی هغه کار دی
 چي دخیر د آدمزاد دی
 نو په خدای هغه مخدار دی

چي ناسورپه مخ دجکي
 شېخ ملي وي دا دوستري
 آدمزاد به دوه تپي وي
 لري بري پانوري لري
 دپولنو دلرمون به
 نريزي لوبزي اونهرې

۱- تيغه = برش - کزه وړه - نقش -
 ۲- مخدار = رویدار - دروند.

شي خورلي خلتي به

١٦٦ بي دليتي، يوه خوري

دريه در خاوري په سر به

پرگني وي لولنگري

دټولنولوړ شور دا -

خپلو بدوله اشري

عقوبت په غرغندوشي

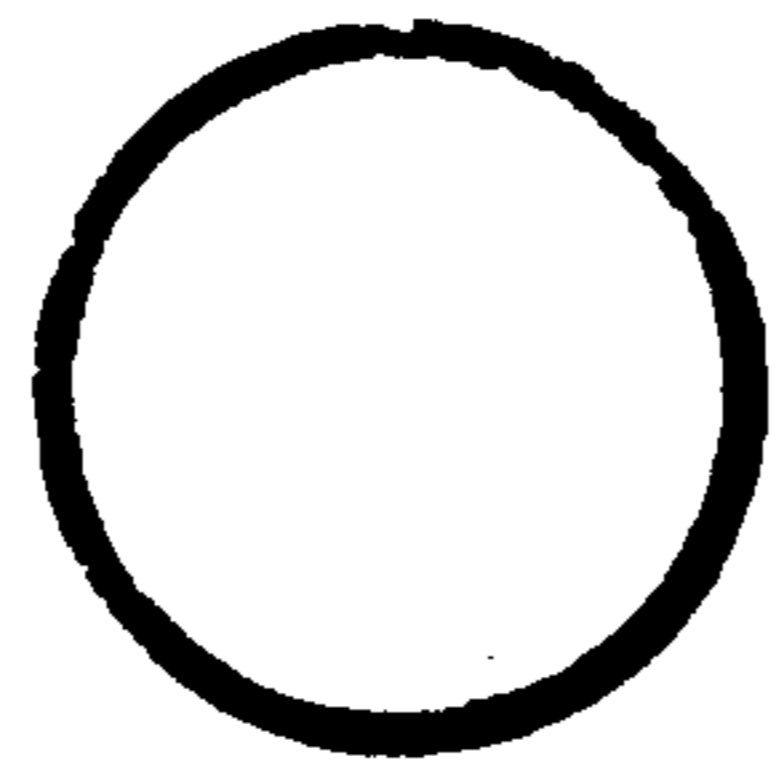
١٦٧ چي دکيا وي اور د سري

١٦٨ تالهنگ دادم اړدي

١٦٩ په يو ورځ برابرې

١٧٠ چي پري درومي کائنات ټول

١٧١ ستاهم هغه لارمخبرې

١٧٢ دا چي خان خانتوره بوي

١٧٣ دا چي هرچرته شمله دي

١٧٤ نيسمان په کمنه نيسي

١٧٥ وايي سپک دي ارکجه دي

١- بي دليتي = چي دله ندرلي، ٢- يوه خوري = چي يولزي وي، ٣- دکيا = چي لوگي کوي،

٤- مخبري = په برنخ، ٥- خانتوره = خان چي ترل پرانستل کوي چي دتوري خان وي،

٦- کمنه = کم ذات - کم اصل - کم سيال

له ازل، وايې بريال يو
 نورپه برخه شاگند دي
 دوى له مخ دخدايه رڼ دى
 نور له پنبويې زيب نده دي!
 كومه توره يې د ازل ده
 چې شتمن داسې پوره دي؟
 د نېسنوكوم كناه دى
 چې نيمگري، نيم كوره دي؟
 او په هرو يو ټولنه
 پوږ، پرېوتى او روره دي!
 كه د اصل كړې پوښتنه
 آدمزى ټول يو حجره دي
 له يوې حجرې راغلى
 قام، قبيل، تپه تپه دي
 لوړ ژور دى له زېښناكه
 شته په نيشو^(۴) آلوده دي^(۵)
 د بې وس د بې وسى نه
 وسنى را زرغونه دي

۱- شاگنده = چې شايې لگېدلى وي، ۲- رڼ = جوړ، ۳- روره = تپه.
 ۴- شته او نيش = شتمن او نېستن، ۵- الوده = نسبتى - اخته

له شته منو غلچکوبيا

مذهبنه بدرکه دي

د فرعون دکور دنته
په پاشونو آخرموسى شي
د باطلو بنا ماران تبول
تار پتار پ له امسا شي

عقل لیت دی دیوگی ده

پرې قدم قدم رونه پرې

کلیمه هغه شهلیت دی

چی بول شرونه پرې جوته پرې

د آدم د شاه خامنو

توری هرکله شرونه دی

د وختونو په آسمان پي

په خلاستوری سپورن دی

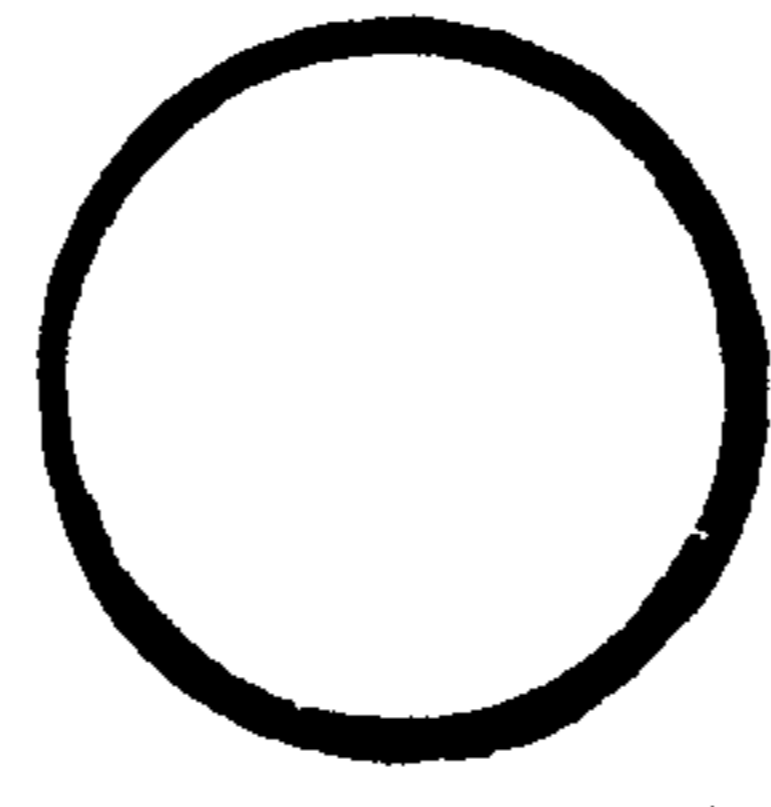
نه مېرونه به بیا بیا کړي

د زړو پېړو کارونه

چی پېرې پس پي دنیا کړي

شاه مېره کړي هغه چارې

۱- شهلیت = شه + لیت = لوی لیت

چچي په خان پلن "سوري نه شي
 ټول جهان په خان واتنگ کړي
 له کوناره چچي دمه شي
 هغه توري نيزي رنگ کړي
 هوديالي نيزه باز کوره
 چچي په ماته نيزه جنگ کړي
 له يوې بلي پري ته
 د رگي زمري غوڅنگ کړي
 چچي دمرگ په طلب نه شي
 ژوندانه ورځني څنگ کړي
 ننک په حق باندې کوونکی
 لکه خان باندې چچي ننک کړي
 رنگ له حقه ځني واخلي
 بيا وري يا څي جهان رنگ کړي

کليمان د ژوندون لاره
 حيرکان يې په لټون کې
 مړه دسترگوې په ډک کړي
 تر عمر و نو سر غونډک کړي

۱- پان سوري = په پساو پلن، ۲- رگي = پرهارثلی.

○
دی پکار خه رنگ اریکی
د آدم له بیل آدمه؟
دغه لویه کشاله ده
اود ژوند لوی کرپه

○
آدم دغه قدونه دی
انجر پنجر^(۱) شروندینکی
یومونډی زیم اوده دی^(۲)
د بدلون پدی خاندیره کپ^(۳)

○
که آدم بپ پوښه زری
خه پیرمخی مرغانه وی
په ناتار د مرگ صبابه
میراث مری هدایره وی

○
د بدلون پدی ناتار کپ
که صورت دی یوارپتیا ده
هم یو "زیم" دی خونډی دی
نورا "زیم" دی مونډی دی

۱- انجر پنجر = الوول، ۲- مونډی = راکس، ناوی، ۳- خاندیره = هیتیر - فریم
سکلیت، ۴- پیرمخی = پیروخوونکی، بدلېدونکی.

○

پیرخواره یب له پینویوسی

چی مسوندی یی وی او مری

د کچبه «زهیم» آدم وی

خیلو نغو توتو^(۳) باد وری

○

د آدم له «زهیم» پرتی

نور هر خه چپ دی نور پری

له هر زب^(۴) پری د جبری نه

لکه حان هسی ساز پری

○

هم برحق هغه ژوندون دی

چی د «زهیم» په غبرگون دی

که وجود دی که پتولنه

کار د «زهیم» یب پا خون دی

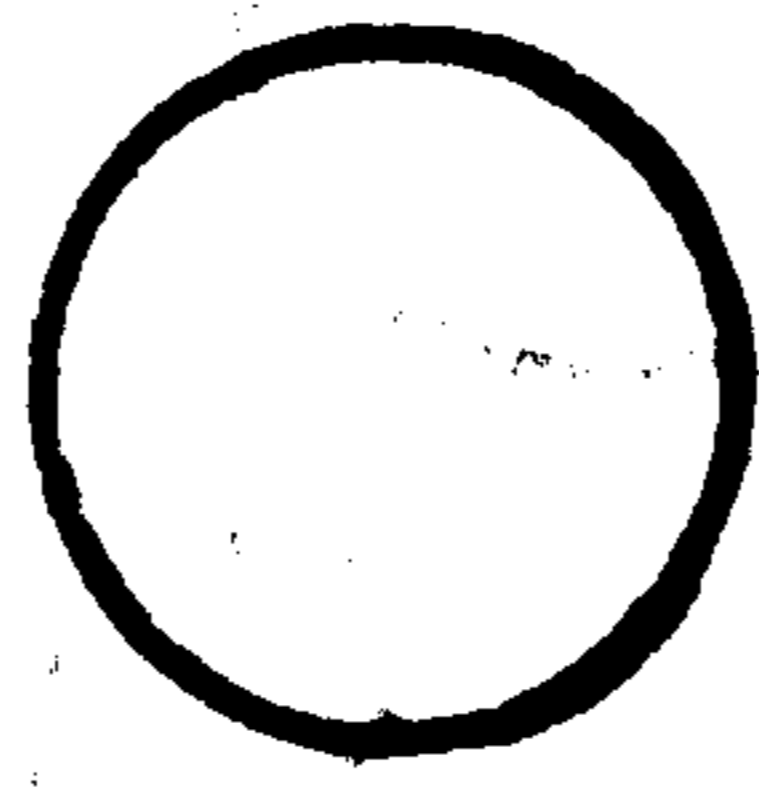
○

چی د «زهیم» په شرکانه دی روزنگری د بدلون دی

د جبر و په کچ کب اوسی اود سترگوتش الون دی

۱- پیرخواره = پیرخوردنکی، ۲- او مری = اوم، ۳- لغوتی = جذبات - غریزی .

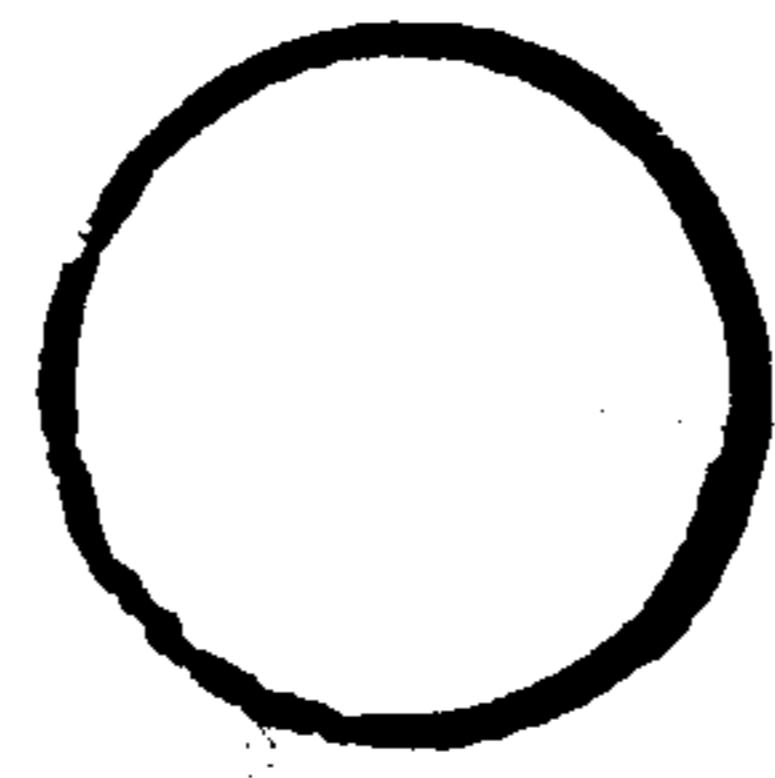
۴- زب پری = هغه خه چی زیب ول کوی، ۵- روزنگری = روزنه کوونکی - لویونکی .

ٻول فطرت يي خوري تاليزه^(۱)
آدم نهی جدا جدا وري
دخانی سود غم خوردونگی
له حق لاري پنبی پشا، وري
چي په نور و خپله ویش کري
خپلي برخي نه سیا وري
چي مثال نورو ته جگ کري
خپلي مخي ته رها وري
شرونه او مرگ يي دواړه بنکلي
د خورلو چپ دعا وري
چي له خپل ميره آگاه وري
د بشر درني په شا وري
اوسنتون^(۲) د شرونه جامه ده
چي شي لت، په هغو واوري

۱- تاليزه = په جمع - تاله .

۲- اوسنتون = انقلاب .

دژوندون په لويه لار كې

مشالونه بسول دي

د تيرو په تور تپونو

لسكرونه خپرون دي

كتابونه د پ رد جمل

سوزول او ب دول دي

د آدم نه د پرياد كړي

د عمرو نو هېرول دي

كه مذهب يې هم سروينجي

چې باطل دى نيش كول دي

كه خوندي دي په كعبه كې

چې بتان دى لړول دي

په هر پيل د پرمختيا كې

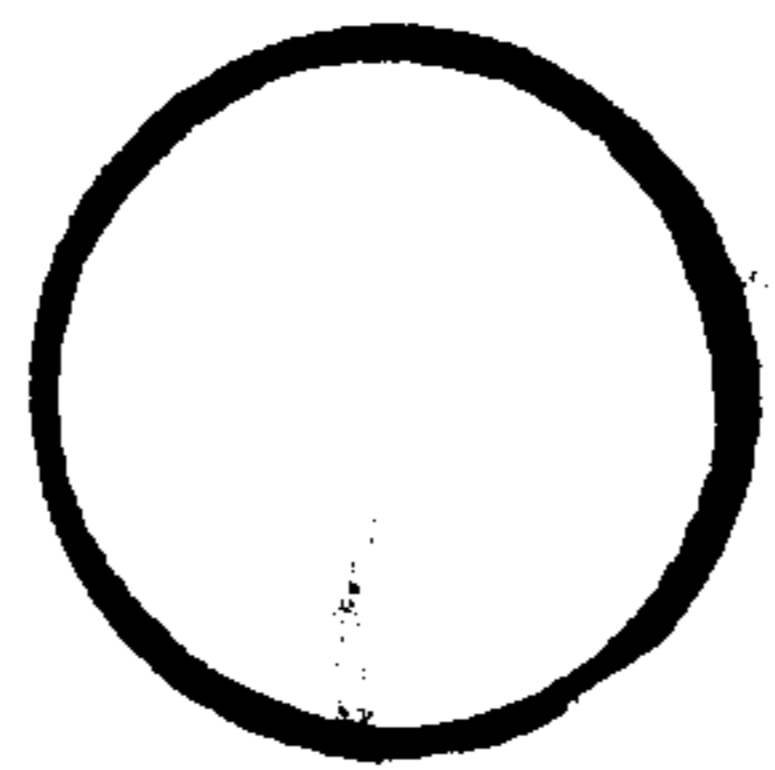
برابرا شوي غورخول دي

چې بنكېل شوي په غورخك شي

بنكېلكونه يې غورخول دي

۱- نيش كول = وركول - په نيش لگول .

۲- برابرا = په پلنو وژر .

د سندان تندي به چري گرو بنجي شي

د درند و پلگونو جوړه پري ناتاروي

د مېره نېستي يو خو وړخې نېستي وي

نه مېر نو شاعمرې نېسمن او خوار وي

درند و عقيد و خلقو کي هميش له

خښتتان د غر پدلو به په دار وي

چې بازونږي په لاس کي چټي کېږي

خان به وپوښتي چې دا خرنگ بازدار وي

چې توره د حق ملا نو خپلوي شوک^(۳)

يو قدم پي په چاپه، بل په انگار وي

خپلي سترگي غرو لي وړه بويه

که رنایي لار ليدلوه پکار وي

د رباب خواږه دې نشته آدم خانه!

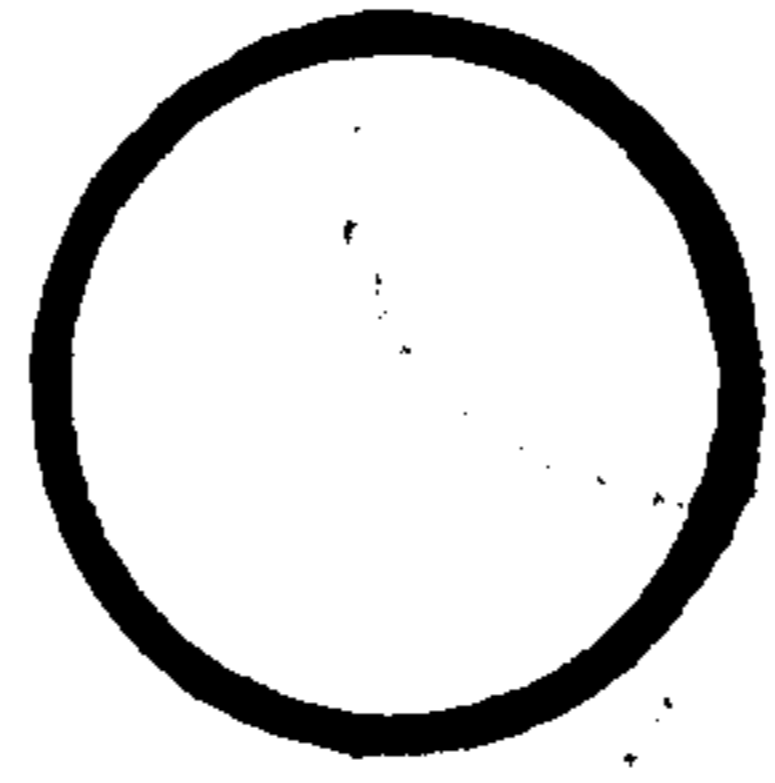
بنايي خلق چې له ميلسه دې ويزاروي^(۴)

۱- چټي = وړکوټي مرغی

۲- توره = قانون - لاره - منډه

۳- حق مل = د حق ملگري

۴- ميلس = مجلس

ننگيالی نه اخلي لاس له خپله ننگه

اباسين کله پښه نيسي له غور ځنگه

چې ترخود ظالمانو نوغی شته دی

حقلان راپستنه شي څنگ له جنګه

پوهگری د بې پوهو نه قلنگ خوري

او تپول لاندې دکليو ترقلنگه

چې يې مت د غليمانو وي کتلي

نه وير پيري يې تشه دنگه دنگه

د مردی توره ميدان کې لابنه کېري

خلاصه نه وي دکاتې توره له زنګه

پخپل زړې کې زرغون شه او مسور شه

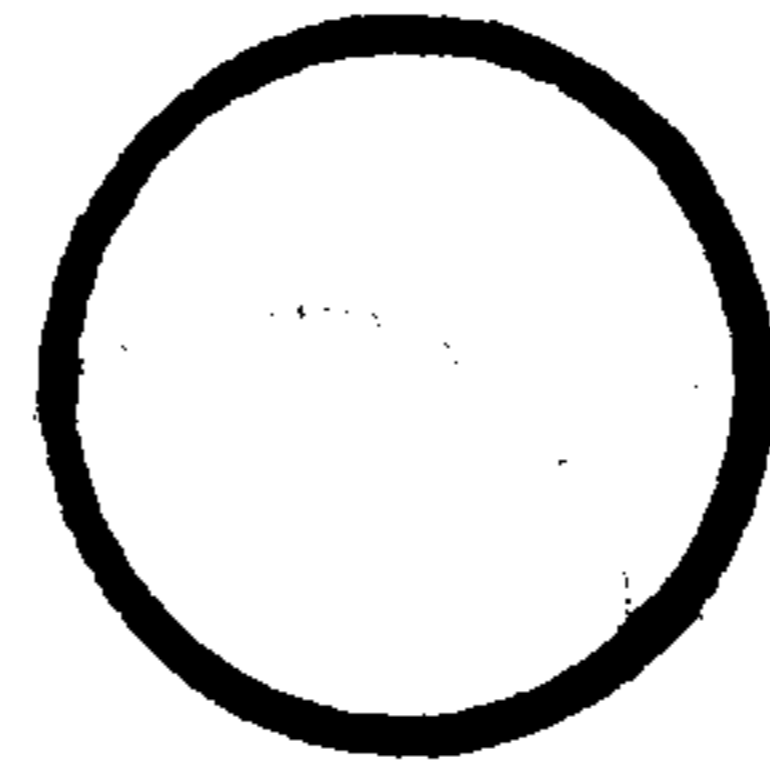
خودې نه ده لاکوتې خواوړينه پنگه

چې يې جس دتن په مور کوي پروا وري

خود هغه ته وي کونې د جهان تنګه

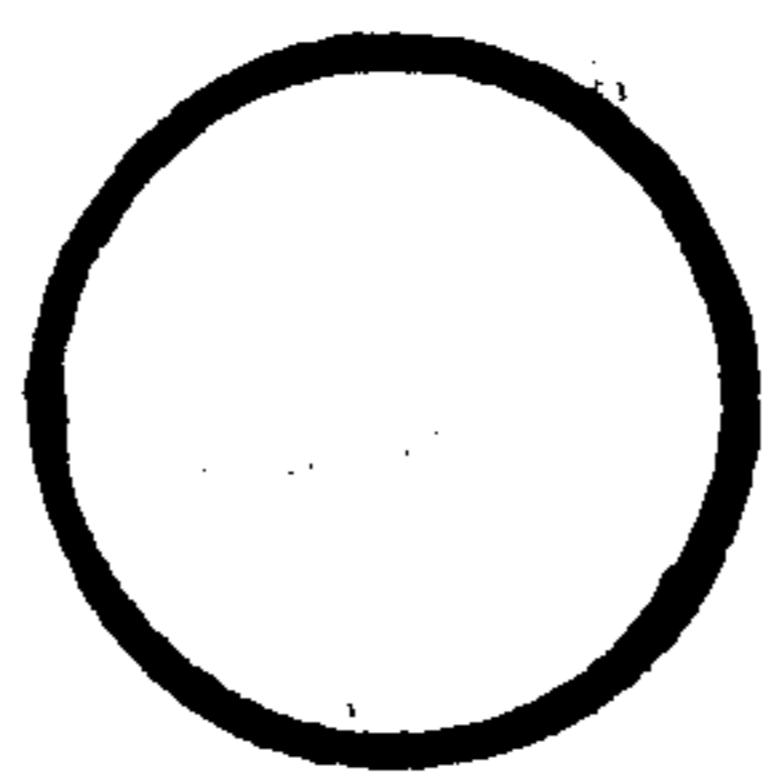
۱- کاتې = تيکی - چرپتون

۲- کوتې = د داني کڅوړه

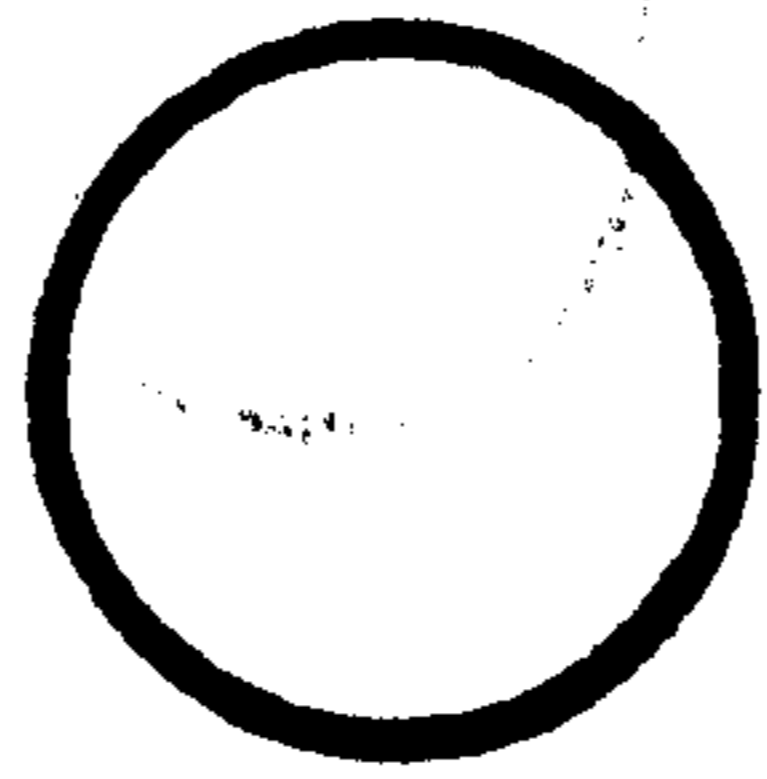
يوبري ديوجنگ غالي دي خوندي که
بيا په بل ميدان برېښنا اوتالندي که
چې دلوی خښتن د لاسو سره ښايي
شاخلميا! خان په داسې کارېندي که
په حجرو په جماتونو کې تورتم دی
د ديوې غوندي لنبه دې په تندي که
د مېړه د خوی آواز له خلقو بېل وي
خوک به بي خنګه په ټولنه کې کوندي که
چې دخپل عمل لاره ستري ستري کړل
خوک به خنګ هغه وکړي راژوندي که
له غوجلي د څارو به خنګه وځي
چې په مينه مينه خت ته غړوندي که
چې بي وين د زورې له چانه وي
هنې پاڅي بي وسان په ډاک کوندي که

۱- لاره = لور

خپلې غوټې ته د غاړې
له خپل تنه پلوانښه شه
د خپانده ابا سين خپل
لکه غاړې په ساته شه
د کړيز سختی په خان کړه
پسته باز په الواته شه
په خپل خان قیدونه کېږده
زرغونه شه او بيا شته شه
پولې راښک، پانگی کېږده
بيا په زغابنت لکه مېړه شه
د خښتن د لارې مل شه
له خښتن خښي لارغه شه
په ريلوچي ورک نه شي
په لوښه لکه واښه شه
د ختيځ له الا الله -
لا اله د پر پواته شه

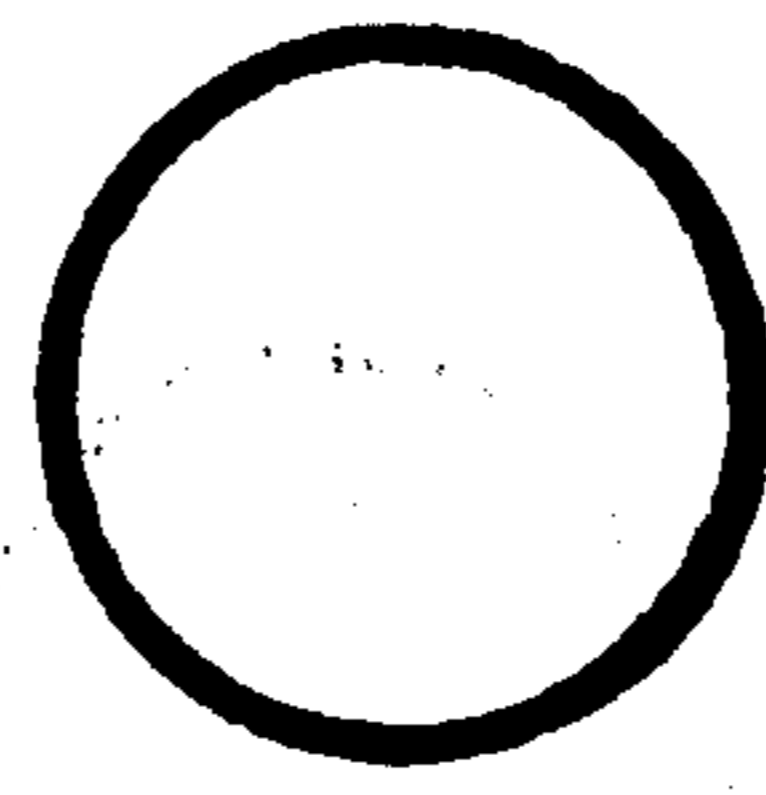
۱- پلوانښه = مروري - پلگواښه، ۲- پانگی = مير- ډک - مرام
۳- لارغه = لرغونې - وړاندې، ۴- لوښه = خصلت - خوی

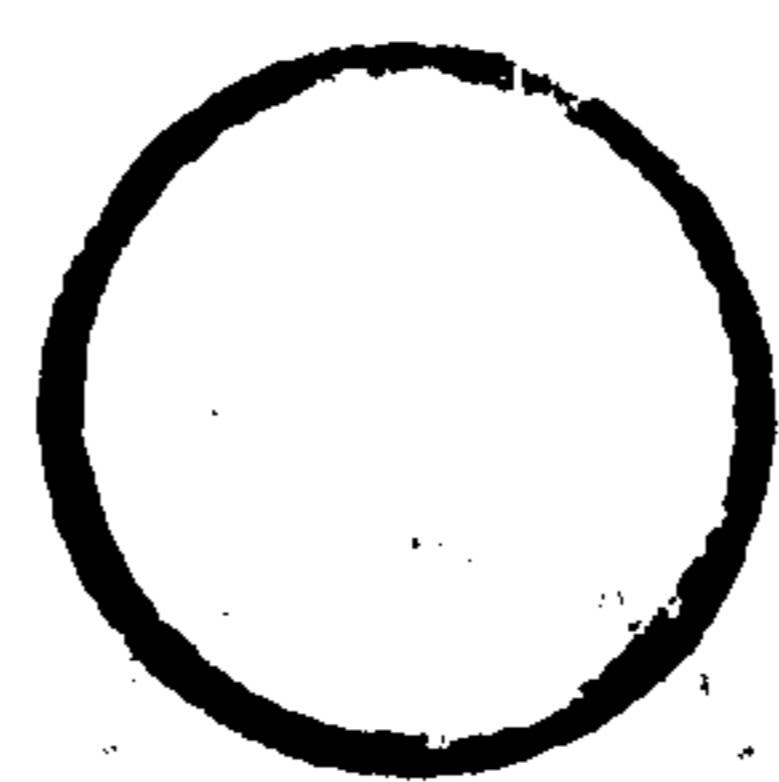
په ټولنو ليوکان گډ دي
هروگرې لوی اوکر دی
لوانگر حکه په نیش دي
درناوی چچا په دوتر دی
ټول په تومنه آدم زاد دي
خوک تاله ، خوک تالانگر دی
چې درنه ډله يې مله ده
دهغوسوی په سر دی
داکندی دی د بې ننکو
خوک يې مور، خوک يې نهر دی
هر ټولنه پانگه واله
دخان بدوله اشر دی
عقوبت به غرغنده شي
داچې نن دکیا سوشر دی

۱- اوکر = اولال ، ۲- ډله = گوند ، ۳- مله = ملگری ، ۴- دکیا = لوگی .

کوونکی ، ۵- سوسر = د ډروسپیا کو او د چچا نری نری لوگی کوي .

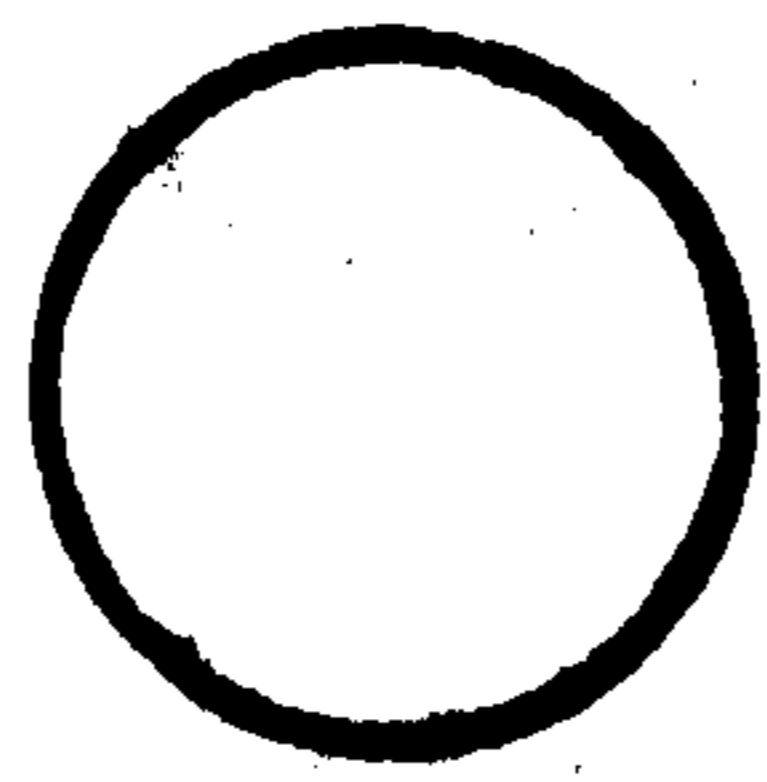
چي سرانه بنكي بلهې مهې
وابه نه خلی توري ختې
په کڅونويې سپرلي شي
چي شوک ونغري سکروتهې
خپله گټه دانن څه ده ؟
چي ستايي د نيکه گټې
د يوه ماته ، باقي سوی
د تورگټ سوی د پوت يې
نه نستر او نه چنار شوې
څه د تورو خاورو خت يې !
دا ميدان د تپرو تورو
ستا مصرې توري دې سمهې
چونک ايوه يې پاتې شوی
وي انکار د درنې ستې
حق ننکانوته وریتې بري
دې ننگ هرکله بهې
لات منات چې گزاری شوک
شي پخپله بيخي گټې

خرپ، حڪ شوي، خيالي نه شوي
د «لا» شي خني شي نه شوي
د جس ترغي نه نامينده
نل نچه شوي گني نه شوي
تسه شخوله - خالي تيكي
ببل توره، توبري نه شوي
له جبري تر سري راغلي
لاپه «زويم» سري نه شوي
له مذهب چپ ملستل دي
لدي مريني شروندی نه شوي
انچاره کي چي دي پرو دي
هنه ستر آدم زي نه شوي
مينگيري درته آسمان دي
حکه باز، باتورزي نه شوي
هر آدم چپ دي فرعون کر
پي بلواک، خانوکی نه شوي

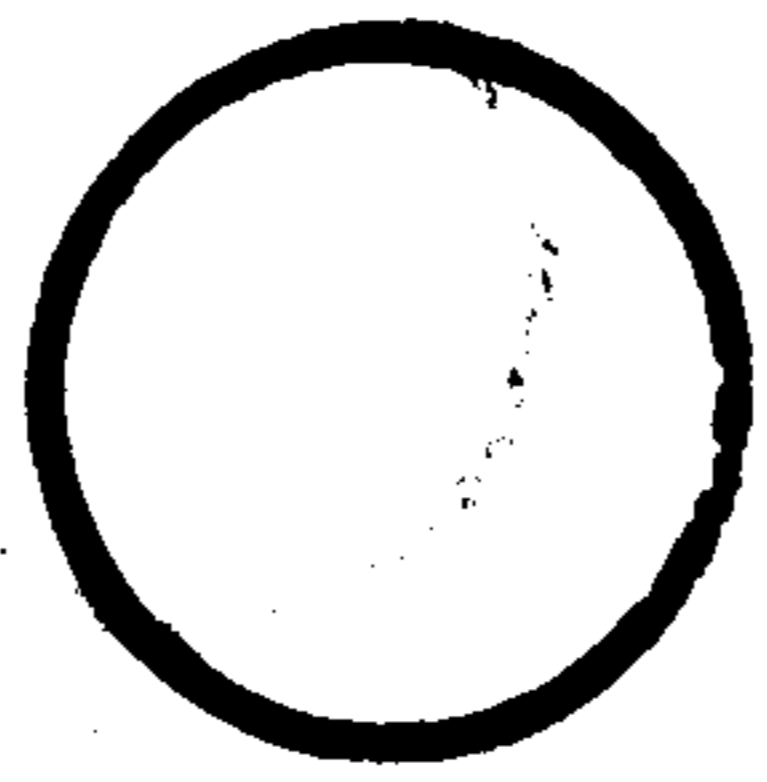
۱- انچاره، انخور، زري - نقش

۲- خانوکی - خانواکی

دوکړو سالار پردی
خړسواره چې شا هسواران کړي
دکوڅولارو کسودري
ځلن ستوری د آسمان کړي
گوکوڅشتان داوموختو
سندان سړی اتلان کړي
لور او کوز سره یو سیال کړي
اروپيچ وارو یوځان کړي
چې سړي پي نه سړي کړل
راغوزار هغه بتان کړي
دالونوپه خلقولو
دمشکنو بازار وران کړي
چې جس من پکې قدر پري
رادبر هغه دوران کړي
داد نوم مسلمانان تپول
پرینتیا مسلمانان کړي

۱- اروپيچ = خپلوکې په ضد ضدی - په غونډو پرتو

په ميروکې د پر کلونه راټوکېږي
 سره پوښو د لاله پکې جوړه ده
 ننګيالي دي چې دلوی خښتن په تاري
 پورته کړي دنړۍ ټوله بڼه ده
 ته تنزري پي، دنيا ده د بازونو
 دېرې حکه د ژوندون دي ادارې ده
 غزا وشوه که په نوم کلیمه کوي
 زرغونه دې له ژوند کومه کلیمه ده
 هونايي^(۳) په ټپور وند دي، بنکار تر نشي
 که نه پي نن هم پرته هغه دوکزه ده
 دگزي^(۴) غشي دې هر وختي په سر دي
 په ديدوان باندي دې اړه پرې وړې ده
 صبارا بنکه د شولان کتوته مېني
 که دې نن کتلي قام لرو او کړه ده

۱- باره = مسؤليت - ذمه واري - پړه، ۲- ادارې = ويرانه - گتې - لوتې،

۳- هونايي = بنکاري، ۴- دگزي غشي = دورې پري کوزار،

۵- ديدوان = شيش - خیرکونه.

لکه خلق هسې ټولنه
لکه کورن هسې پي غار
لکه اوبن هسې پي سوري
لکه پينه هسې پيزار
لکه باز هسې پي ماري
هسې باز لکه ميشکار
لکه بزيره لاون هسې
لکه سر هسې دستار
لکه توره هومره کته
رشته هومره خومره کار
داوچت الوتو پانکي
دشپرو په مقدار
دديروي رها ترکوره
نمړه ټول جهان او شمار
دبي ننگه په رنگ د پروي
ننگيالي نه لري سار
چې دلاري اوبنکونه وي
په هغو جوړه پي لار

لاڀي ڊپروڪري ڪاندي

يو منصور خپري پڻ دار

د ڀي مٿو وار ڇنڊ پڻ پڻ

دمت دارو وي پڻ وار

د زمره اخستلي

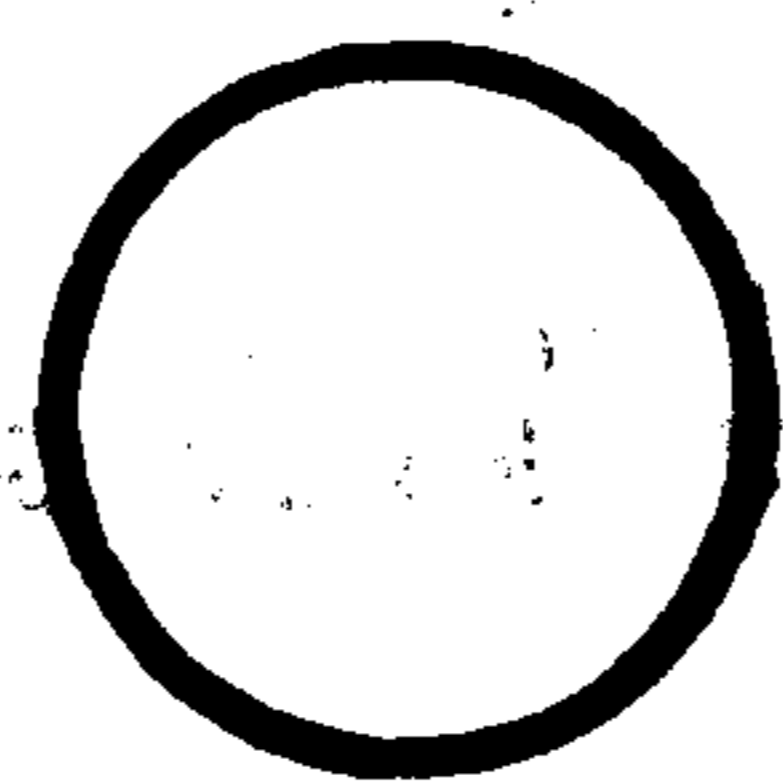
سورلندي شي ڪله بنڪار^(۱)

د آتيا نوسر باري وڃي

په ملخانو ڪر ڪر^(۲)

ڪليمان نه شو تپول عمر

له خدايي چارو و نه ڪار

مذهبونه دي پوچ شوي غر پينونه^(۳)

مذهبين دخيلي ما تي بيرغونه

دهفود راتاندون^(۴) طمع عبث ده

چي مذهب پي رواسته ڪر پيدي هڊونه

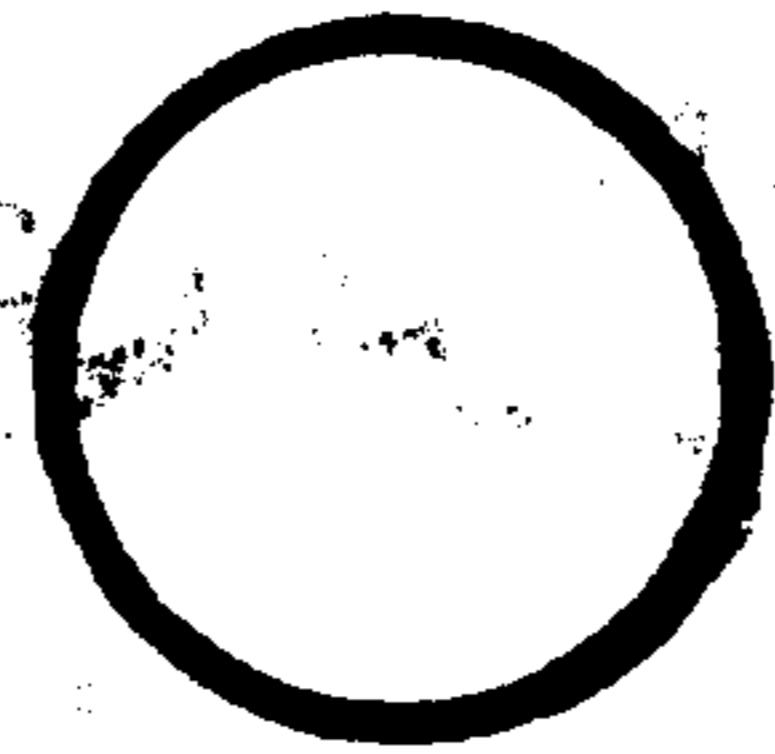
په هغه سالوچي خان لره دور پڻ پڻ

دي عبث دانچور و نوڪر اوونه

۱- سورلندي = گيدر، ۲- ڪرهار = يوغودي، ۳- غرين = يوتوپڪ،

۴- راتاندون = بيارا غبر ڪپدل، ۵- رواسته = وراسته.

له مذهب پي چي تودې او پي کنکل شوي
 مسلمان بايلل ملکونه سنکرونه
 له مذهب حنی لوی شرک په جهان نشته
 لگولي پي په نیش دي امتونه
 د مذهب د غونډلانو تنستوکې
 کل ډيوکي دي د علم ډيوستونه
 له مذهب هک حلی ټول ريزکي شي
 ريزکونه کل کپري لوی کارونه
 ټکی ټکی د کتاب نن هم هغه دي
 خود مذهب ترې نه وینکلی دی ساهونه
 چي تر خودغه مذهب او داملا دی
 وي تالابه د تالا قامونو خونو

پوخ سنکرو دی شاه مردی ده
 تور بازي دی تبغ بندي ده
 له باطل دحان ژغورني
 يوه لاره ملا بندي ده

۱- غونډل = غټ غټی
 ۲- کل ډيوکي = کل ډيوکي

له فطرتہ دې پرده ده

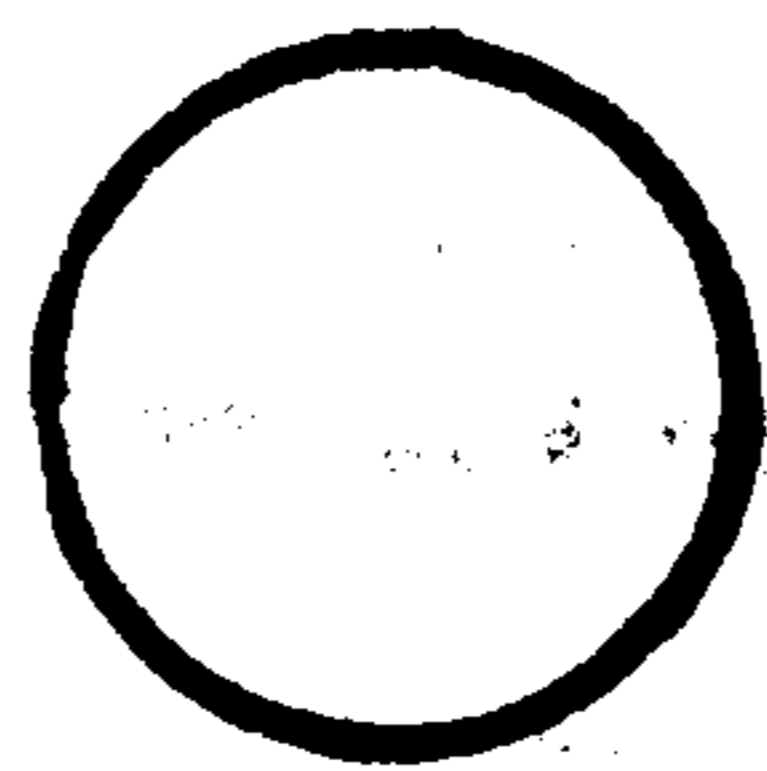
له فطرت دې سرزوري ده

کليمه دې سره يتوب دی

سره يتوب دې سره سکی ده

د بل غم هم د خان غم دی

دا پښتو، مسلمانې ده

په شروندی کليمه بيا خلق شروندی که

داله وارو وړستو شوي بيا لومړي که

دا چې خاوري پي له مخه نه چانه پري

د سپوږمۍ په دود غونډې پري پري دي که

درونه ورونه سره غونډې په چاره کړي

له ټولینو شروندی ونه وړ که گوند گوندي که

شاه مېرونه له زرگونو ستورو تېر شول

بدهې رابڼکه خپل ملاکړي کړندي که

دهغې بي ننگه خلقو مرگ وادی

چې کزبان د بل په سوي کړېندي که

د پسرلي درنه وریچې شنه په خوی کې

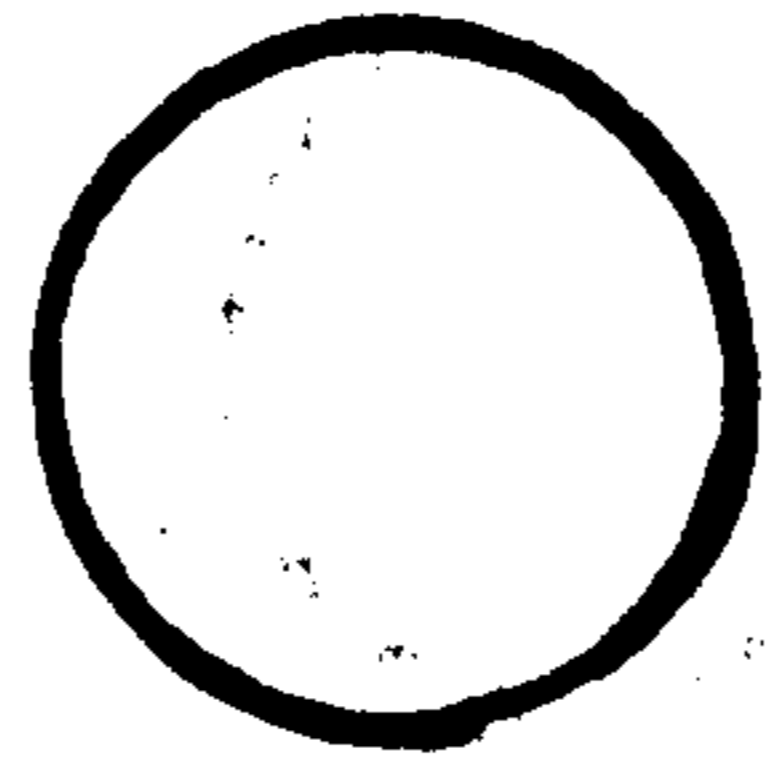
خان وریست، کله برېښنا او تالندي که

شاهِ حُلَمي چي د آدم پنه ننگ اوجت شي
«شاهِ پلکونه» بيا ز غم بل په دال تندي که

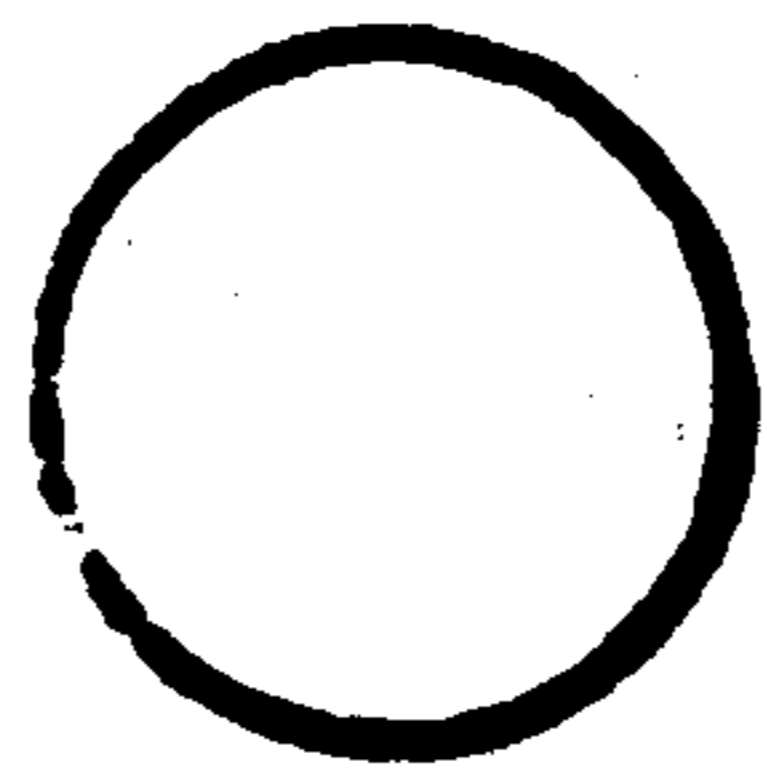

درهند و خلکو لاس تپول نرده
دسترگور و کاگیره تلل نرده
د ايلتيا نوکلي و رانول نرده
د راسمنانو پي سمول نرده
که اوندي جوندي د دوپړک وي
ديکرنگانو غوڅي کول زده
مذهب له خايه راغور زول کړي
کتاب پي خاي ته برخه شول زده
چورگورگان هم کړولي کړي
لکه باز کله اوجت وهل زده
چي فرعونان پي موزي کران کړي
نوکليمان پي تونر نول زده
د آذرانو بتکورکي بتول
د خيلانو کعبه کول نرده

۱- ايلتيا ن = پساتيان - وړاني پيدا کونکي، ۲- اوندي جوندي = منغروني
چي غوڅي رهنې نه وي، ۳- دوپړک = دورنگ - منافق، ۴- موزيگي = چي د
هيڅ بڼې نه وي تش کت پري دک وي، ۵- بتکورکي = بتخانه .

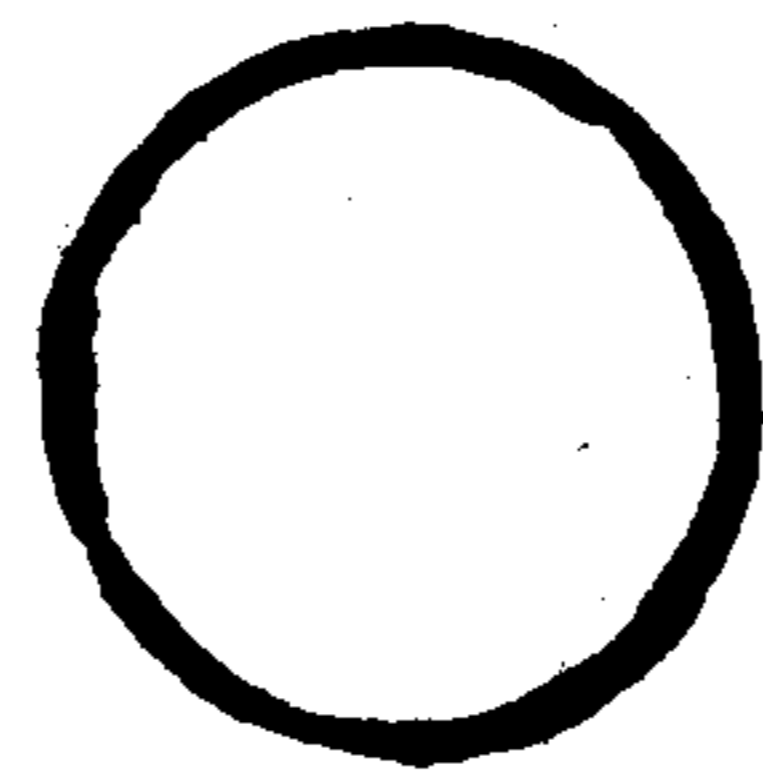

د باتور په خوشه پړو خپلولو
مښگيرک او غليوازنه با تور پېري
ديوبت په لرېدلو بت غليو!
سومنا تونه په کعبو کې نه بد پېري
له کيکړه د نښتر پيوند خوړو کې
نښتر هيڅکله نښتر نه پاتې کېري
چې په پړو کو دي وژلي مذهبنو
هغه مړه په مذهبنو نه ژوند پېري
چې د زهر وړک لښتي پېري اسواړوي
دغه سوي چنارونه نه تاند پېري
د قرآن وړه رتلي عقيدې نن
د مذهب په کتابونو کې سا هېري
د تيروسه ملستي بنا پېرک نن
د رڼا په تڼۍ مرگ ته بېر پېري

شاه حامي دی نوی حمله آسمان غوارې
د زور پشوي په حای نوی جهان غوارې
د خپل "زه یم" سرهنکي پی سلامت یه
مرئیتوب نه - ملکیري د یزدان غوارې
ننکيا لوکره غار هاته اطاعت ته
په لتون که دهغه دي خو حان غوارې
په دنیا کې یو کار هم ناشونی نه دی
یو مخیزې حیکر وړه حوانات غوارې
کشالی غوښتنې نورې د آدم دی
شروندانه نوی تفسیر د قرآن غوارې
په لښکر د ایشینکو کتې نه شي
د شروند ستونجې مېرني قهرمان غوارې
په یوماره که کاو ز شي، سودیې نه شي
چې ژوندي وی یا نوی ماری زه میان غوارې

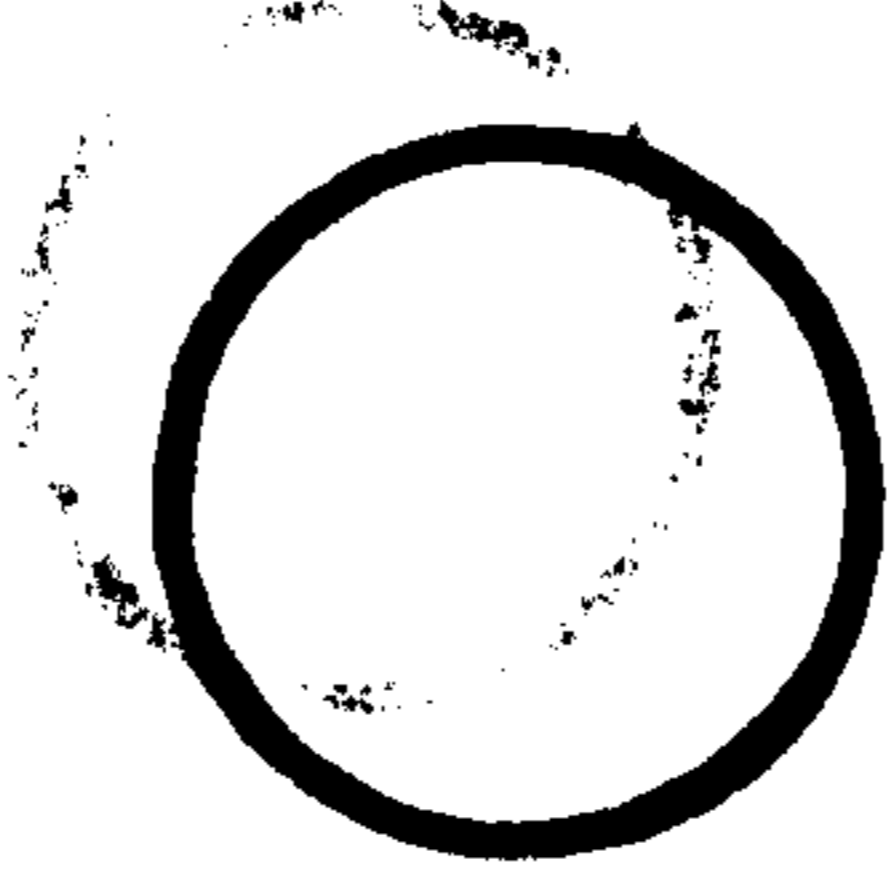
۱- یو مخیزې = چې مخه یې یوه وي - دیوې مفکورې .

عقل هغه وهندي باز دي په لاس
چې نه پر اوچت اوچت بنکارو کوي
بنکته له ځمکې نه تر نس ستور تليز^(۱)
کراولې کړي، يرغلونه کوي
لوکيز^(۲)، اوريزه^(۳) که يې لاره نيسي
له الوت کله پر هېرونه کوي
سرب، کراو دي ټول د عقل چې نن
بريښي د ژوندي تومن خونو کوي
د آدم کار دي کائنات پر نړول
برهغه قام، چې دا کارونه کوي
چې په فطرت يې ده لتي اړولې
دهسکو سترگو معاشونه کوي
عقل بهير کړ غور ځسنگي دشعور
ويرو سيرانې ټول مذهبونو کوي
پياده له عقل کوم وکړي چې دي
د بل مواته دي سوالونه کوي

۱- ستور تليز = آسمان لاره - کهکشان، ۲- لوکيزه = دکازوريج يا نيبولا،

۳- اوريزه = هغه نيبولا چې ستوري پکې په زرغونېد ووي.

حق نه په څنگی، فطرت په ترڅی

تشی خاندري پوي، زوري اوبه وي

عقل يې شل وي، هڅي يې کته

په غټو کوري، ولې سرانده

نه پرې ودانه، که دوی ژوندي وي

اونه پرې وړانه که چرې نه وي

دخوانمردانو د قط نه وځي

نه يې خوا بر وي، نه يې تراخه وي

په تن په زيم» د وارو نيستن شي

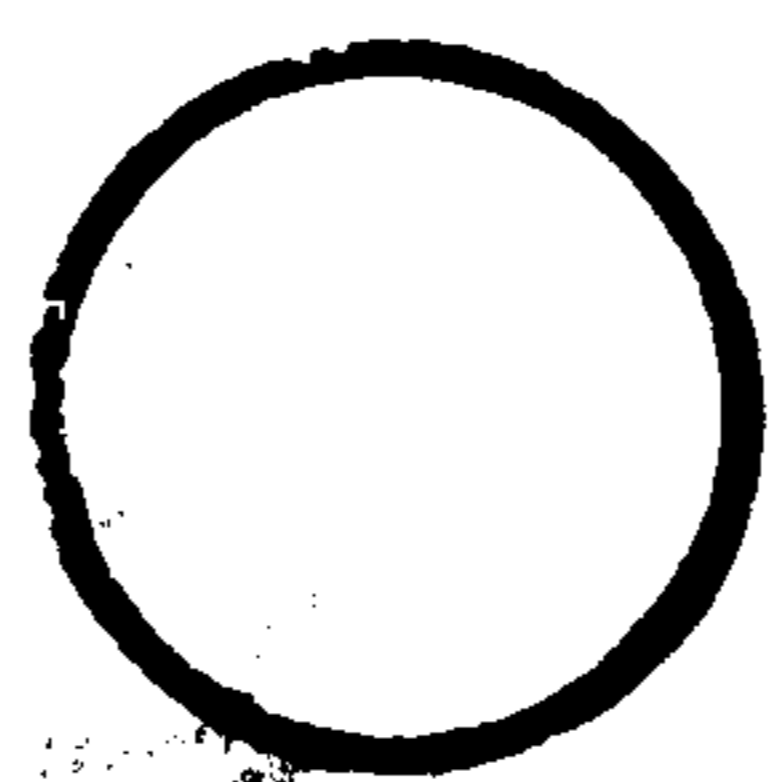
خوراک پخساک پخواړه او خبند وي

په زاړه شخوند کړي، نوی ترې نه شي

نوی بریدونه خودمېره وي

چې يې راغونډ کړې واره کړي

د يو گنجکی دارز بنبت نه وي

دلگوکین و دلپهون نه

اورین ستوری راغونخپری

ستورتلینری سروهی لا

کائنات لا پراخپری

که یوستوری ورژپری

نوی سل روتوکپری

دشروندون زرغونپدوله

نوی حمکی سادینپری

چرتشروند دی په بخسینچه

چرتکچ، چرتحوانپری

دزهاستورومیروکی

دشروندون غربی غربی پری

یوه ستادا حمکه نه ده

چی ساه دارپکی هستپری

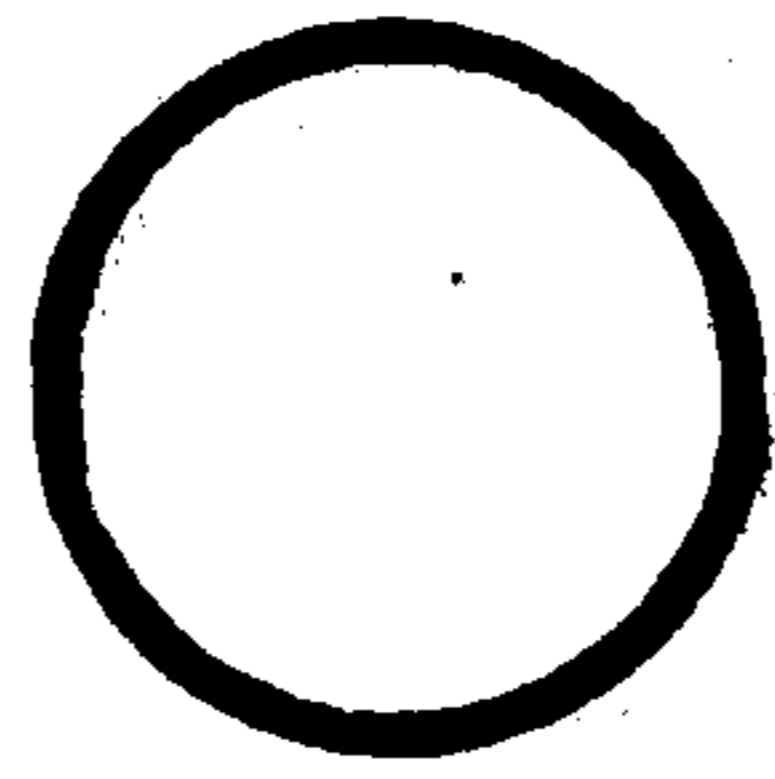
شخری حمکی بنکته بورتی

ستورتلینوکی خرخپری

هغه حمکه ستادوتردی

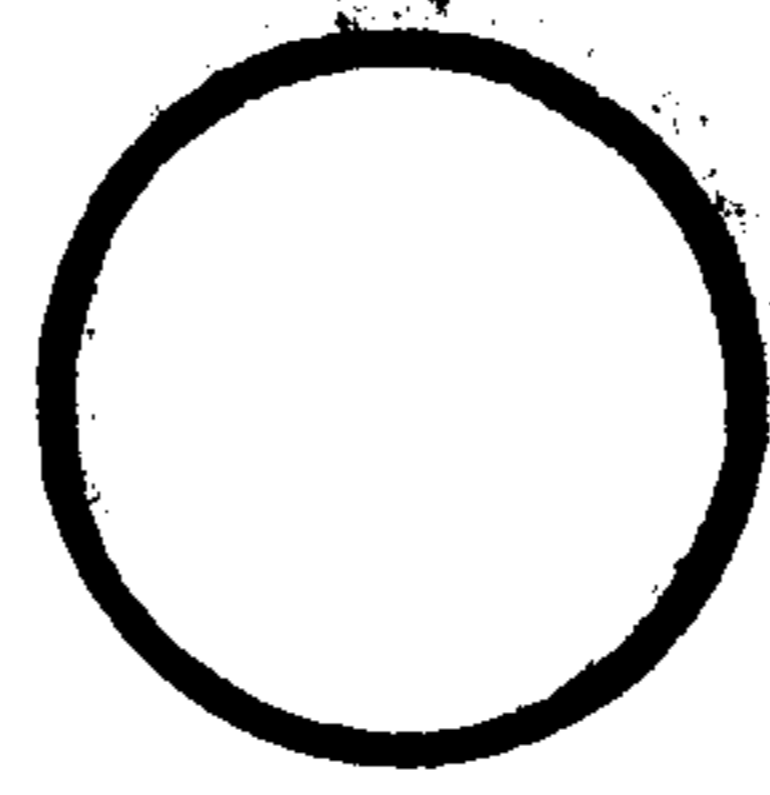
چی دی لاس ورورسپری

عقوبت به له دی ځمکې
درته کېدې په سر کېږي
د مېړونو ستور بېرې دي
له سپوږمې ستور و تاوېږي
د یونوي کور لټون کې
د آسمان لارې چاڼېږي
عقوبت دا ځمکني به
ستورک زو ته ورسېږي
د شرونو خومره رازونه
به په ډاگه وغوسېږي

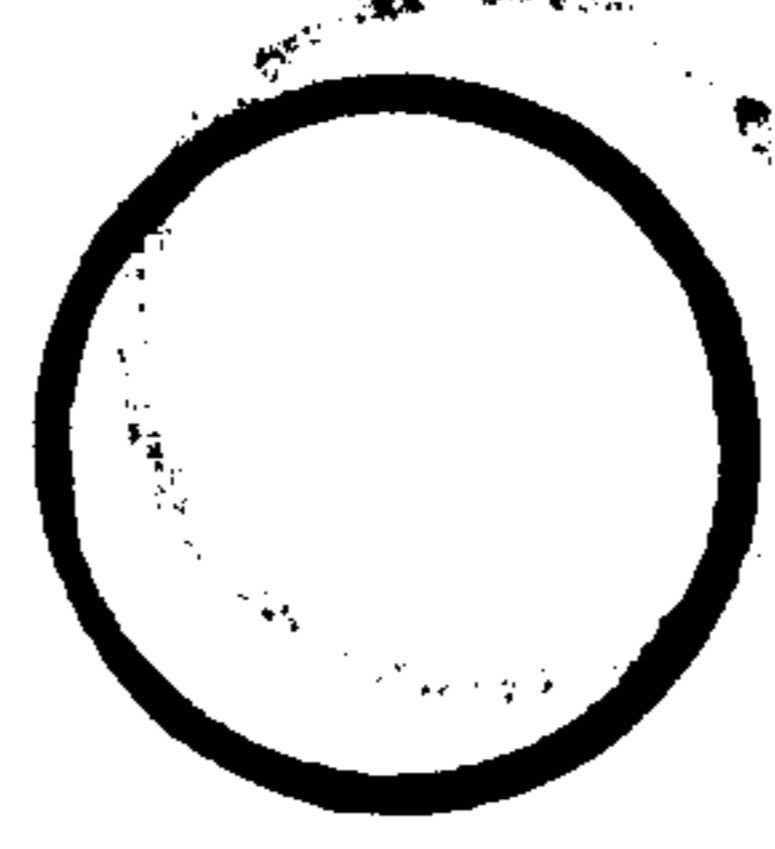

قیامتی پائینده هغه اوبنتون شي
 لاالاسره چي کله پي برغون شي
 دعبرت مری پي کرحي په ملکونو
 کوم فرعون چي له کلیم په تور برینو شي
 داولس ویني نه پینونکي هله ورک شي
 دربریا اولس چي کله په پا خون شي
 داویار پي خلی هسې ولاسره نه دي
 دمردی کارونه میر په شوا خون شي
 چي په سین داوړا وینو شي وریوړا
 قافلہ یو قدم مخکي د شروندون شي
 که هر خومره سنگرونه له خلن تاوړي
 عقوبت دحمکي تبي هر قارون شي
 چنیشني^(۳) عقیدی چي غاړه باسي
 دهنو خلقوتولنه مریستون^(۴) شي

- ۱- قیامتی پائینده = تل پائیدونکی، ۲- دربریا = خور- نلی- خپلی،
 ۳- چنیشني = چي چناسکي پکي شوی وي، ۴- مریستون = هدیره.

د دوران په نرالزلو غرونه وارغري
په شکنې ډيروکي خه له ويا سره پري
تلناوونه يې رواسته، موبنې خورلې
چان کېږدي کې به ترخوپورې اوسېږي
د پرلښتر په چورلندو حکمې له تللي
کچه ډيلې! په خپل خپرخه غلطېږي
د سورسين چپې دمه وينکه له يادو
اي فرعونه! چي کلیم پسي پاڅېږي
د ملخ خانگ سر دې ملاشوله دوه غبرگي
ته لاجي د آتي بارته لاندې کېږي
لااله بتکورکوته بنکرپوکل دی
که مؤمن يې تروروستي بت به جنگېږي

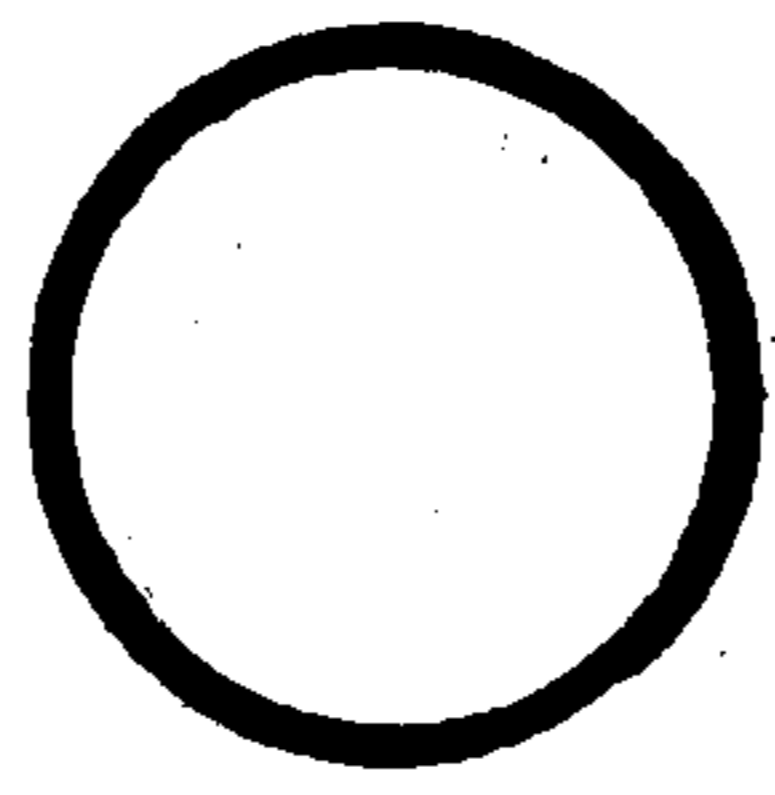

کليمه بي چي په زړه باندې سنگر شي
هنه قام هغه وکړي اوسپن غرش شي
کليمه دسړي برش دشين زمري کړي
لږو بروته دکو ونخپور لښکر شي
کليمه لکه بوته چي دا کسير وي
ميس حوانان چي ترې نه وحي نوسره زرش شي
ننگيالي په جهان پتي راتلي نه شي
دوی دهرې سرخپري وتلي سرشي
دهرکورانغري تود، تياره شي وراکه
مېرني خلبي په هر لوري چي وراشي
له تونگه د عيساي چي نمرې و خوري
که دختو کوکوستان وي په وزر شي
دمد هب دمدرسي نه هيله نشته
چي يو چيني هم دبدر لپچور شي

۱- لره کوز

۲- سرخپري = د جنک غالي سرپړ

۳- تونگ = شکور

دغليم دبيريڊ اوچيغني حاجت نشته

لاس ترگريو وچي پخيله سنکروال شي

دکور، قام بدخور منجي په خاناناري

په تبغه که باتوان وي تش پيخال شي

تانگ دکتي، ديرغل يې دلاس وحي

چي دچار اتلونکي توري ته اتال شي

حلمي وارو په خپل اصل دي لالونه

درونه لو چي شوک نه وي کوتي لال شي

جماتونه، مدرسي اوچيني دپرشول

خوله چاهغه بانگونه دبلال شي

چي دخاوروله کالبوته

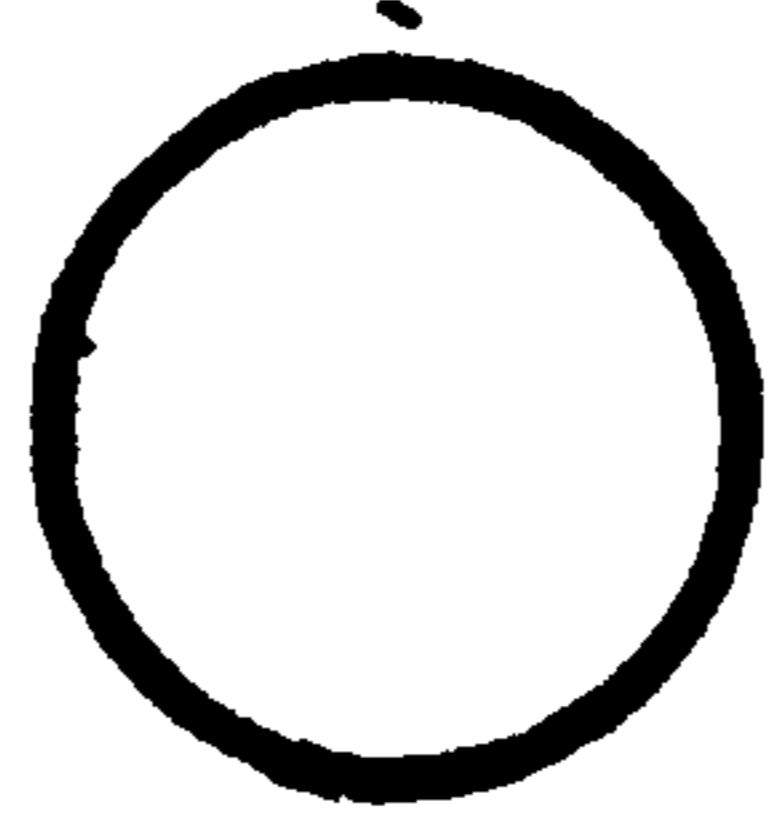
اوده «زه يم» برسپرون شي

په اجل ياندي جمل راشي

بنیادم ولاړ شي تلن شي

۱- چغه = اږه ، ۲- بدخور منجي = بې اتفاقي - اروپيچ ، ۳- پيخال = د

باتورغل - غريبازه ، ۴- اتال = په طمع - په اسره - معطل - ايسار .

دژوندون دغورځنگونولوی میدان دی
چاته پوله نه سپوږمې اونه آسمان دی
دفطرت غېږه پیرانستی ده هرچیاته
بودد هرچاهم په قدر دخپل توان دی
دا په تاده جوړوې کاتې که توره
خپور چاپېره دجنګرېز واره سامان دی
نیمګړتیا کره می تهوې اړ په مت دی
مت کول د بنیاد موپور په خان دی
چې پزده د سور کووینو کسېدی دی
دهوهنی څخه کمی پدې جهان دی
د باتور لمخې دنیا ده بهله بهله
یو د خوړې، بل د لوړې وېښی خان^(۱) دی
چې سرمزی د نونبته^(۲) یې په لاس درکې
دلوی برید په ننداره دی اوس نړوان دی

۱- وېښی خان - وېږی انوونکی، ۲- نونبته - پیلات - ابتکار

چچا دٻوٻيم ٻٽول رنگونہ

يکمانہ شي يکونگ شي

لکه غونڊي چچا چري شي

اباسين شي پٽ غورخنگ شي

سس مل مخونہ يچا چچا يومخ شي

نرہيم ٻٽه خان دوران شي

ڪائنات ڪري دڀنولاندي

سلاڪاره ديزدان شي

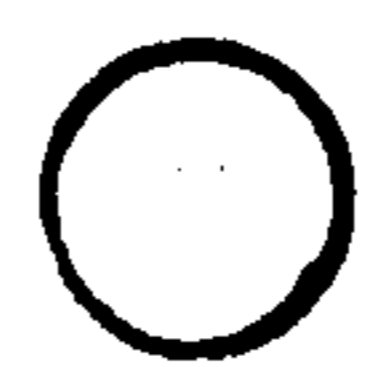

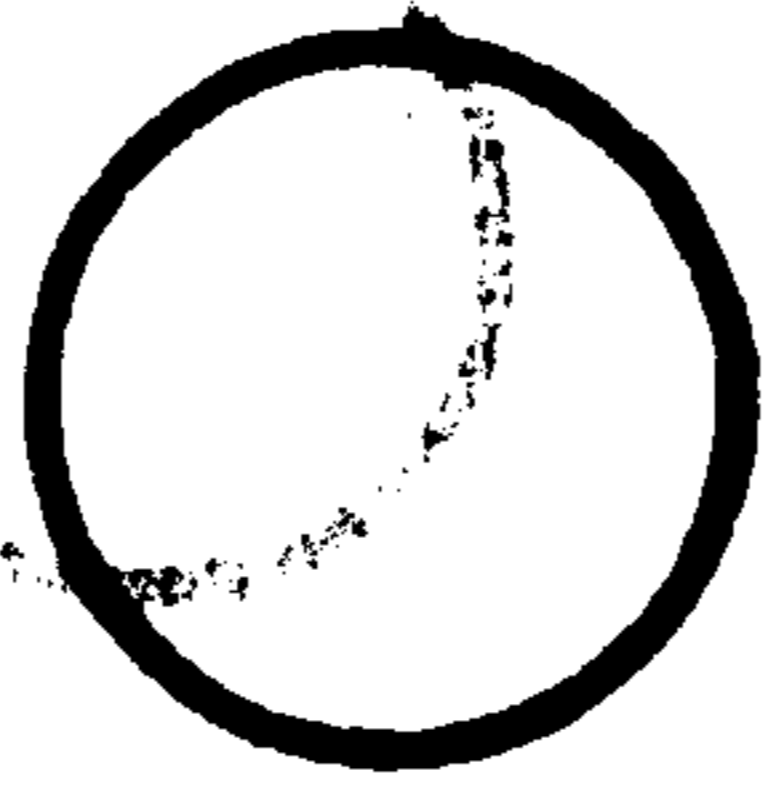
چچا پي نرہيم ٻٽه تنه کي

لکه ٻٽ سلاگون سرپ وي

آدم زي شي سل لاري زي

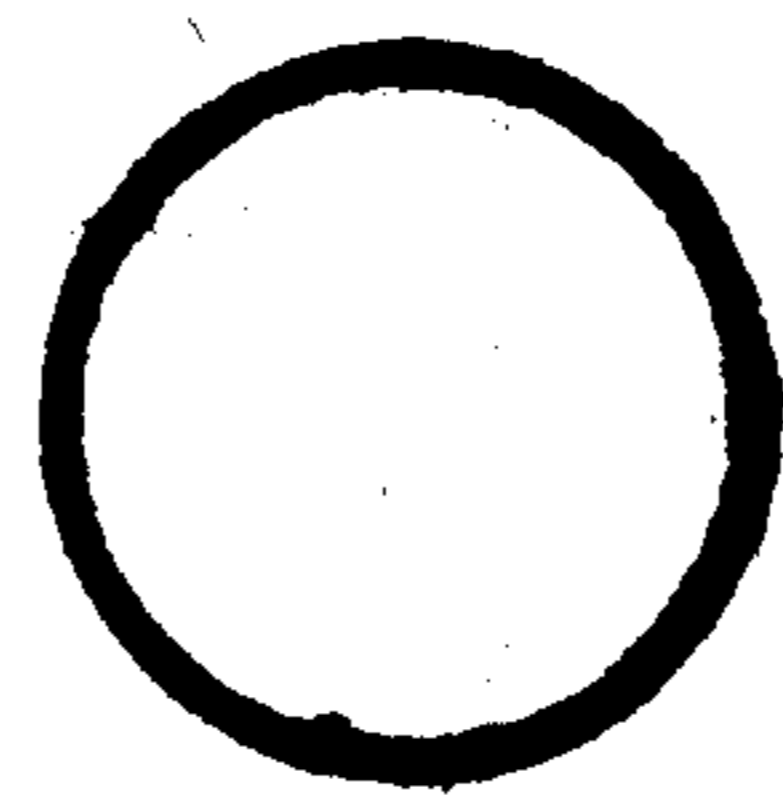
له يودره سل درپ وي

د توريال زړې راخپږي په سوسر کې
دهودي هڅې و باسي لاري غر کې
توربر سينونه يې خپله غمازگرشي
مېړه کله پتېدی شي په لښکر کې
"ستورونیا" کرنې د خېکې کرله ماته
نځوي بيرغ د ستورونخپل دوتر کې
مرجونيا د نهنگانوله کاله نه
ملغلري را پند کړيدی خادو کې
زهرې خويه په يوماری ورپېوځي
بله ماره يې نيولی وي نظر کې
مردکي، دارو، بتک او اور بشينه
دغه توکي دمېرونووي سنگر کې
هره ونه خپله خپله ميوه نيسي
چا موندلی دی کروسکی پکېر کې

۱- ستورونیا = (په د و ز ن د مرجونيا) د ستورونو وښکاری

زردار هغه کور کينان دي

چچا شروندي بنياد مان خوري

سره بخور په پته يې نه خوري

سینه برسپري په ميدان خوري

د بې پرسه کلو خلک

خه ملا، خه دوتریان خوري

يووری يې په شا پرووی

بل شني لښتي بار کيران خوري

د باطلو لاجواره ده -

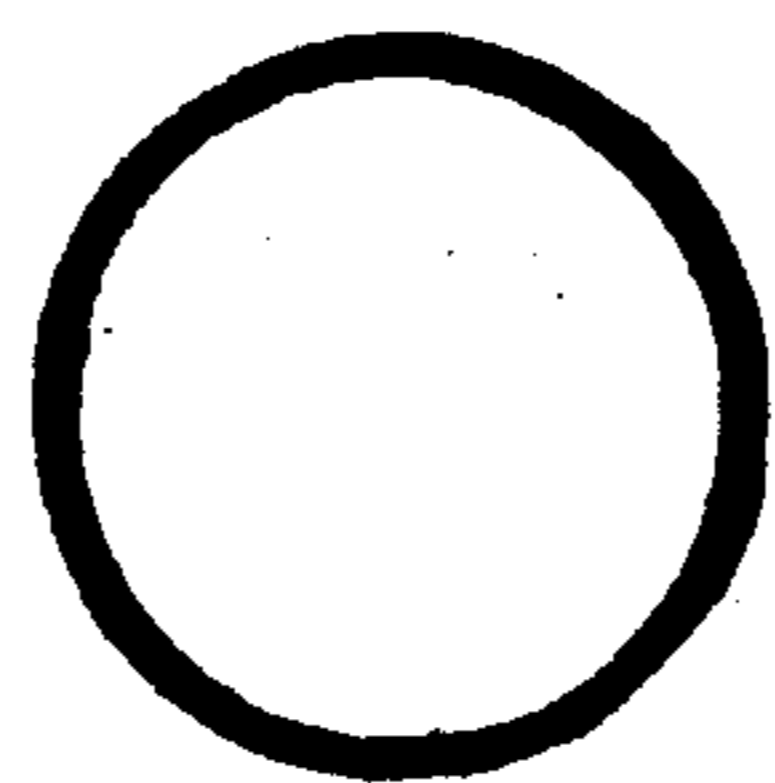
په برمت يې بې کسان خوري

سروايات را پاڅېدلي

په حملو حملو قرآن خوري

د آدم په بدې ورځې

کليمان وارو خپل خان خوري

چپا پە مندە دەودە يالوئۇچى
لار پى خود كرىپا كرىپى وي
چى پە خرخ باندى سورى شى
دەغوتور و لاشى وي
چى لە اورخنى ونە خى
نو هغه پىرپا اومى وي
لە چپو چى انكوچە شى
پولادى هغه سىنى وي
چى جنكرىپ ژوندانە وي
دېرم دېكى پى شىلى وي
چى دىمىت جمال پى نە وي
دەغونا ندرى كىلى وي
د باتور و هنى كورە
خە كە يوموتى بنى وي
چى وھى دىنكسى تورپا
پە هغوكە تنكسى وي
چى شىيانى پى تاونە شى
نو هغه لىندى پىرپا وي

چې وهي د تنګسې توري

په هغوکله تنګسې وي

سپوښي، استوري، استور تېليني

د مېړونو برآستي وي

د سرهنگو غورخنگونه

د تاريخ زردريني وي

د اخلاص د شاهسوارانو

منزل لوي، لږې توبني وي

چې منگل يې د زموږ وي

د هغومارې سټګې و،

په لاسمېو باندې غرونه

د مالوچو پاغوندي وي

پروناوري سنګر بايلي

ويښې سترګې پليتي وي

دوزنګ تښتي کن پريانه

چې د بدر ترپيسې وي

د مېړونو لوی لاسونه

خپله تورې او بلسې وي

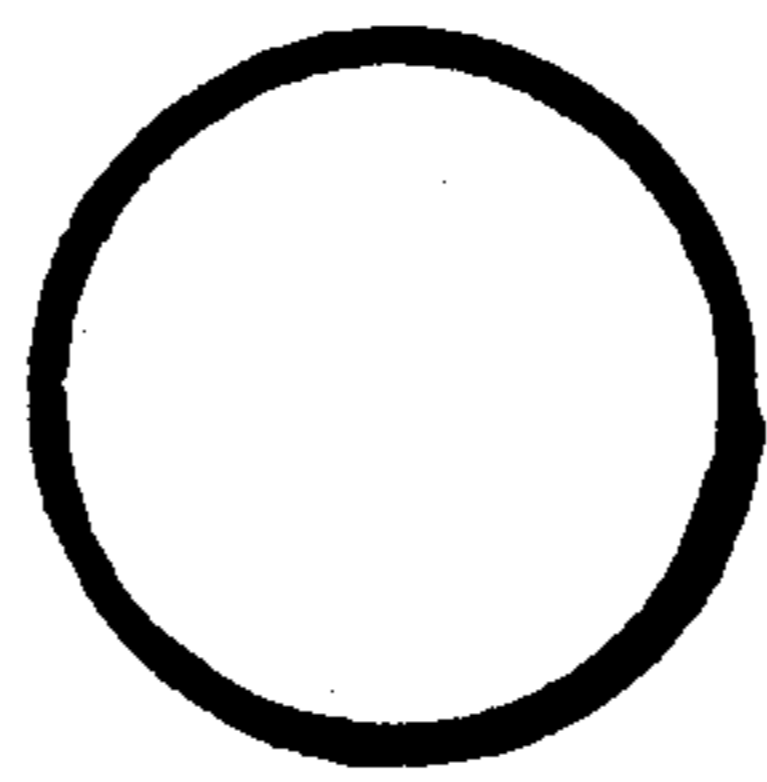
د کيدرو په نصيب کې

د زموږ پاتې دوزنګې وي

Reserved -1-

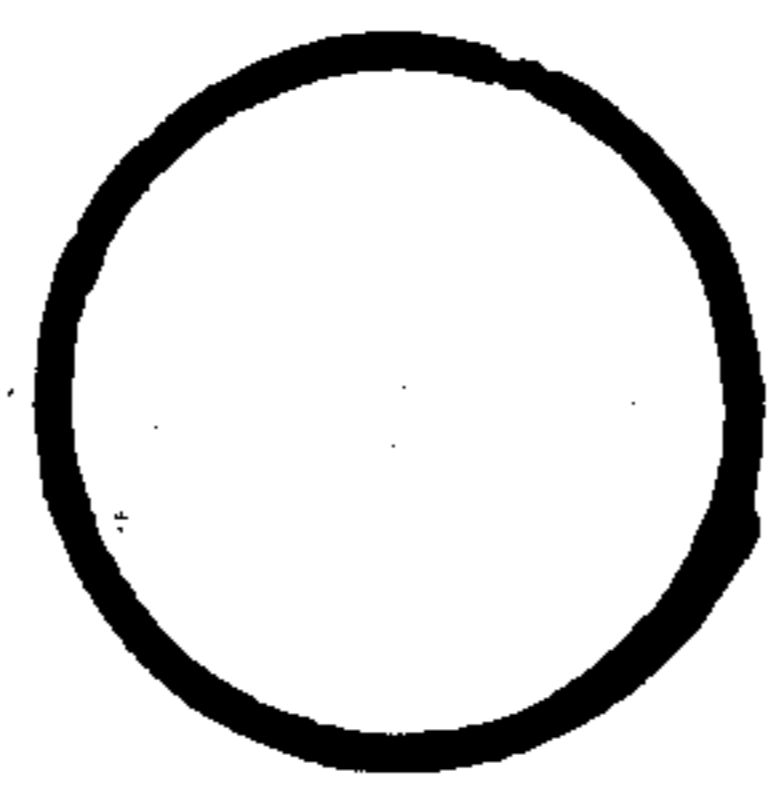
چچايې پښې وي غزولې
د هغو داکې سپرې پوي
چچ له شونده ماتې وخوري
زورې تولا په موسلې وي
د مرثواکو مسټلوکې
هم د مرو مرپني کيسې وي
کونې هم خان سره کونکري
چچايې خپلې پښې کري وي
ديوسروغ دسيالی نه وي
درندوکه پرکني وي

قام دې دې تورو تور بښ کړي
دغه کمال د اولسواک^۱ دی
هر دليت خپلې دلسې ته بڼه وايي
دغه دستور د دله بازی دی
پلویان راوړه، ناحق به حق کړي
"قامي جرگه" کې سوال دلیرې دی
چې "جرگه غړي" تهول شته منان وي
واړه هېواد دی ونډې ونډې دی
کاواکه درومي واکمنې دلسې
خوک پي دمخې دکاواکسي دی
د"سلا غونډه" سپېچلی لار ده
ولې هله چې دحق په تارده

-
- ۱- اولسواکی = دیوکراسی .
 - ۲- قامي جرگه = پارلیمان .
 - ۳- جرگه غړي = ممبران .
 - ۴- سلا غونډه = دشوري غونډه .

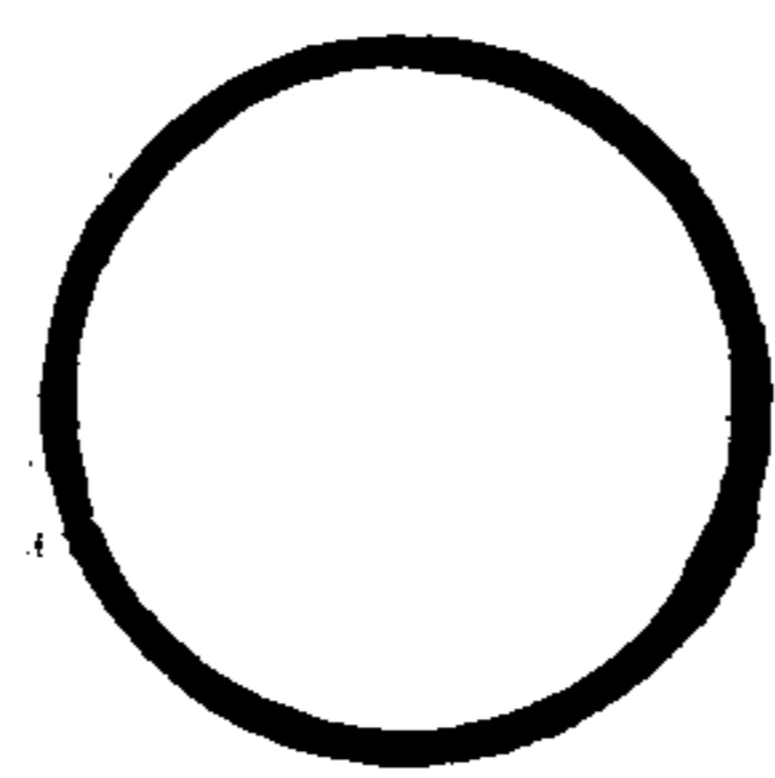

ولي هغه چي د حق په سر پي ننګ دی
 واره شروند پي دکتاب په رنگ کي رنگ دی
 چيلي نه اوښکي په سمخو، په لغمونو
 بېل توره د باطل سره په جنګ دی
 د جهان په "دنگ قامتو" سراوښکلي
 سالاري يي په نړۍ پوري قلنګ دی
 هم د علم په دنيا يي بيغ جګ دی
 هم چاپېره يي د بڼه سر پيټوب دنگ دی
 هم پي کته، هم پي منځ ملازي ورکړه
 خپل پردي يي په نما تخنه باندې رنگ دی
 د زيارت خوړدو ته ناسته يي کتابه!
 ستا کور لاري ولايت د پلي رنگ دی

منکران په دليلونو منکران دی
 او ملا د بي دليل مذهب امام دی
 روښان خيال نه کافر دی، نه منونکی
 د تسپوسه گزوان يي له ناکام دی

هغه خرنک به د بيل کاسه کړي دکه
 چې پي خم پخپله وچ او نسکور جام دی
 پوهگري ترې توهپوي، خي په دده
 چې ملا ورنکاره کړي کوم اسلام دی
 ليشکي له ليشکي منگوري زېري
 خان وگور په جهان دې خور سام دی
 مذهبونه په کړي د نيسمنانو
 دشته منو خوندي گتو سام دی

خدای شروندی مال پي ميرات دی
 خېب کچه ناروا دي
 دي دېولوچې د خدای دي
 نه نرما دي او نه ستا دي
 دادلاد دوران سردی
 دوتريان چې په کړبا دي
 د هغولېچې تاوېري
 له پېرونه چې په غلادي
 له نرما، له زمای نه
 پساتونه په دنيا دي

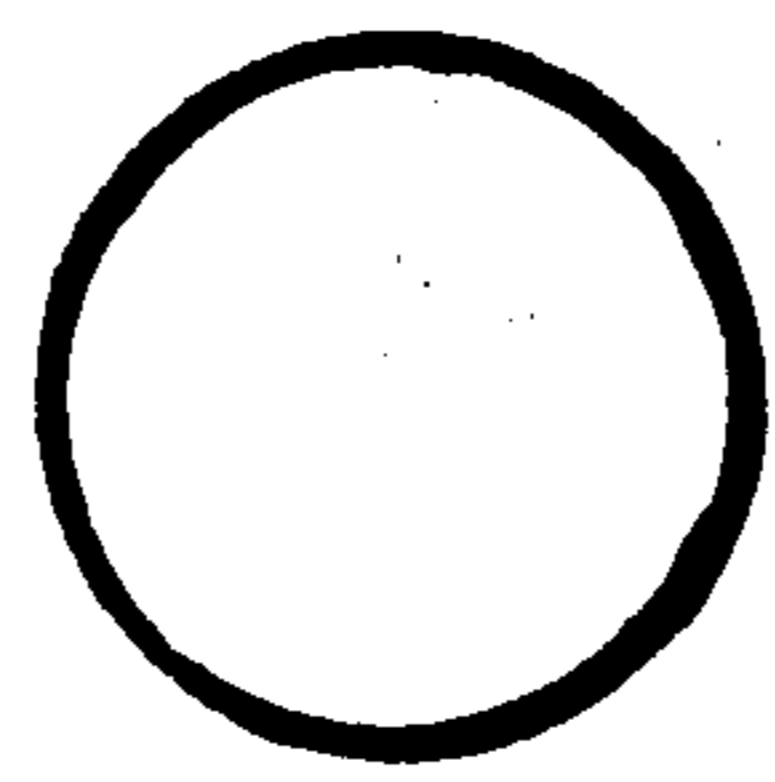
۱- خوندي = په امن - Safe ، ۲- سام = بند بنا

چې لسینن ترې لاس نیو کړي

شاه مېړونه د اِلا دی

امانت دا ولیا دی

چې له تاخني سوادی

چې د حق او د باطل د غره راشي

د بې لارې پلار نیکه په لاره مه شي

چې تور^۱ یې د بتانو لړ ولوي

خدای دې وگوماری ته هغه مېړ شي

چې یې غل غدو له ویرې بلوسنه کړي

په مور چلو د قام وینس هغه لیمه شي

چې مرثرواکی ولسونه پرې رغېږي

که یې سل خله تويي، هغه تاریخه شي

خه زرغی زرغی کوي چا قهرمان ته

که ملا و ترې، هغه توریال به ته شي

غرونه غرونه واورې هله به شي ویلي

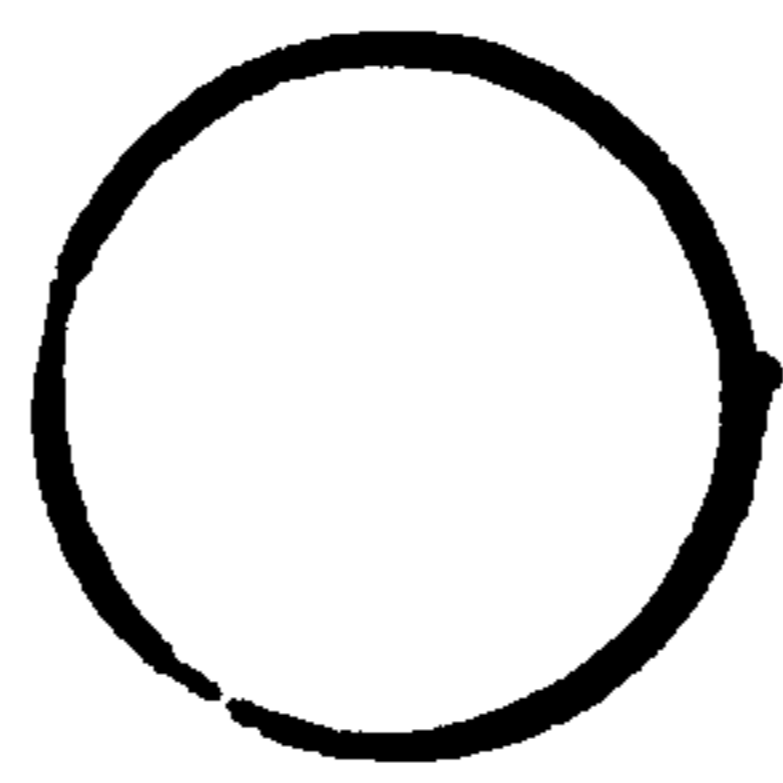
چې د نمریشان پرې سور په ایشېد شي

چې یو پلارگنی ومانخي اولس ټول

ته به هم دا ولسیاسو په ول^۲ شي

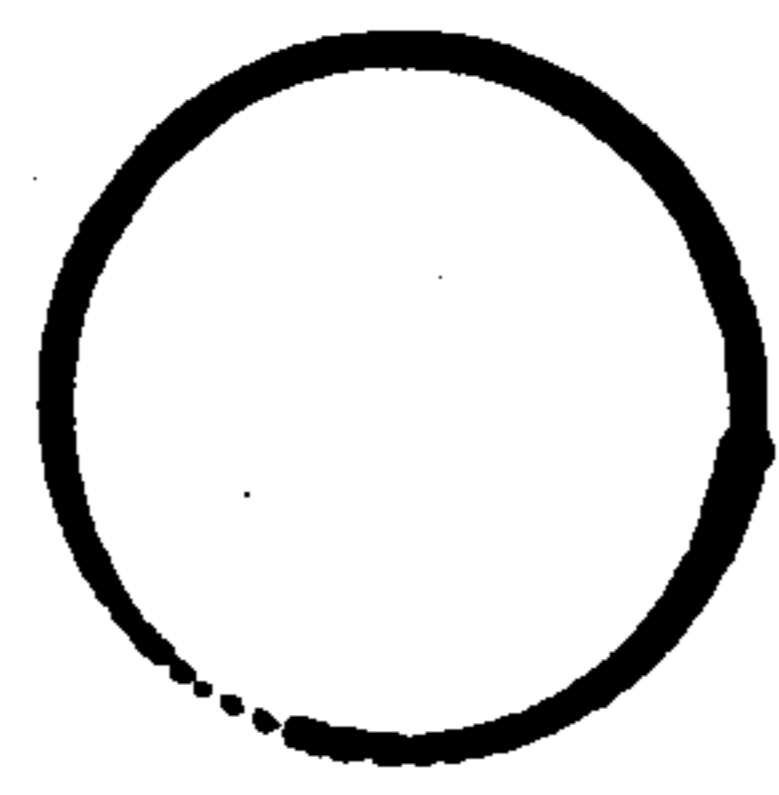
۱- تور = دستور - قانون ۲- په وله = په ډوډی - پېښه وړخ

چي راشپيل دي په راشه د آسمان پنج کره
بيا به هله د سرې په نوم باله شي

چي د کړاو تندي خوږې خوږې شول
د قام جوښې بيا پلوشينې شوې
د سر بڼدني کرامت وکوره
د ازغوغې پرې کلوړي يې شوې
د پلار خپري دې کائنات دی وارې
کاش چي دې توري بيا پلري يې شوې
بامورزي خپله به راوړي وي
که د پروکي دې ما بڼينې شوې
غراو واغه يې شيخ ملي ونيول
چي د زمري سترکي تندر يې شوې
د توراني لپوني کړيکي سره
خانکي غرانگي سندس يې شوې
چي بيا په رحل دې کتاب وخاته
ذري بي ارزه دې نمر يې شوې

۱- مابني = يوغر

ڪليمي لرو شرونديا زرو نه پڪاردي
 اور له لوتڻي په پند، ڪله پيدا ڪسپري
 په خوبزلن ڪي له بڻر ڪو تو غر پد ونگو
 تر آسمان شربه ڪوونگي اور تاند بسزي
 چي ٻانو دتني وچ، اڃي لئو ستي شي
 په ڪرو ويزو شپون نه راتو ڪسپري
 د مذهب په گن خور لولختو لهر و
 د سره سوري د قامونو نه جور پيري
 هڪ ڪلبي بويه بيرغ د محمد له
 دا په خوار و لشتكونه پورته ڪسپري

مرد يوي مذهبونه
 لار چانه شي ره سولي
 د بوذرغ انقلا بونه
 آذر نه شي راور ستلي

د شروندون اوبزدي ڪسپي له
 له موجود خني پشسا به
 ڪائنا تابه چانول وي
 تر لوگينري پور چاتل وي

○ چي په هغو شرعوننگ کړي

چي پرېا کسړي وي وختونو

گويان لره توزينز کړي

د کورونو، کفنونو

○

د باطل سره په جنگ کي

نه نيم سول شته، نه سرشته

د خليل مټ دي تود اوسه

د آذر چي بت کړه شته

○

د هندو عقيدو بنا رکي

انقلاب رابرسېرن شي

د زړو خدايا نومخ چي

ولسات ته کرغېرن شي

○

بتان شي د حکم تبی

بتکورونه رانسکور شي

چي د زړونو په ورشو کي

حق زرغونه شي، سمسور شي

○

○

خيلان چي له تولى سني
د خدايانو وهر گول كړي
نولو مري د دې خدايانو
خدايي وړيوچ گول كړي

○

كليمان د فرعونانو
پاچايي هله غوزار كړي
چې بي لاري ولسات ټول
د دليل په زور په لار كړي

○

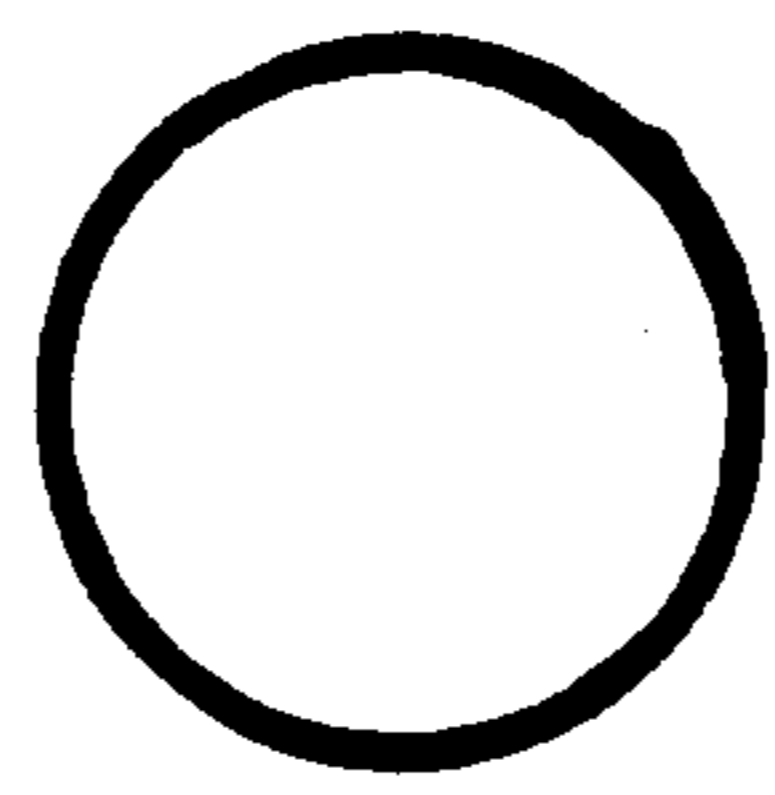
د كلیم د درني پرگني
خلفي ويا واره زبرگي
هم بي كته ، هم بخښنه
هم بي متا ويا هم بي سترگي

○

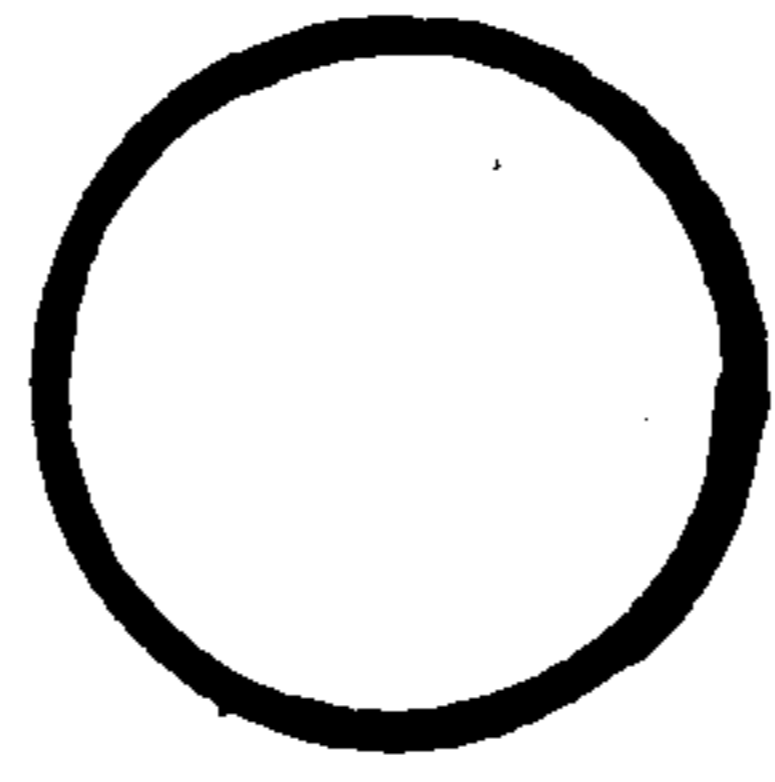
چې دوخت اړي كړي كې
چاي ټينگ لكه د غرو
د خپل پوخ "زه يم" په مړينه
دهه پرگنوسر و

○

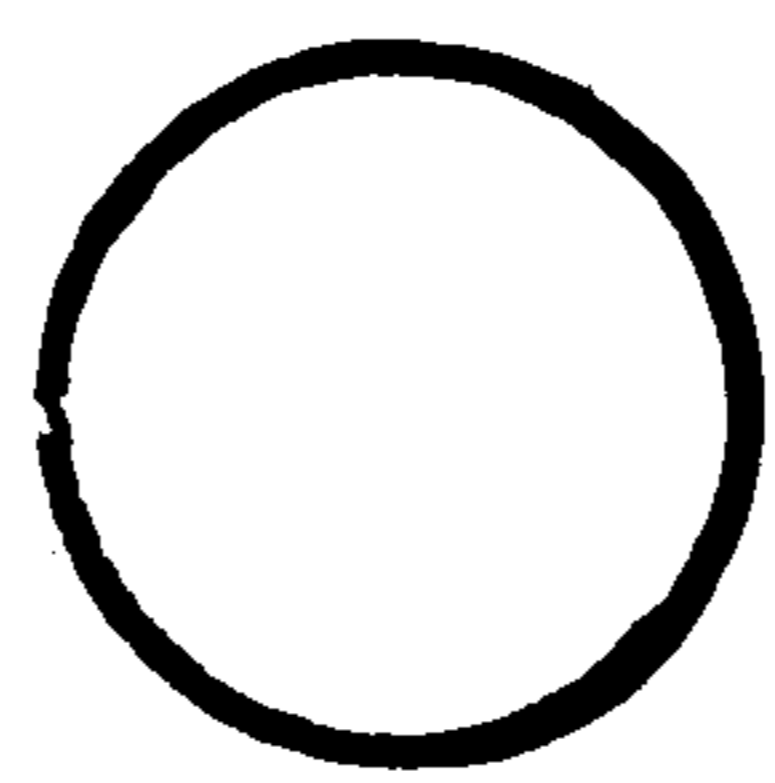
۱- پرگي = پرگني .

اوسې تش د عقل اند پښنوسره
خې په تياره لار او راوړاوسره
عقل که سقراط دی، بريالی نه شو
گريوی په لاس د پر شوکشاوسره
ستونځو د ژوندون له بزمه پړیستل
دل بي چې سپونډی ستوری کرل پښوړا
لا تراوسه لري له خپل دکه بي
لارې کله مارکس، کله روسوسره
کله په یوې کله په بله خې
درومي دي نیلې د بریو کوسره
وینې اوسنکې و چې شي لنې کښني
عقل چې بلد شي الله هوسره
ارشه دکعبې درشله ونیسه
مل شه ای خیر که کلیم زوسره

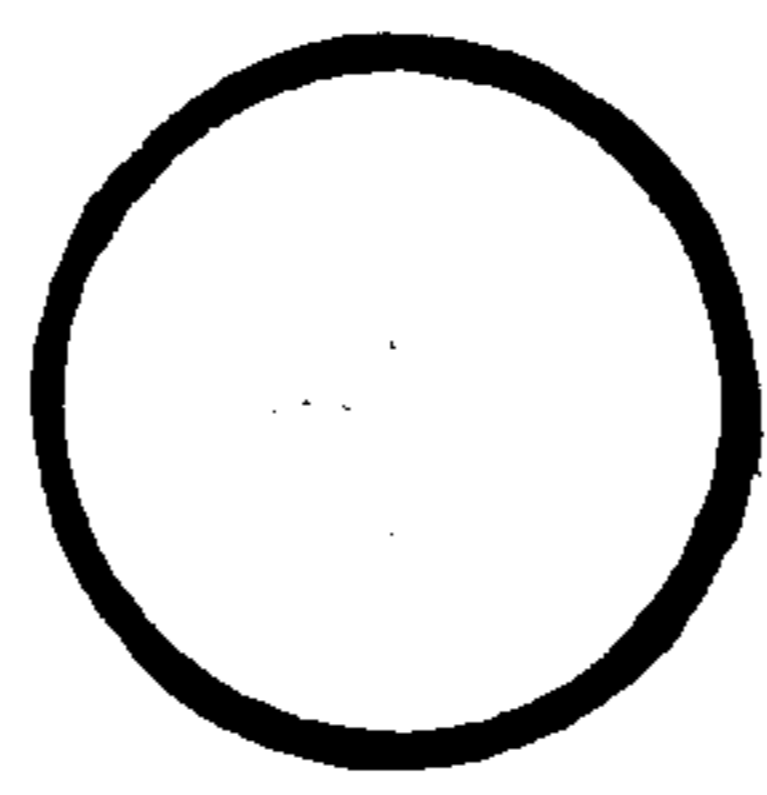
آدم ڀري له مرئيتوب حُني آزاد کا
 د'ماکان لبشرو' سبق ورياد کا
 چي دبل د خولو وڙم تي راخڙي
 دهغو ماڻهو کچو خور بنياد کا
 د آذر دبت خاني لڙولو ورسټو
 شري وڙو! وڙخه کور د خدای آباد کا
 چي صبا په غرق پوشي کليمه واپي
 د دوران فرعونه! تن د خدای راياد کا
 په لوخرو کلي پتا، په وينو ډوډي
 دکوچني فکر سالار ډي خه فساد کا
 د مري په حای خښتن چي زور نيسي
 د عمر انصاف به غل عقوبت ساد کا

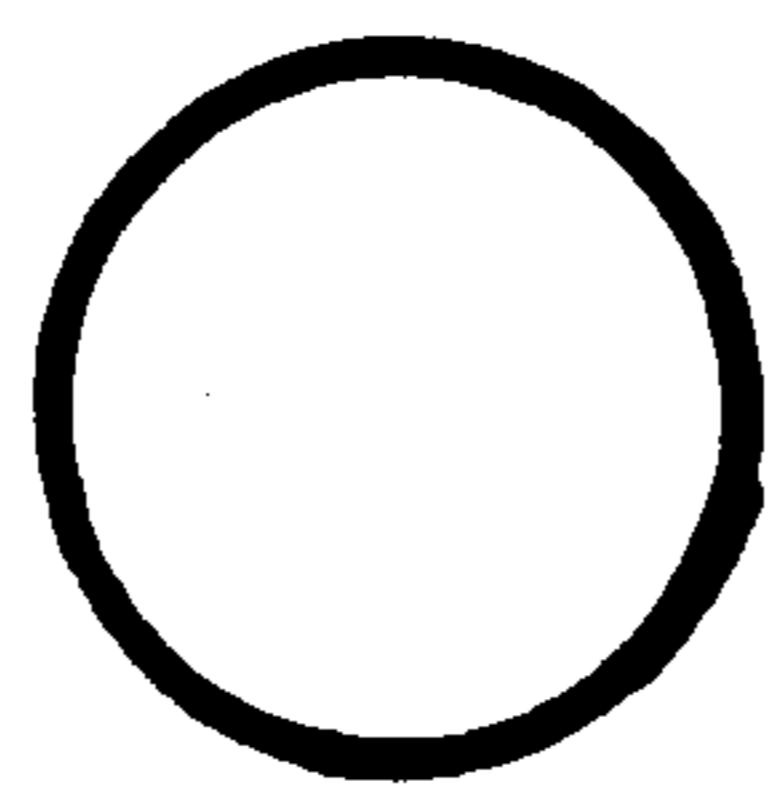
له کربوانه د فطرت پي چي لاس وښکته
 هغه قام به زړه غاړه کڼد کچلول کا
 لا الاچي پي توره شي د تهلوني
 هغي ډب به يرغلونه د منگول کا

«(ماکان لبشیران یوتیه الله الکتاب... ثم یقولو للناس کونوا عباداً لی...)

زرداري د پردو وینولوی اغیردی
اغیرلی عقوبت په چاود پدوشی
الاچی داو بننتون د قل العفو؟
دوترونه چچا ورو ورو په مکهدوشی
هغه کارچی کلیمانوته اتال دی
هغه کله له مارکس اوله روسوشی

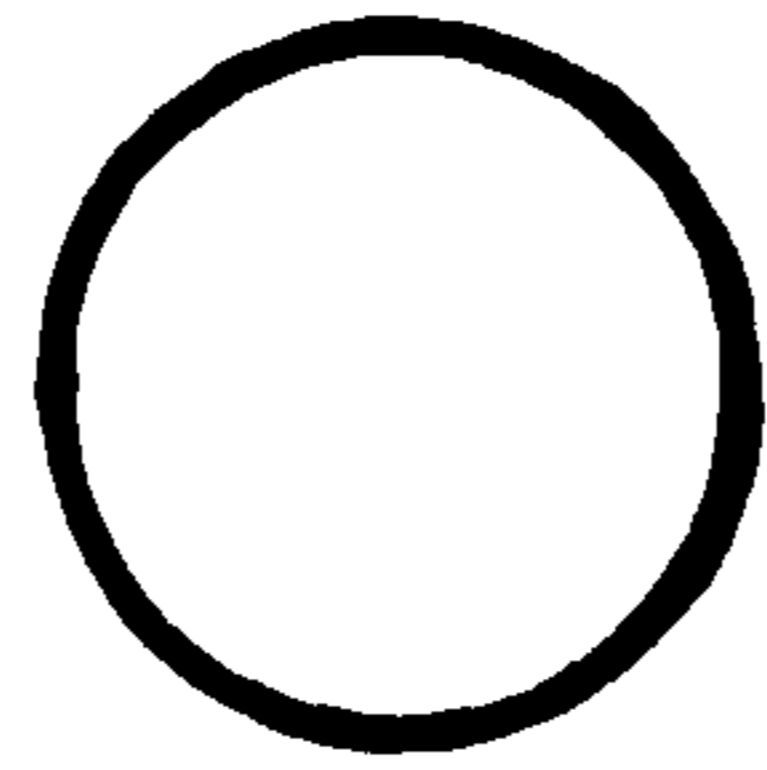

له دستورد باتورانو چچا بی دک دی
خود په جاله کی پیدا پی منگیروک دی
چچا پی شروند د خدائی لاری په لاری
هغی سیال دی، هم خبرن، هم خپل وک دی
دمپرونو لاری آسمانی لاره
منغروته لاری تل د دوپرک دی
له ساده ایمانه خاری فلسفی شه
خستنان چچا دلروکی دبتک دی
شپنکی گوره غرضونو شرمخان کرل
په برمت ارم په غوینو دکندهک دی
دننگیال وارہ کارونه، هلی خلی
دنسمنو، بی اسر و په کومک دی

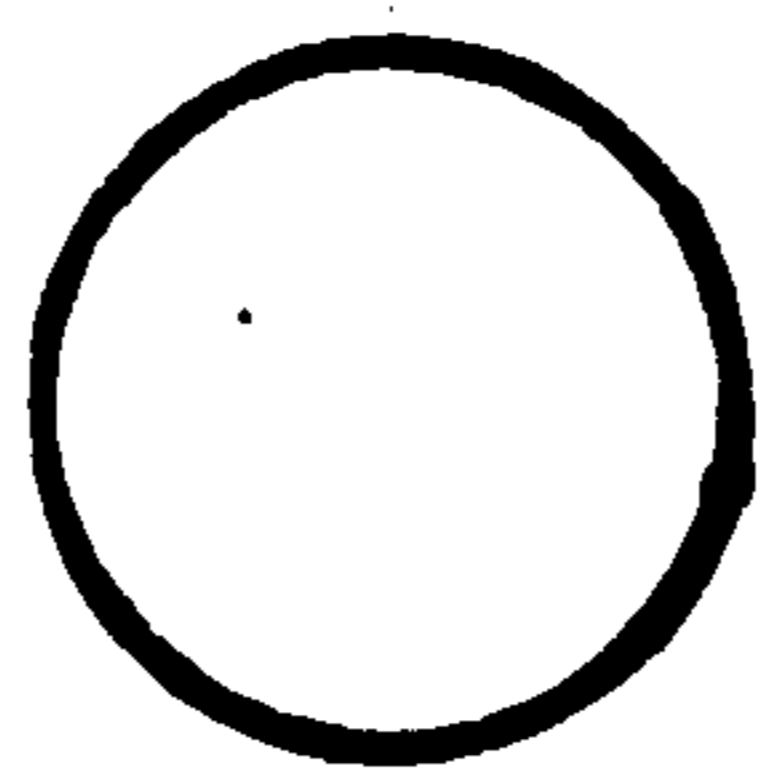

تورخنکلی پری بری راولی نه شی
چی دبدردحنین توری ترملا دی
الاجی غوندې دانه راورې یوخای له
شاه حلی له شاه حموکه شاهه شا دی
ننگیالی دسرزهوکی دتورسرو
ننگیالی جگې شملې داویا دی
فرعونان پی چی په مکرکوت بتکارکری
زرکول پی بیا کارونه موسی دی
یوکتاب وچی امت پری ټول راتول وو
یوکتاب دی، اولر^۲وه دوه اویا دی
هر دلیت^۳ دخپلی دلې دونه^۴ی وایی
اوامی خلق حریان، چرتی رستیا دی!

-
- ۱- تورخنکلی = چی تور خنکل لری دباطل خواکونه .
 - ۲- لر وه = گوندونه - دلې .
 - ۳- دلیت = د دلې غری .
 - ۴- دوزی = ثنا - صفت .

د نرابزې تنگسې کرښې کې
 شونډانه کله خائېږي
 شونډ غز پېږي، اوچتېږي
 نرابزه خوږي او سمسو پېږي
 د زازې وجود د خیر دی
 چې پېږي «زه يم» شېراز پېږي
 د وجود دنیا تاغیر خوږي
 «زه يم» کله تاغیر پېږي
 د خښتن په لیکه «زه يم»
 خپل قامت وټه رس پېږي
 د زابزې خاندوه شي هرنگه
 «زه يم» هرکله پائېږي

دله د خدای ماتي خوږې نه شي
 خوږکې چې ترې پرانستلی نه شي
 توره به ستاد موزیکي توره وي
 دمېړه توره پخېدلې نه شي

نرابزه = (لکه او نرابزه) ماده - چې زین ول کوي - Matter

دگیدر برنجی دی هر چا و خوری

دز سوي برنجی شوکُ خورهای نه شي

که بت خانہ د پلار نيکه ده نوهم

خليلان غلي کيناستلی نه شي

چې بیغ د اهور پي پي

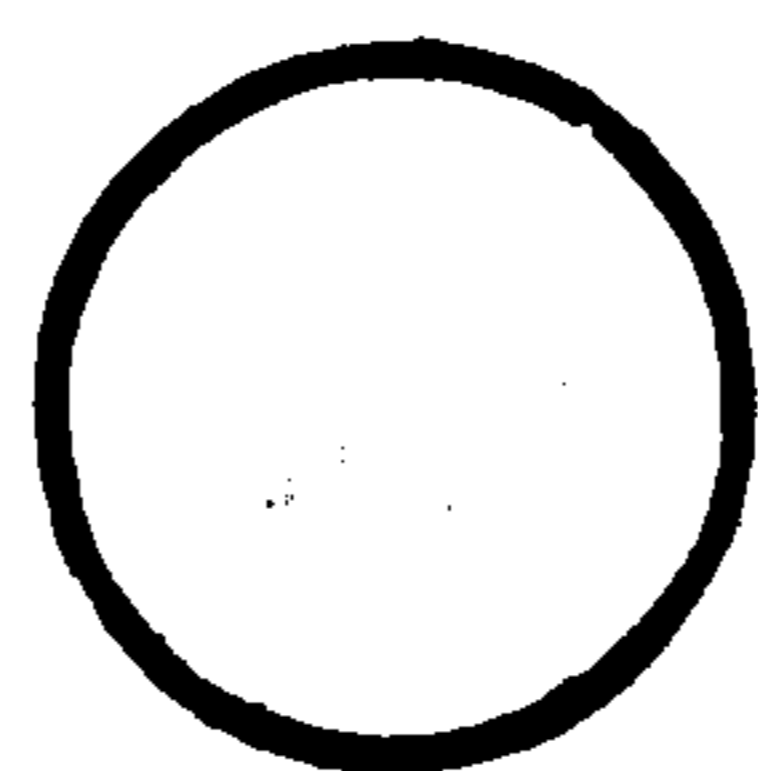
شوکُ په سنگري ودرختلی نه شي

زمانه هر خور که غکې و لاره

له کليمانو مخکې تللی نه شي

دغیر قامونو دکت پي پي ته ناسته

تا عزت داره شوکُ گنلی نه شي

دخيگونو خانندان چې اړ وپېچ شي

ر سوي به شوکُ جاله وايه چو درته

خاني سو دچې مدعا شي دوگرو

بيا شوکُ اړوي بلرونه پودي ورته

په نر نارکې تسپې وپييلي خلقو

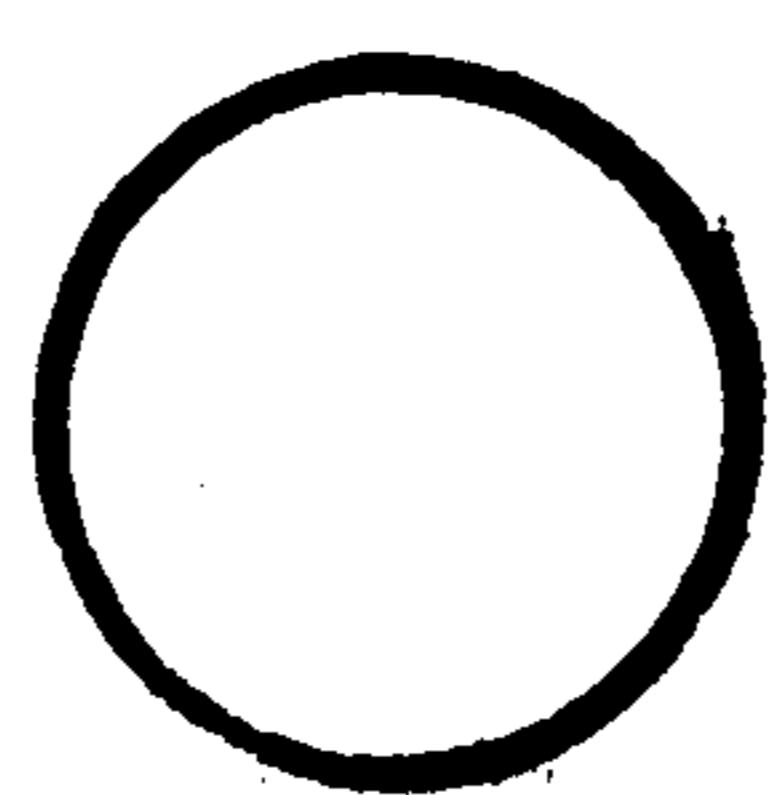
يو مخيزې مسلمان چې لار شي چورته!

د خليل نوم د ثواب دپاره اخلي

شروندانه دې ټول نارې وهی آذر ته

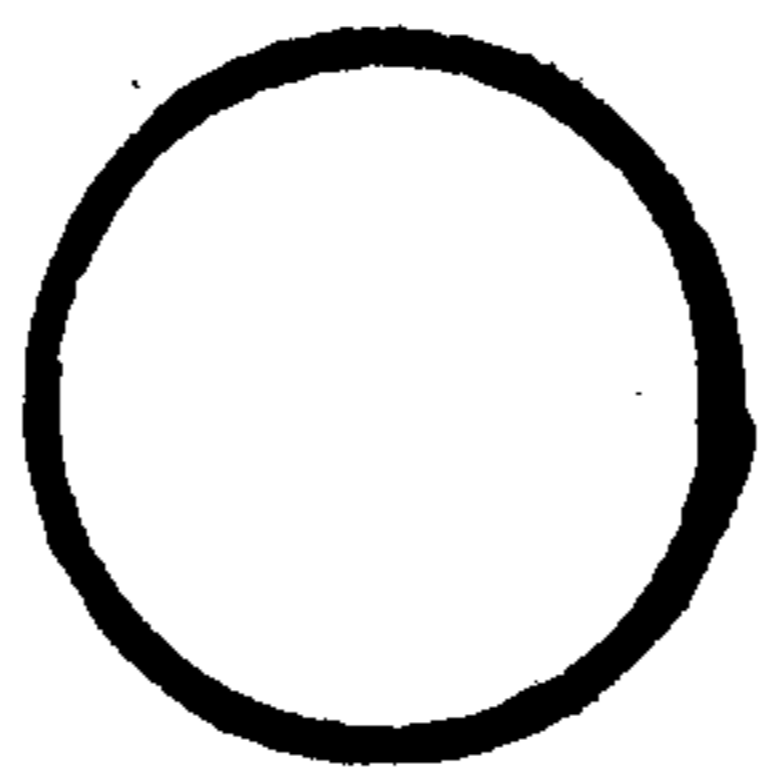
دخيگ و شنان

خدای دې توان د مهنه یات د شاخو کړي
چې په نړه ور کېوتی د یالوی غسرته
د کلیم د پری خلاق هم هغه دی
نیمگرتیاوې چې د خدای رسوې سرته

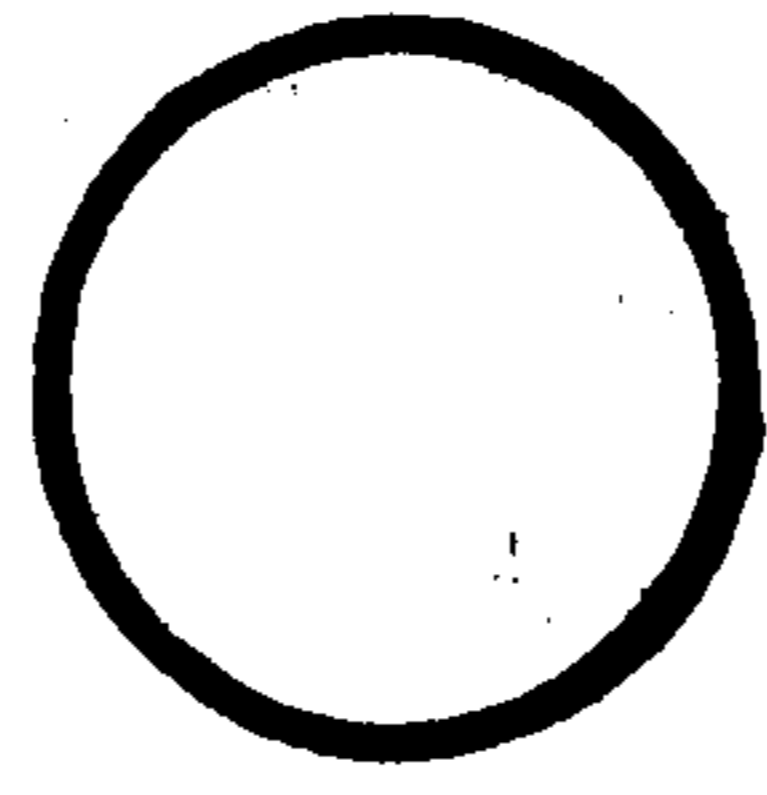
بیا پینار د محمد^(ص) په وینو جب دی
د طائف خلقو دی تیری بیا ورولی
دا جنده ی د کلیمې چې چرتی سړی
دا د بدر له میدان راغلی ستسوپی
د کعبې په توره کتبه لوظ کوونکو
د سرو نوپه بازو غاری خالصوپی
صدقه د وینو سرو د پتیا لوده
چې نن قام د خپلواکی خبری کوپی
د مسور فصل رسته پیمان کبیری
د تش توری پیمانی کله چاکوپی
سندرې خیری غوڅ کا خپلی غبړی
که او به د الکه و ورځی ختوپی
ساقی خم ته د شا کاسه سره ناست دی
خوکه سترگی لپونو بیا وغروپی

۱- ختوپی، چې د ختو له وډکې وي.

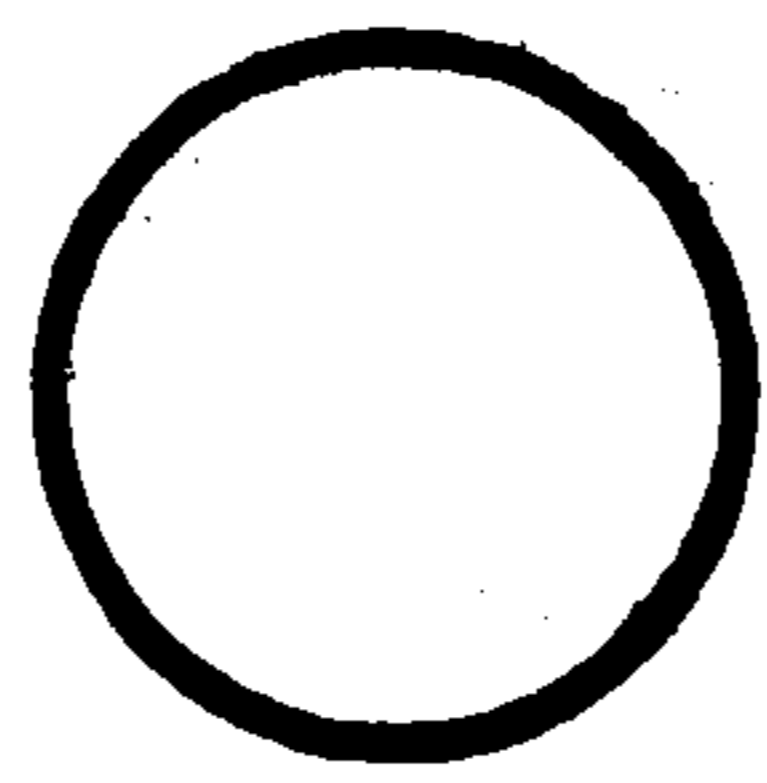

پڅه مه شه د توريال دمردی توره
دمنکرو لا ولاړدی سنگرونه
د شروندی مفکورې خپله دومره حواک وي
بې لښکرو کړي رالاندې هېوادونه
انقلاب دکليمې راغلی نه دی
حې راجي بوربورکې انقلابونه
يو بيرغ د محمد^ص به تل رپاندي وي
نور دخيلی دی باد وړي بيرغونه
هم پورنگ دکليمانو پوخ تلن دی
راژېري نوراومه او پوره رنگونه
سرچينه يې چي شي وچه، دنده او شي
په غرمبا روان اكاو^۱ اكاو سيندونه
د تاريخ په اوږدې پلني هديره کي
بې له شناختې دي پراته دېر اولسونه

-
- ۱- مفکوره = نظريه - فلسفه، ۲- حواک = زور - قدرت،
 - ۳- دخيلی = ټول - سراسر، ۴- اكاو = بودم - دک،
 - ۵- شناختی = خازې

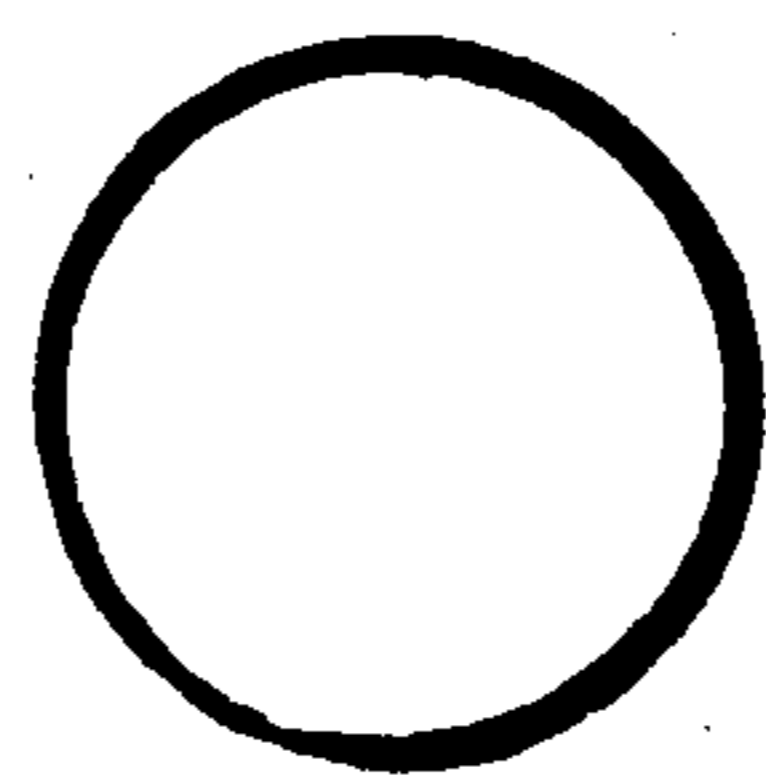
دهغو قامونو بڼه د بڼې شي
 چې ليندي يې دخلوشه وټي پرکې شي
 چې يې گډې مفکورې او هلې نه وي
 دهغو دخپلو کلي کوزې جنله چې شي
 داسمې د مشرانو چې يې نه وي
 بڼې درنې پکې پلرني يې بڼې بڼې شي
 لاشه توري بنيادم تشې کاتي شي
 چې په برخه يې يې ژونده عقيدې شي
 د شادو غونډې پيښې کړي د قامونو
 چې يې جس دنوښتون بڼې بڼې شي
 چم په چم دي له خاورينې ډيوې کرخه
 له ډيوې نه عقوبت بلې ډيوې شي

کچ شوملې سره پيل بېل کړي
 زه مانده د شروند شاريل کړي
 دمېره لاره يې وه وي
 چې خه کاندي هغه تل کړي

۱- بڼه، رنگ، ۲- بڼې بڼې، ريښې ريښې، ۳- شوملې، تروې، شلوميې.

چچي په لار د شهزاده شي
 هغه دوه ژبي ساتل کړي
 په فرعون کاندې نسکوره
 چچي دستور د کلیم خپل کړي
 دوه يونيم په نيزه وړي
 که آسونه د پرتې خل کړي
 د بڼې وړخې په تکل کې
 خلق توري هم کال کړي
 د کالاکوترو ته کوره
 چچي په نرسي غيل کړي

د باتورانو نوغې دې خورکې
 د رته دي پاتې تش پيخالونه
 دلېبۀ موداره خندوي لاس کې
 تش تپوسان پرې کوي سودونه
 د چتو بنکاري دوکزي نه کړي
 هونايي کرخي نيسي با زونه

۱- شهزاده = د کياولي د کتاب نوم، ۲- نوغې = اصل - نوغې خورول - بېخ
 وړکول، ۳- دلېبۀ، غوښه - طعمه، ۴- سود = مينه

چې پرې اړې وي د باقورانو

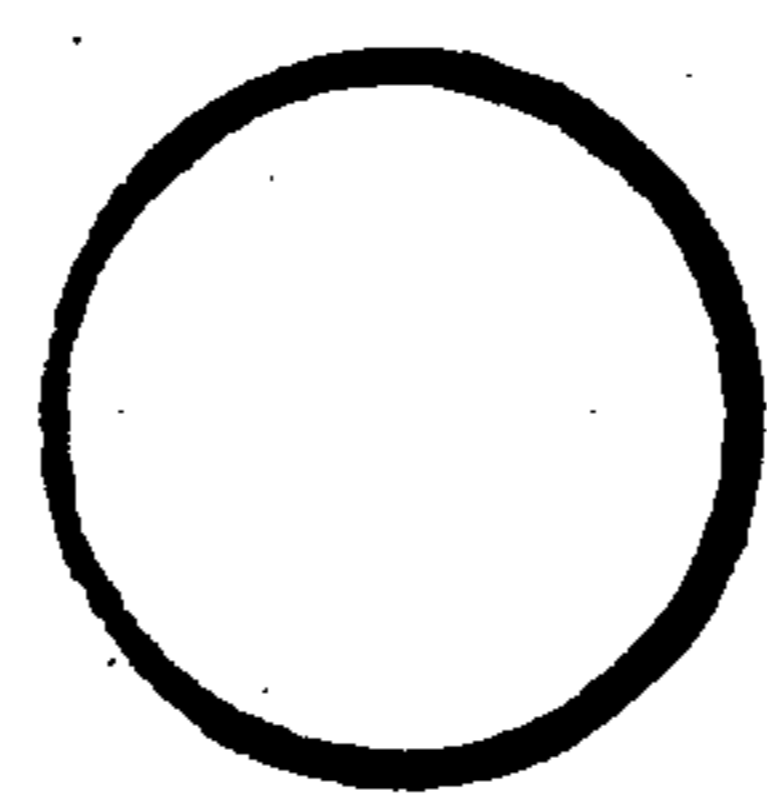
نه بنکاري هغه دنگ نښتروڼه

له خدای اگاه شول او نه له خانه

طالبان وايي کوم کتابونه؟

غرابين زنگ شه، اوتوري پخې

پاتې ملا دی، يايې بانگونه

وگري کور په غورنو وپرنو

نمري له يوبل راشو کول کري

کارونه وارو دلاس بري دي

خوک شي سکوندي او خوک سکوندي کري

دشته منانو دینکان راپنه دي

د نېسمانو وندي ویشل کري

يو پښور هم خپل نوغی نه خوري

آدم لکيادی آدم خورهل کري

خوک په خمچو پسي رانده شول

خوک په اوبز مکوکي شوندي وهل کري

۱- خمچي = دنرو جوارو دودې - خوار خواره، ۲- اوبز مک = غوره زېره خوراکه - شاهي

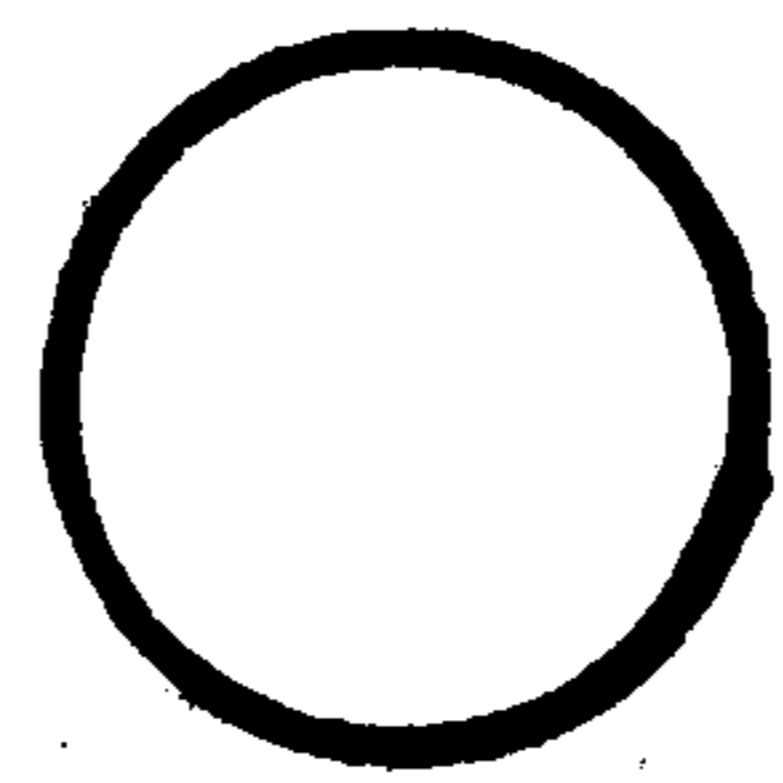
خواره، ۳- شوندي وهل = لکه خاروي چې په کيايه کې تشه خوله ووهي، ولې خوري يې نه.

د قبر حای د لولن کړنشته

حکمک وال حکمکې را انفارل کړي

د ورهتو غوښو د دوزې خپشې

خالق آخر به منخ ته کېدل کړي

د حکمکې منخ چې په بله واړي

دا انقلاب دی، هم دا پکار دی

چې سپوراو پلي سره یو سیال کړي

هغه رښتیني کاروان سالادی

وارته دې خوله زرغی زرغی کړي

نن را اوچت شه هم نن دې واړي

مېړه د عقل، غوښی د بنسکار خوري

د عقله پلي پخپله بنسکار دی

هرسې حانته ترخزه تو بزي

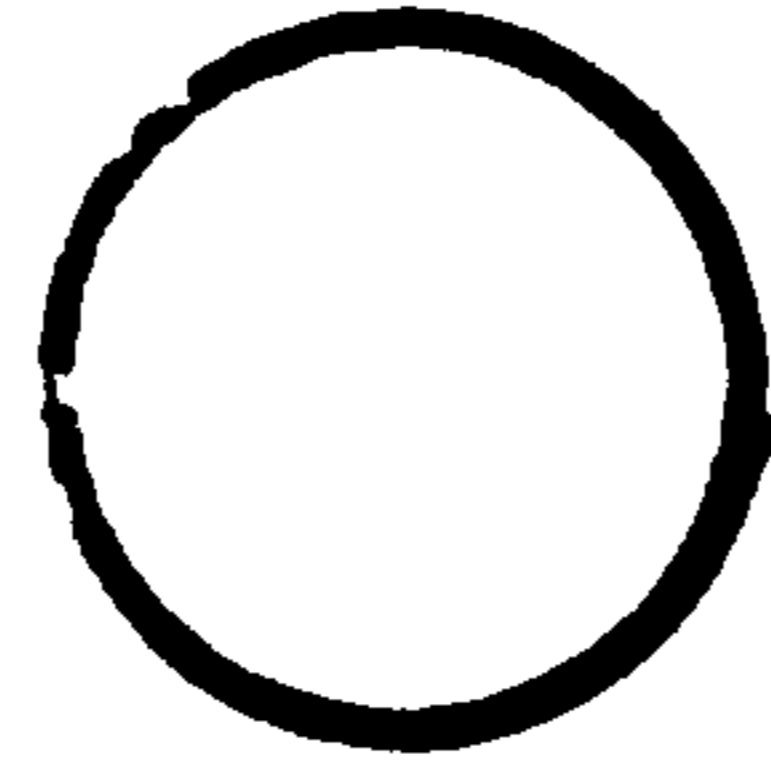
یو شو ماړه دی، نور ولس خولوی

کلیمه وایي په شرنګ یې نه دی

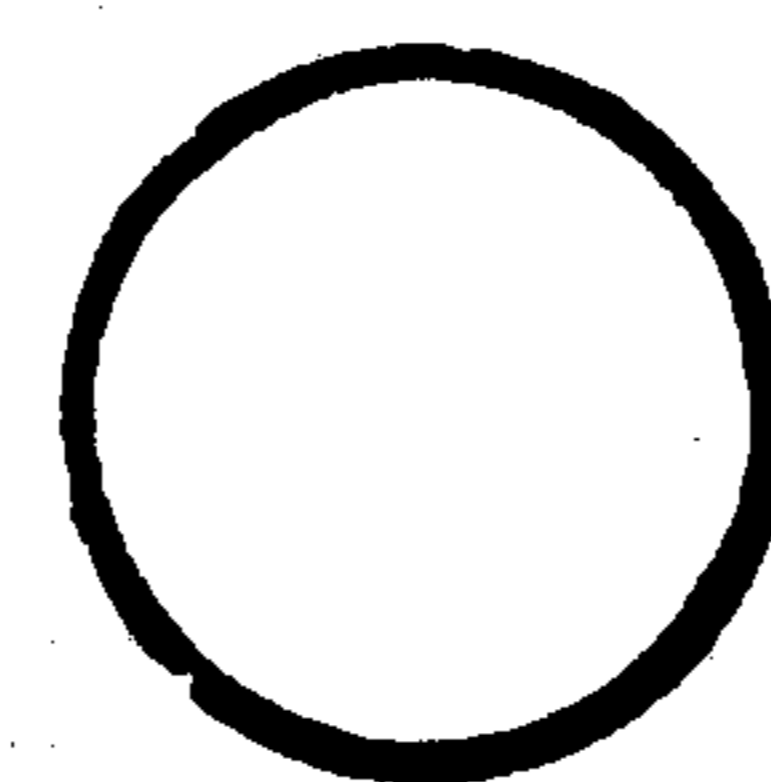
یو سړاوبل سر عالم یې لاړی

دنده په تن کې زړې زرغون کا

بهر بیا کوره خه رنگ بهسار دی

ٿرونڊانه ڪلهه پلٽون ڪلهه گهرونڊي
 ڪلهه مل شهه دٿولي ڪلهه بئيل
 ڪهه ڊي زور دنههاني بدلولو نه وي
 ددوران ڪو خوري خوره لوشه بدل
 درناوي اوسپڪاوي په جسواردي
 ستا په لاس دهه ڪه گني اوسه ڪه نل
 نسه توره گوري لار ڊگهه نه ده
 تورياليه! چي خوننه شولي حق مل
 ساد، هغه چي په خولوي ڌنڌي خوري
 تيار خوردي دههه ولسي سا غل
 ديڪونڪو ڪوڪل پاڪ وي تل لهه ويري
 درغلان اودورنگان وي په زلسزل
 ته ويه وي چي ڪوچي ماهيون بارڪي
 اوس وهي بهي ڊايلبنڊ شمال اوربل

حقتولني حني پرته هر نظام کي
 بنيادم لهه خپله حايه راغورن پوري

دڪوري دسري ٽوڪري دپاره

آدم زويي بل آدم و ته ٿي ٿي پري

يو شته من دي چي ٿولنه کي ٿولوک دي

نپسنان خو پرجع شوي تل اوس پري

دنا چارو کته باندې کتهوي باندې

دچار منو کتهوي بي کتي پخ پري

دبي وسو دخولو پي تر موخا شڪو

دوسدارو ماڻهي رنگ، خبي ٻي پري

درناوي چي پي مورڙي يا پي دوتروي

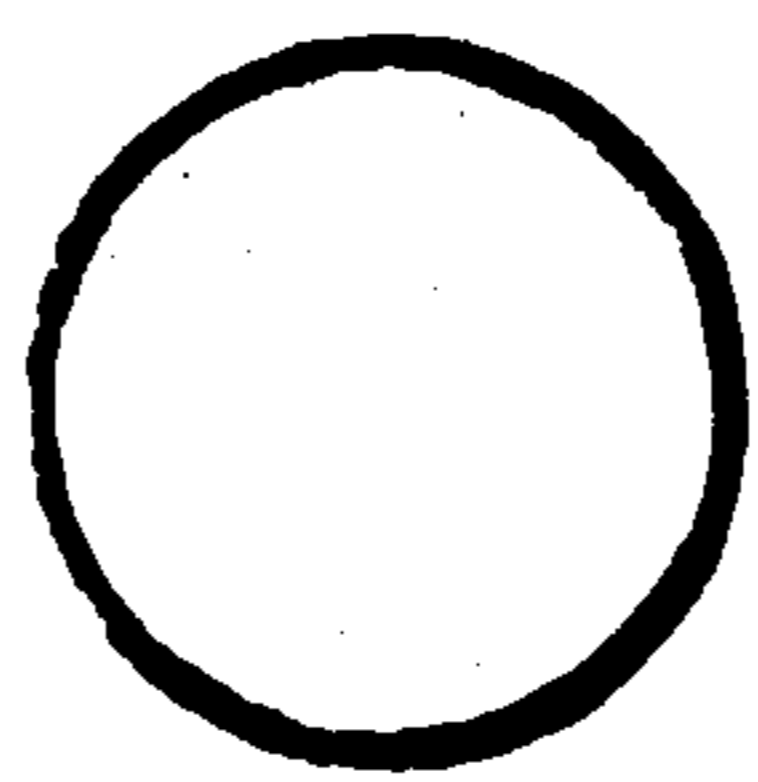
لوانگر به پي گنجيڪه خود ارز پري

بي اسري آسمان ته غوندي غوندي اري

په ظالم چي به لاکله نسکور پري

په زوخره به بي غرونه شي ٿول ويلى

په لرمون دڄمکي داسي اور ختک پري

بي ٿولني ٿرون دون شه دي؟ شنه پسرلي دي

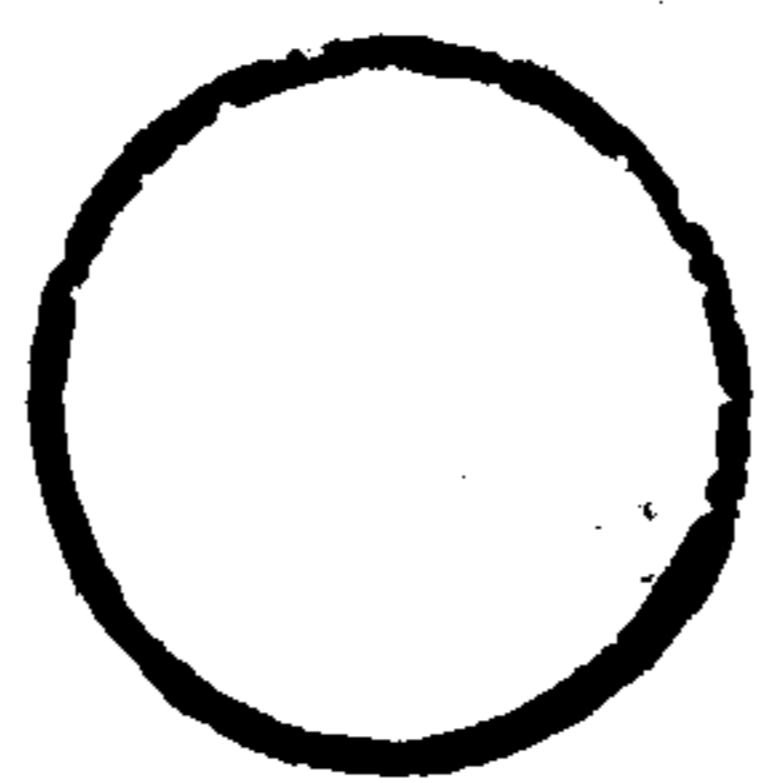
بي ٿولني بنيادم شه دي؟ نه شي دي

ٿولنيزه ٿوند سمسور دسري جس کا

دٿولني مدعا وار پسرلي دي

۱- موري = پانگه،

په ټولنه ريزيكي لسوي قهرمان شي
 بې ټولني قهرمان هم ليشتي دي
 چې ټولنه دي ادا م په كلیمه وي
 هله وايه چې خپلواک د آدم زي دي
 د ټولني سره مل ، د خان خانان شه
 چې ستا «زه يم» د شروندون خانگري شي دي
 چې ټولنه يې باره دارټيا ناخلي
 هر بنجمنی خپل چاروکی هندوکی دي
 کلیمه وارې نري يوه کورمه کري
 د يوې کورمې خوتل يوانگري دي

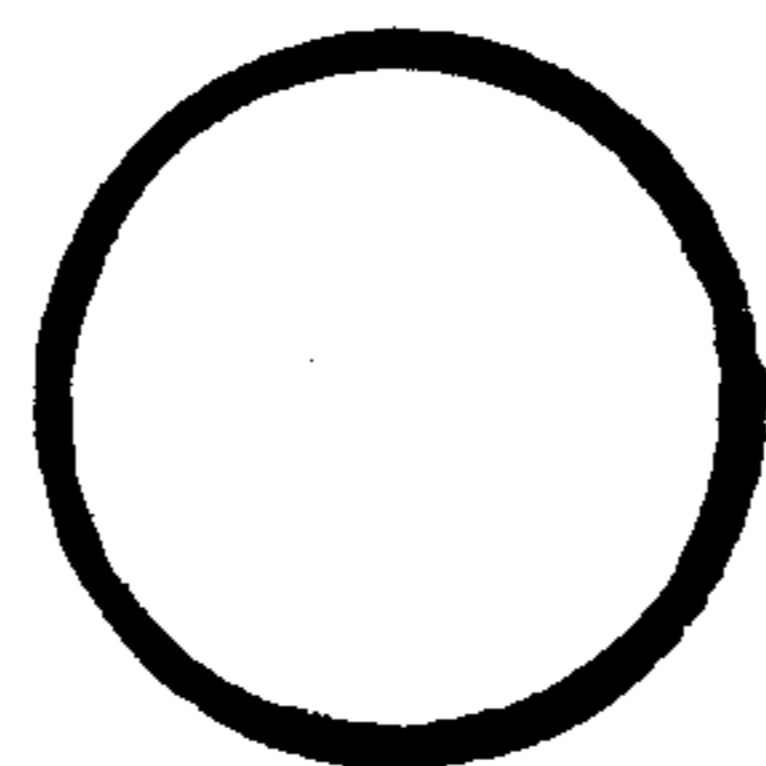
د ازغوله ويخه سترگې را ټوک پري
 د پسرلو لاره د غنوپه چا په وي
 د نمرود د خرخشو به خروير پري
 سرې لنبي د خپلا نو خورا که وي
 سامري د زرو نو پت غلونه را نيسي
 د منډو پيت پرک هم په تپچه وي
 شرق نا تاريې دوختونونيمه خواکري
 انقلاب چې يې په نيمه کلیمه وي

۱- باره = پېښتی ، ۲۰- اړتيا = ضرورت - نيگرتيا - کرمه .

ارگجه چي نظامونه دنري دي
ولسونه خون خود يپ ارگجه وي

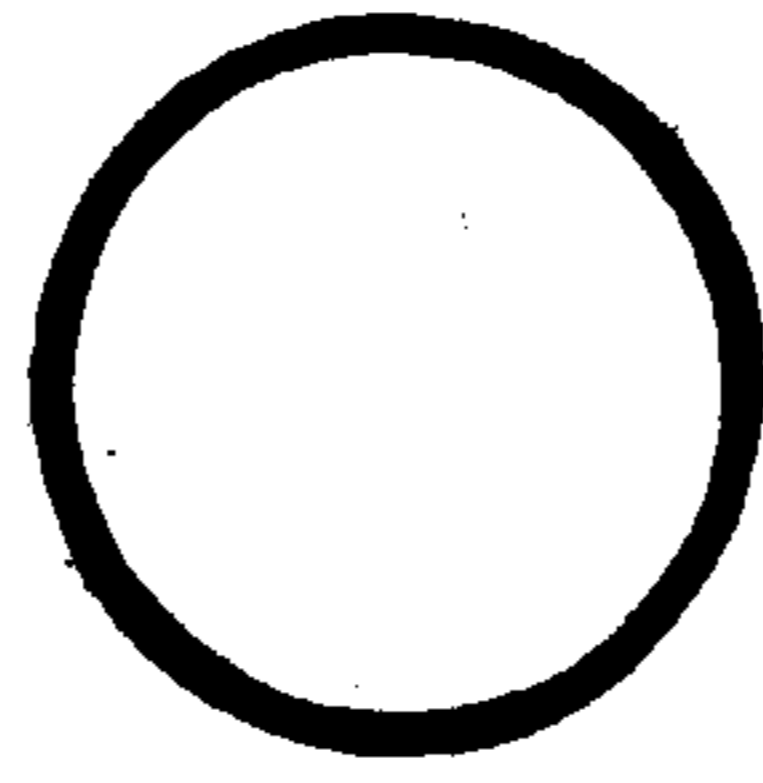
دشندي تخمه هكونكي عقوبت وي برخه شسندره
خپزي خه كړي اچي نه موي خوك يي ويزي له درست ونډه

چي دمال او شروندانه دواړه نركات شي
سرلويي به دي هله په ولسات شي
چي نېستي دنسمنانو نه غوڅېږي
اور دي پورې په داهسي خير خيرات شي
ولسونه په مېرو نو شروندي اوسسي
چي مېرونه په نيش كې، خود ميرات شي
شرعيت چي په اندول دخپل وخت نه وي
عقيدي واړه دكته لات منات شي
د شروندون پانې په خپلي سكي كېږي
هغه ورك دي اچي پوري يي په ميرات شي^(۳)
چي يي منډه نه له دين نه له سادينه
د شروندون خوا بزه په داسي ولس قات شي

۱- اندول = توله، ۲- سكه = سرمايه - راس المال، ۳- ميرات = Grace - لزه وربخښنه.

دهغي اوني ملا ماتہ عقوبت شي
چي پي بار له خيله توانه خني نريات شي

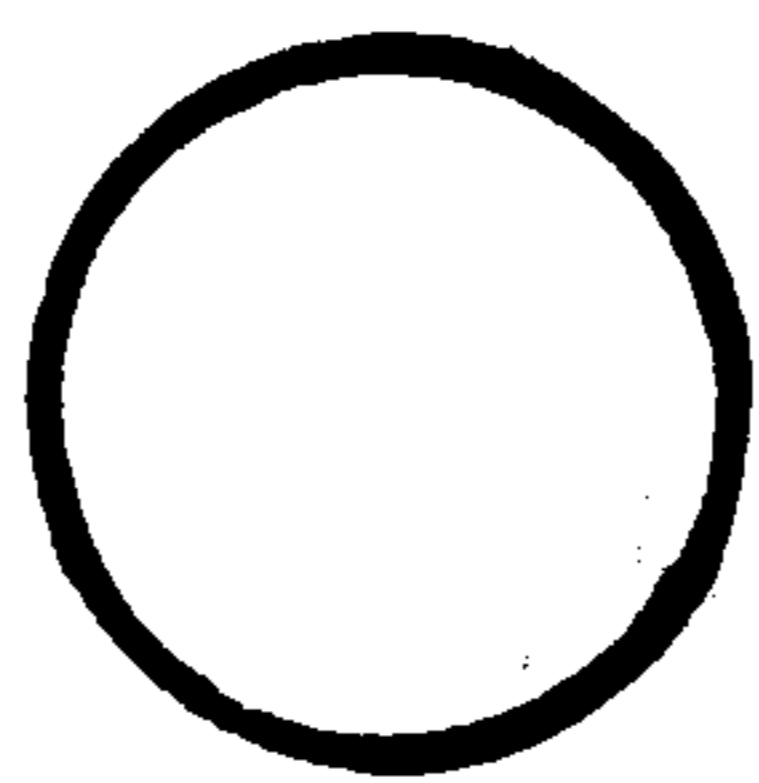

هر غورخنگ ته دورنگان ورنوخي
خان دي پوهه په دي تكي هر سالار كړي
تابيا كرانه دبهر دغليم نه ده
كورغلي په اتبار اتبار كوناو كړي
ددورنگو وي نظر په خپلو كسو
كله غاره كې تسپي كله نرناو كړي
چي دننگ خبره راشي كورغاړي شي
تش ميدان كې به ددو زوتود بازار كړي
تاته لا پي ديارى وهي سوگند خوري
شاپه شادي له دشمن سره روزگار كړي
دوه مخيزه شروند په نه شروند و ليكه دي
يوخيزه شاه خلمي يوخيزه كار كړي

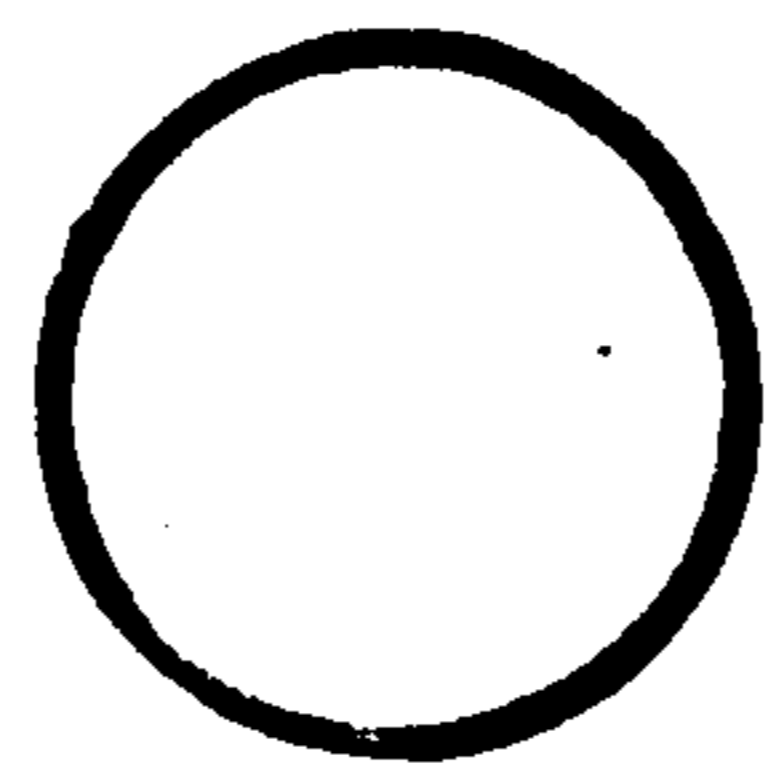
۱- غورخنگ، تحريك - خوځند

۲- دورنگ، دوپرک، دوه شريبي - منافق

۳- ليکه، حساب

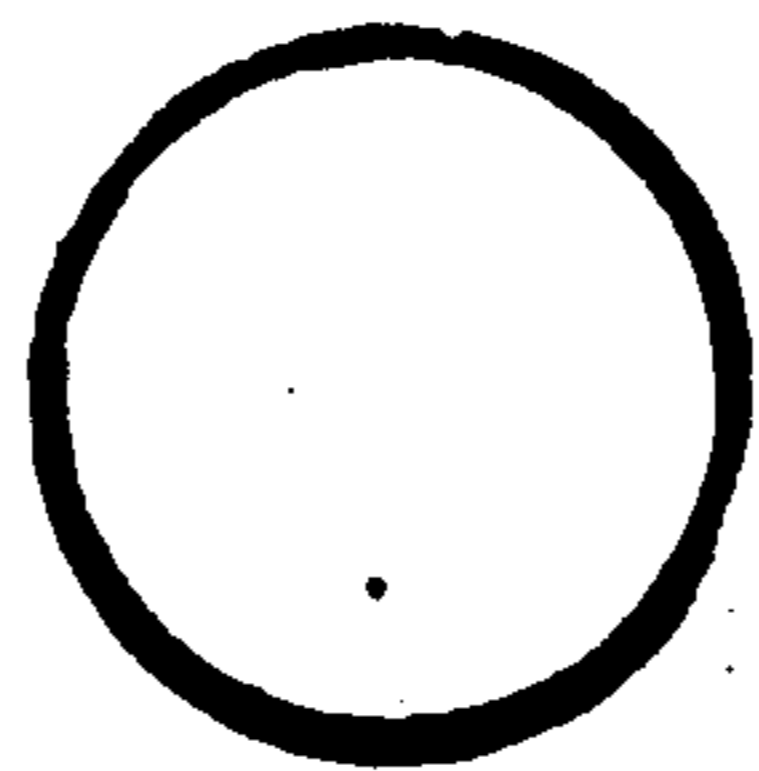
هر خپل جس دی سره ټوب خاوري ايري کړي
 د دوزنگ عمر په خان باندي ستم دی
 خښتن ټول د قدر وړ دي پيدا کړي
 يوسري د بل سرې نه په خدکم دی
 تر ټيټمار د فرعونانو دود دستور وي
 که ولس يې تل زغمي، نو ولس کرم دی
 ستور ټلینو ته چې لاس شي هر سولی
 وې سوي پې په کلونو د شرېشم دی
 با توران چې د کونټروحاى له راشي
 اى وپوړولو! نر هر وچا ودى دغه غم دی
 دې ټولنو او دودونو لښتکى کړ
 گڼى لوى له کائناتو بنيادم دی
 په لويديځ کې لږ له عقله زباني ده
 په ختيځ کې د هر لوري نه تورتم دی

نړيتار چې د فرعون وي نرامن نه دي
 نرامن هغه چې فرعون يې وړ کول کړي

۱- تر ټيټماره وهل تر ټول، ۲- نړيتار = د بل دودى ته ناست.

چي بي جسه وي جابرو ته تيتي پري
 چي جسمنه وي جابر را بغول كړي
 چي د بل په سترگو ويني تولى وانه دي
 روغ هغه چي بي پخپله خيروول كړي
 نه سرې شوې چي سرې بي خدايان كړل
 چي سرې وي نوبتان نسكورول كړي
 چي بلزونه كړي تنزي، بازوان نه دي
 بازوان هغه چي تنزري بازول كړي
 ننگيالى د شروند نيمكړي هم پوره كړي
 او ولس په خداى رنگ كې رنگول كړي
 په ذرو كې بي چي ستوري زرخون نكړل
 هغى خوشى لور په لوته تېرول كړي

ډكې ډكې جولى خلق مخي له درمن
 برکت دې شه ننگياله په رشي
 بنا پېرك په تورو شخوسر نسا سي
 سور پيا شه ختيخ رانولي پلوشې
 د بازونو با تورا نو پدي قات كې
 تپوسانو جني غوره دي باشې

د دروغو، د نا حقو منزل لند دى

ترخو پښې را تينگوي بېرې مېشې^(۱)

لا ليدلى يې بور سترگې کلیم نه دى

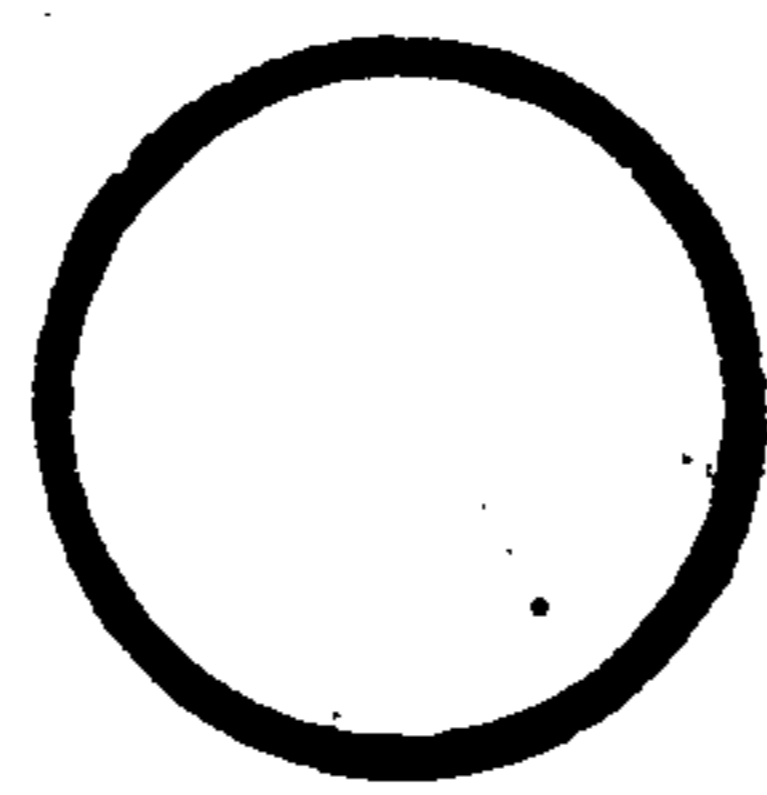
حکده گرځي فرعونان لا په نشې

د حق د وگه له خپل خای هر قولى نشي

د باطل داشتو نه خرخشې^(۲)

ارو پېچ چې له نقشې دکا نئات وي

په بل مخ شوى دنړى هغه نقشې

چې دنم سترگه و بېرېښي

غرونه واورې کاندې وييلې

حق بريال پرون هم نن دى

که پښته خوگ په سيلې^(۳)

داو بود مخ کيل نه دى

کليمه دکا نهې کيلې^(۴)

دنېتر د سيالى نه شوې

که په خېر شوې د پېرې ديلې^(۵)

۱- مېشېته = پرو پاکنده = د ندوره ۲- خرخشې = جنگونه ۳- سيلې = ملا تر

۴- کيلې = کرنې، ۵- ديله = يو وابنده

بدخوک بدو ته نه وایي

خلقی شوی داسې ایلی

چې رنخورد باوږی وکړي

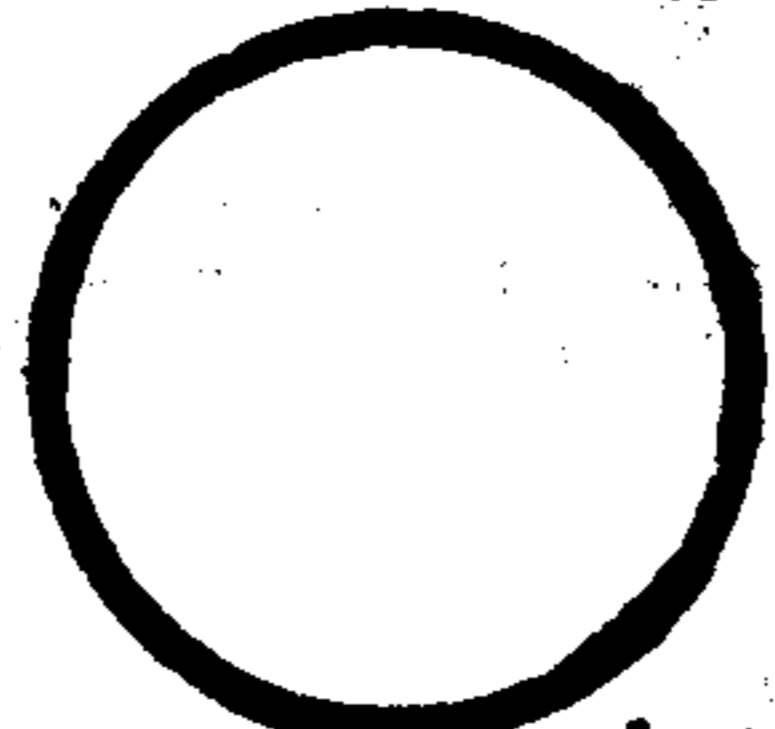
پوچې شي د دارو هیلي

له پولاد اصیلي نریږي

خری نه نریږي اصیلي

چې نسترله برمه درومي

نه ټینګېږي په یونیلې

لکه کس کړي په خان غاري

هسې قام په خان گاني کړي

د هرچا تبر له تن دی

خپلي سپیني خپله پرې کړي

هرخوک قبر خان له کني

هرخوک خپلي جنازې کړي

غلیان له کوره نریږي

پلمه بازخه له پلمې کړي

هرخوک خانته تې^(۳) سرې کړي

بیایې خان باندي سرې کړي

۱- باویري = دناروغی بیاتاندېدل، ۲- کانی = شندي، غاري، ۳- تې = دکتی تبخی

خپل عمل بری بښن دی

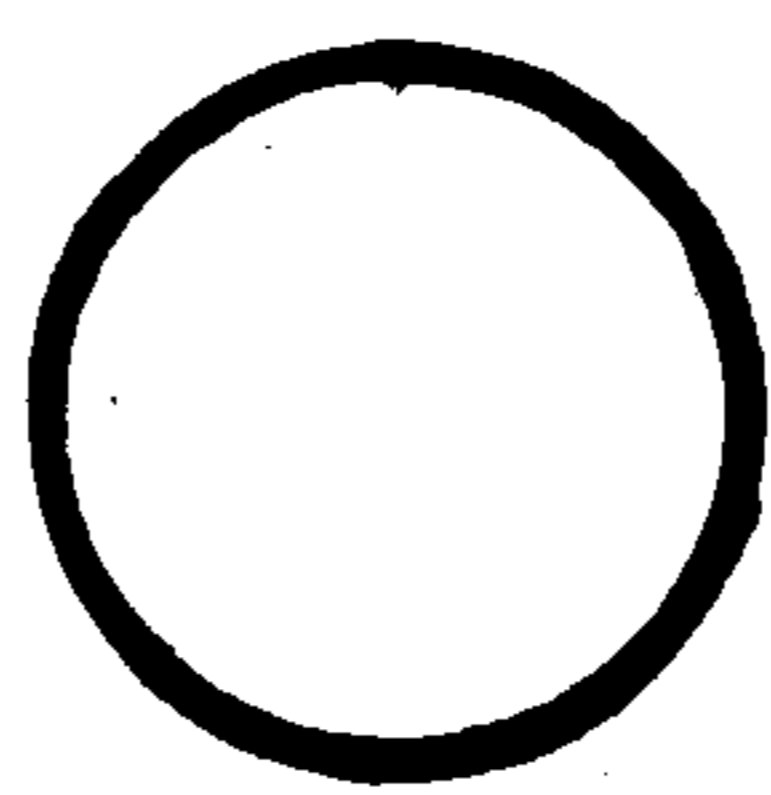
خپل عمل په غاړه پسرې کړي

خښتن ظلم تیري نه کړي

هر شوک خپله د یوې مړې کړي

د فرعون دکور له درنده

کلیمان جگې نږې کړي

په مسور و با تور نه رنگوي نوکي

د تنزروتو دې وینې پی مسوروي

دنکیال کړي خپري ، مسور پري

میری واره اوسپنخري که سوسروي

د دوران تابیا دهغه چا دوس ده

بند نیتنو د ثرونه دون چپي نظر وي

د تاریخ ټول نږدري پر کونه سني

چې مدام دنکیالوموتی لښکروي

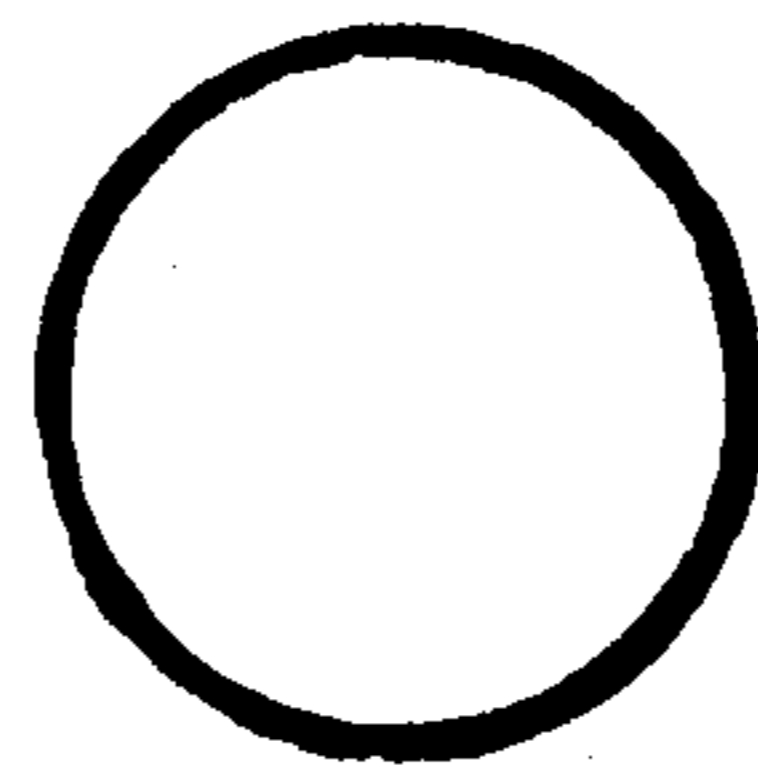
منکران په خود حق د لاری تښتي

دهریولار په آخر پدې خیر وي

۱- درنده = غولی - جوس

۲- مسور = دفوکونورنگ - نیل پالش ، ۳- سرس = دوکیا کپد ونکی اور

○
کلیمه لوی چیناگر دی تل تزلله په غور حُنک
سوسرونه پرې اسپرلین دی سیه سیه پرې کلرنک

دکشر مشرفرق خو خود وی

خستن لومړی دی ورپسې ته یې

دیونه کچ یې په نورو بـ

هغه قجیره، خواکمن مېر یې

چې دی خویونه دهغه خپل کرل

هله په وله یې، هله به شته یې

حکه دې غوره پخپل سرا خلی

دهغه متا یې، دهغه کره یې

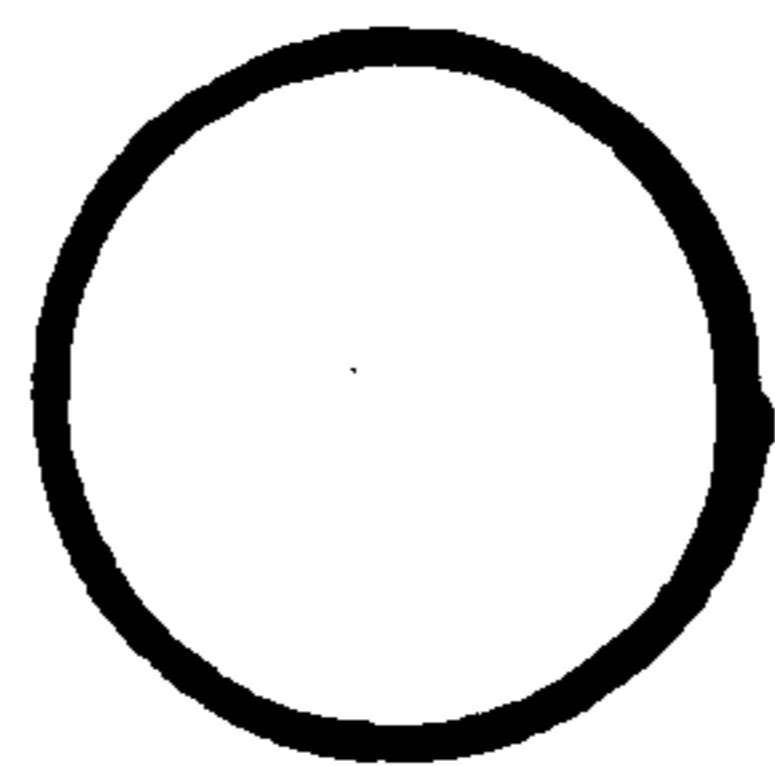
دهغه مل یې، په نریم بیل یې

له سین زوغونه بر بوکینی نه یې

په سپکو کانوچې خان دې تولی

داله خپل حایه لای خبر نه یې

۱- غوره تور تهمت (... فلم تفتلوهم ولکن الله قتلهم ...)

په درست عمر کې بونډی نه ده کړې

دادی بازدی وهنده او دامیشکار یې

یو قدم له خپله حایه مخکې نه شوې

دکانی غوڅکلی یې ټول عمر په لاری یې

نه دی برید، نه دې ولجه، نه دی مینوڅخه

هسې لوت یې او د ځمکې په مخ باری یې

څه که خان په سرو مهرانو باندې نیسې

په نظر د صرافانو گټ بنگار یې

حج، موخونه، تلوت کړې روژې نیسې

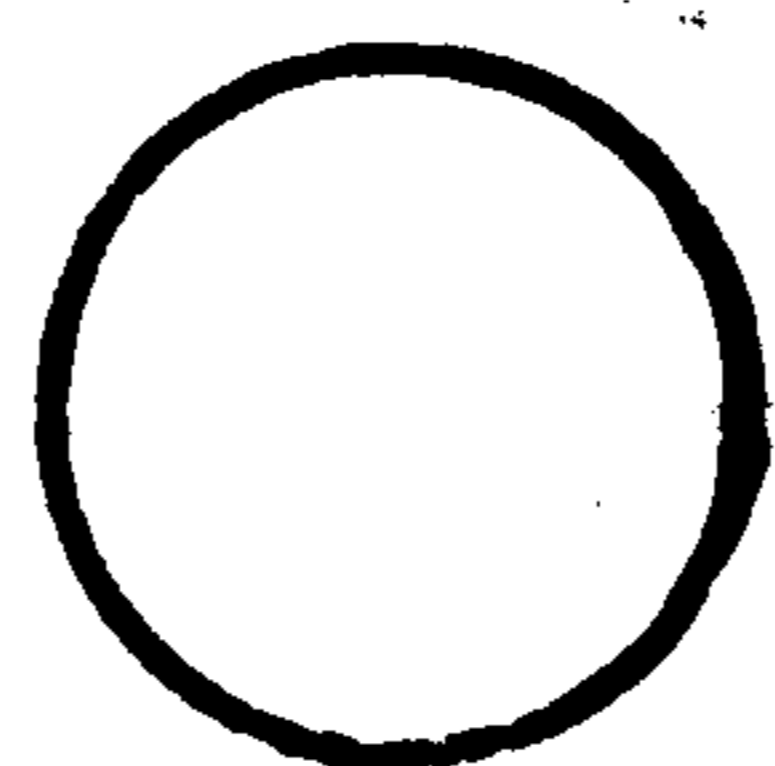
ولې اوس هم زرناری یې، بت گزاری یې

لږه پینه ونیسېد فکر له خان وکړه

چې دا ولې له همه قامونو خوار یې

چې همدغه مذهبونه دې امساوي

لکه هوندله کړنګونو به غوزاری یې

د غلیمانو په مسودونن

چې زارونډو، هغه تسپې دي

۱- بونډه = لومړی بنگار کول، ۲- لوت = بې هډو کوڅاندو.

ڪتاب ڪبرلي، باطله ڪري

دڪتاب مينج نڻ هغه ڪيسي دي

انخور هر هغه خدائي انخوري

ولي پري شوي پوچ ڪنهدي دي

چي خديلا نورارنگولي

دامتيا نو هغه ڪبي دي

داچي بي نرون دڪليمون خيڙي

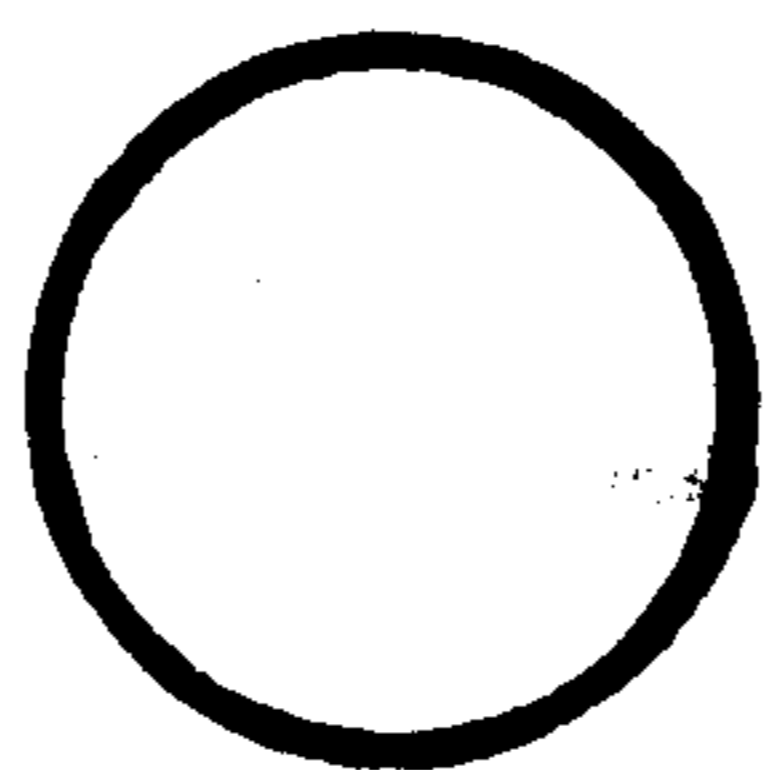
چي ويخ بي ڪوري بي ڪليبي دي

دمذهب شروتي ليندي پي لاسدي

حڪه بي ويشتي تل موندبي دي

چي حق ننڪي وه حلمي و غشي

چي بي ننڪي شوه حلمي دربي دي

دباتورو دور ترل دهر

لبره ناسته بي په حاله

دشرونه بردي، راخي پتي^{۱۲}

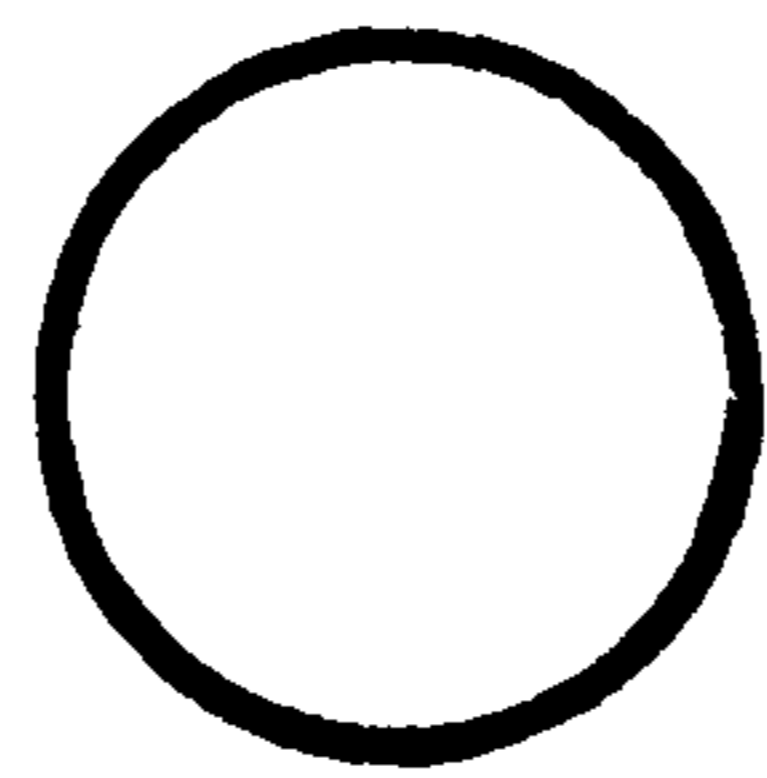
دنصيب ليک ته اتاله

چي نپستي په هستي ماريا^{۱۳}

خه به خلاص شي له زواله

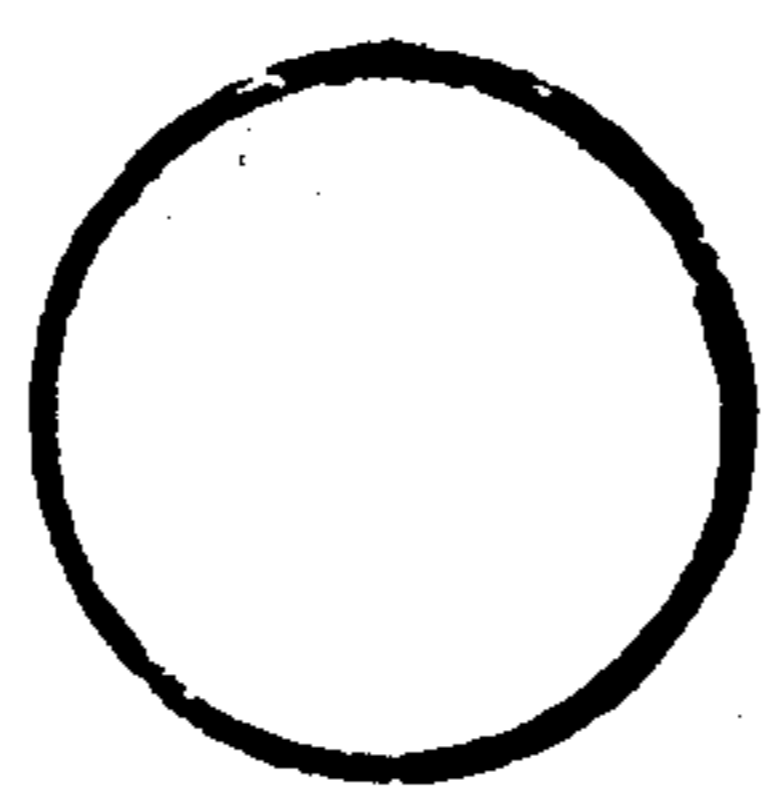
۱- بردي = سيالي، ۲- پتي = وروستي، ۳- مارل = حسابول.

چې پي چکره کلیمه ده
ولې نه دي ټول راتاله؟
بازداري دې خپله ستا پي
په دېوال له تش پېخاله!!
په نړۍ باران پسخه شي
اوم غرن لوبښی کلاله!
دبل کتې ته په طمع!
هیڅوک نه کتې پ تاله

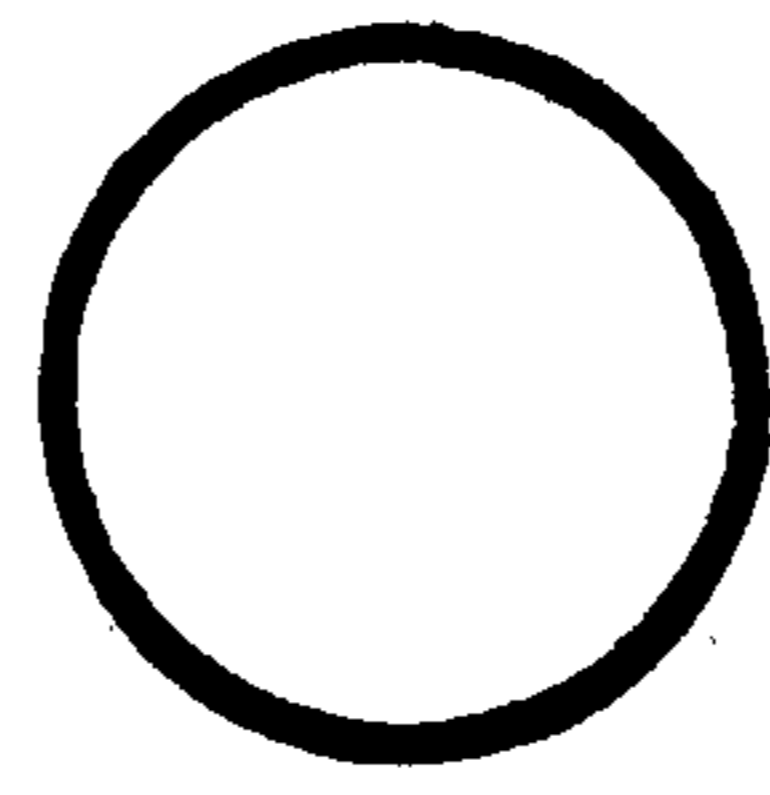
خوابه برسپره کا، تراخه به ورک شي
چاپېر ټولنه که هر خو ترخه ده
تيرې به وي ترهغې خلی خلی
چې دې ديو باندې ديوه خو مره ده
حجره، جومات کې پي رينبتيا وويل
له يو مخيز نه ولسيا خپه ده
د رابياگی بورجل ته خان رسوه
که لار د سروغونو چاپه چاپه ده
د صبالاره څوک د ب کولی نه شي
منه داوخت تکه توره شپه ده

په سپوږمۍ کوزشته مېرني وويل
داد برنگ لاري لومړي کرپه ده

بڼه عمل "زه يم" نرغون کړي
بد عمل "زه يم" نرنگ شي
چې په "زه يم" شهسري شي
دوه جهانه يې قلنگ شي
شي تالترغه په "زه يم"
چې دوه منځي شي دورنگ شي
بيا د "زه يم" شروندانه دي
چې کالبوت دخاورو ورنگ شي
چې سمسور يې "زه يم" نه کړ
دوجود سره چنگ ونک شي
مرگ يې هېڅ کولی نه شي
چې دخداي په رنگ کې رنگ شي
په خپل "زه يم" باندې ننگ دي
په خستن کله دچا ننگ شي

۱۱، شهسري = ستوسري - لوی سري .

ڪٽينديه پري ستاعمل دي

ڪه دي "زيم" سرانخور دي

شوسر هسڪه دلپ هوري

چي په "نره ييم" ڪي سمسور دي

چي حوانڪه يي شي تور ڪي

تش لمني، هم مختور دي

اي دختي غم خور ڪو!

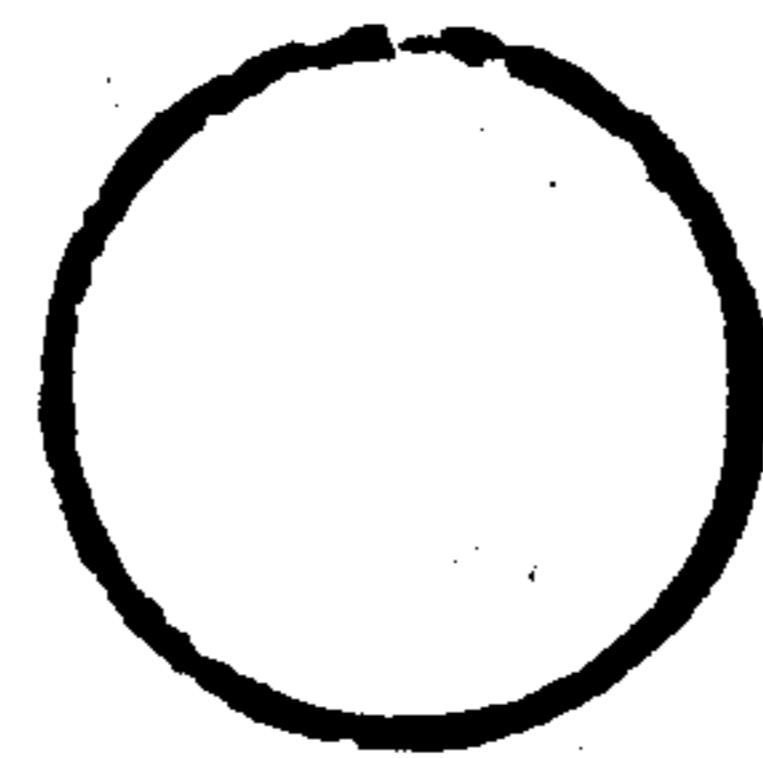
خپته هم، خوشروند شه نوري

دي آدم، آدم په نره ييم

بي له نره ييم داخور دي

چي دتش نس اودنوس شي

سري ذات پوري پيغور دي

دمپرونوتپروتور وچورنگ يورل

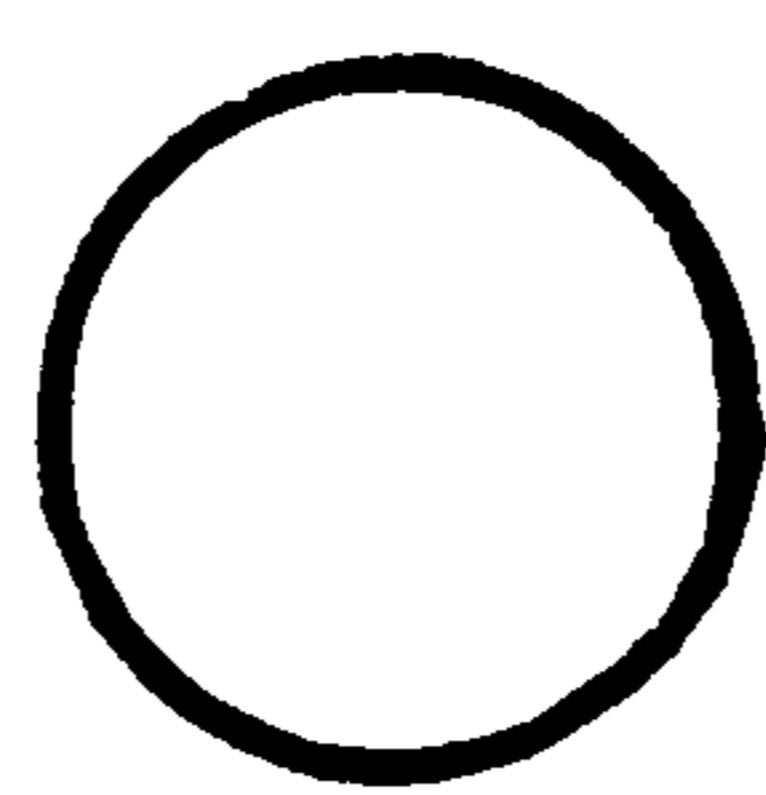
داتي په امبالي چي غور مبيدل

دهغوچاروبنه بنه السوزي

سرچيه چي جره باز ته نپغيدل

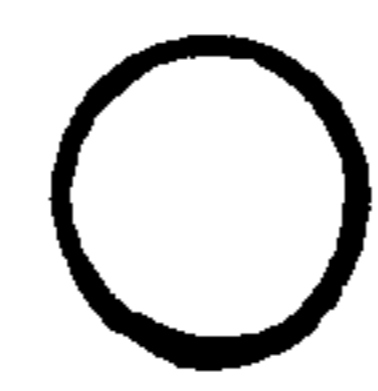
۱- حوانڪه = دزري يا تخم هغه شوني تيا چي زرغونه تري ڪپري.

دهغو په طبيلو خرونه رغښتی
 چې له حق حنی ناحق ته اوړېدل
 چې خورلی سوگندونه یې د وفا وو
 داری یې ینې په اوبزو وگرځېدل
 د هندو کلی کې کرانی خرمېری وې
 اول لونه په سوپیا کوخو خېدل
 دکلم په برخه دارنگی مژترواک و
 چې له واکه یې واکې ته پسېدل

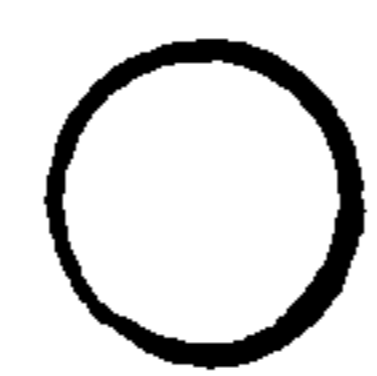

د مېرونو پولادي متې سنګر وي
 تور برېښونه یې شملي د قام د سروی
 په پوره نود جومات خوبونه نه کړي
 يرغلونه د باطل چې یې په سروی
 د مېرونو نغری کوندری شریک وي
 شېخ ملی دوتري وارې یو دوتروي
 مخور د زهاني هغه تومن دی
 چې پرانستی یې په درستی نړی وروي
 د زهزم چینه به یې هم چرې تاندن کړي
 چې پخپله هوستی جلی دنسټروي

په نېزوکې پي دورا نگو ستوري ولاړ شي
 ننګيالی د نمر خاته ختلی نمر وي
 که د پينگان لري هر خوشترې وزرې
 لويې ماري د باتورو په خيگر وي
 چې کاسيروي په پروني کې بريند وي
 حيا خپله حيانا کوله خا دروي
 پردې بد شي دکتوي خپلې ننګولي
 بدې کروي خپلو بدوله اشروي
 د مېرونود خنکوت هم دغه دود دی
 ياد هير ټول مارو يا ټول نهروي

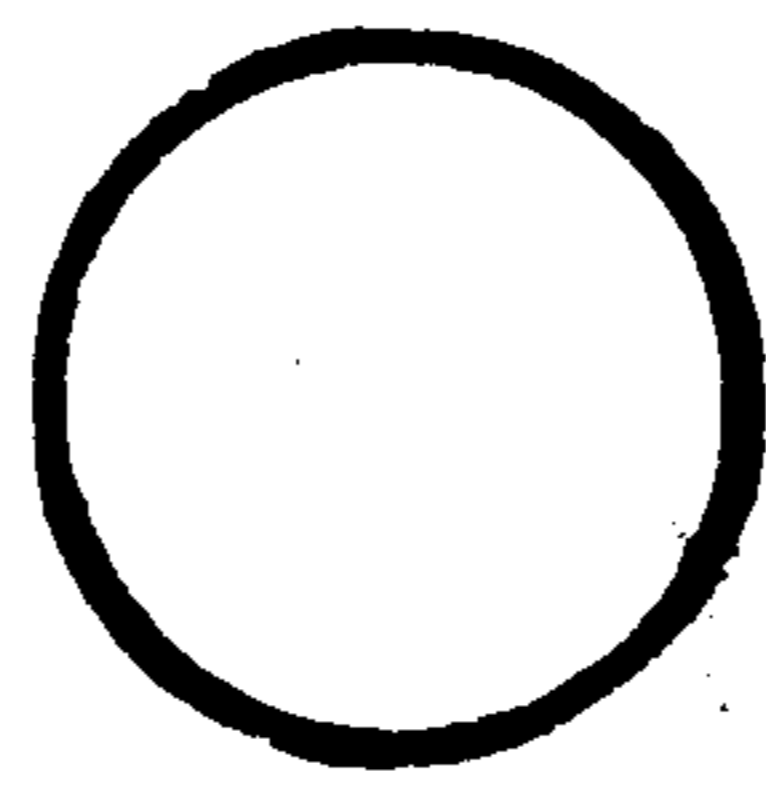

چې يوه پي مفکوره وي
 اوله دې نه په ادب وي
 په سر کې کنجی^۱ لاس وي
 په توده کې يک^۲ جلب وي

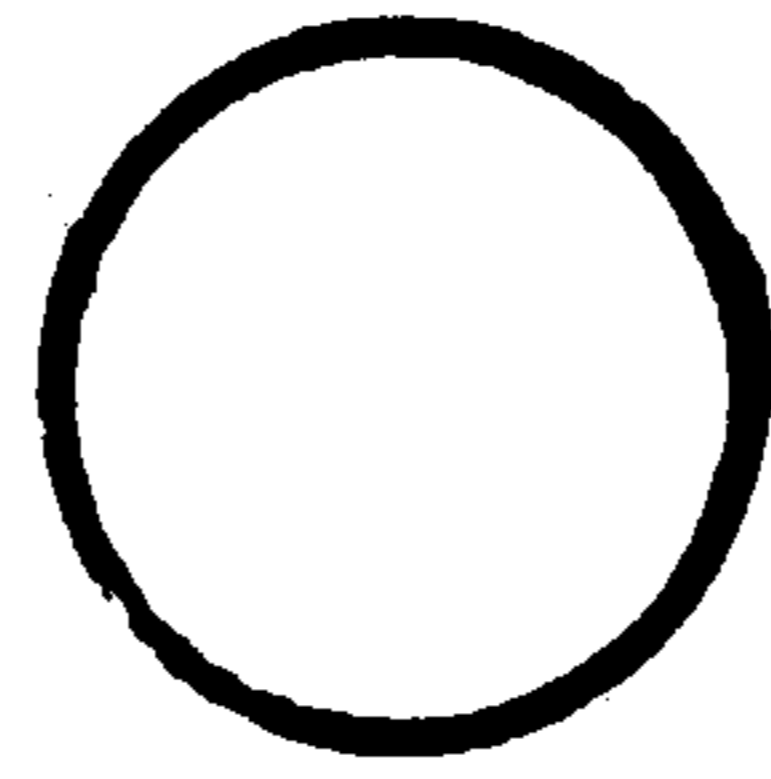
نه توره دکائنات ده نه دشرونه دستورا اولاره
 چې يوخودې په وله^۳ وي اود نورو برخه خواره

۱- ننګولی = پنخکری - لمده بل، ۲- کنجی لاس = خپلو کې کلک لاسونو ورکړی.
 ۳- يک جلب = چې آسونه پي خنک تر خنک روان وي، ۴- په وله = مارو - هوسا.

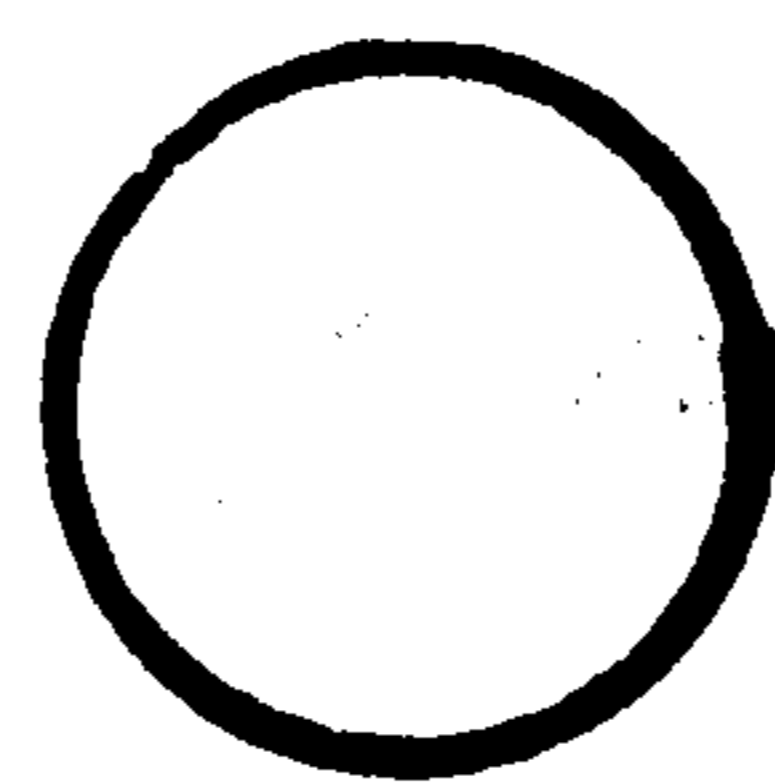

د مېرو نو لار لومړی توری وهل دي
 چې نړۍ په ولاکه واخلي نو ویش کړ شي
 د مېرو نیکه دوتر چې شته کول غواړي
 هغی مېتې بلې را کابزي او سر شي
 د قام مشر هم د قام په جامه بوټي
 چې ولس یې د شرې وي، شریوړ شي
 زه مانه که بېر شوی ابا سین شي
 شاه خلعي ورته پښې بنجې کړي توغړ شي
 چې په تنگ د لاله وي غزا هغه
 نور خو هسې خلق خوشی ککړ شي
 د سینا په دونه پند، ټول سر پېری
 دیوې دونهې ترخه یو تېر شي
 برغوپوک و هه، دنگ ورکا نغاري له
 دا خواره واره بنجخی که لښکړ شي

۱- لار = قانون، ۲- بویه = پکار دی، ۳- برغو = ښکر - تودم،
 ۴- بنجخی = درې خچې (په اصل کې دوې بویې سرغوته وائی).

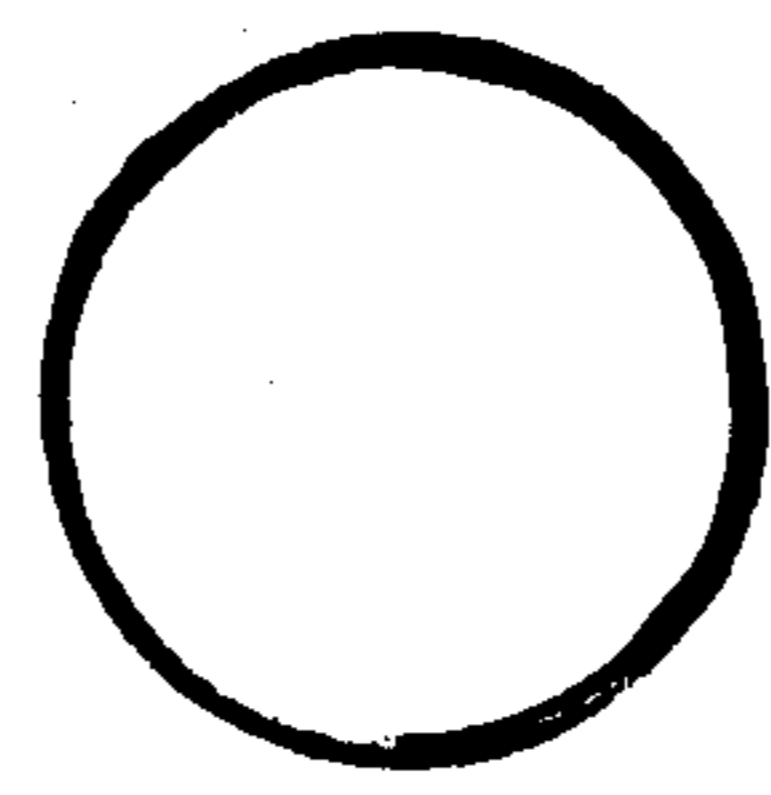

په تور برين چي په ميدان کي جنگيالي وي
 سرخيري کي پي وتلي ننکيالي وي
 په خپل کور کي د پر خلق نامستوي
 حقلان په ولسات کي نوميالي وي
 چي کلیم ورته بيرغ د يرغل ورکړي
 که په هر غاره مخ کړي، بريالي وي
 کليمه پخوليه، په لاس کي بمبل توره
 د سپرونو خو هم دغه دوه کالي وي
 که لوی شي دی هغه مند د ابدالي دی
 په داڅه که دچا توره ابدالي وي
 په سومات دغواين پخوله بانگ وايي
 چي په خټه کي پي گډه بلالي وي

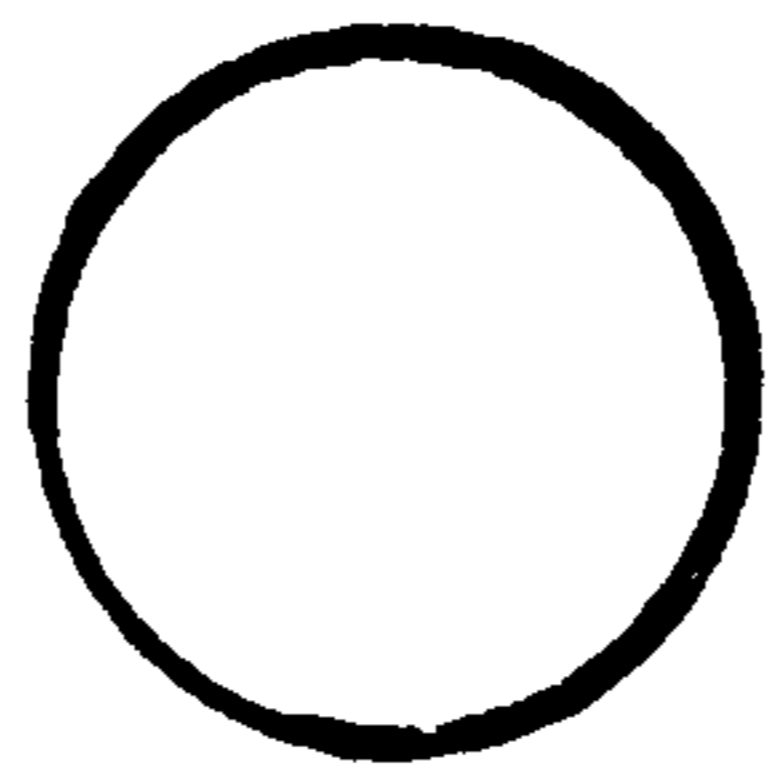
بازداري پورې پېغور شولې بازداره
 باتورزي دې قوشخانه کي تپوسان شول
 په ټولنه کي رنځ پوښي رانغله
 که وگړي ټول د سيلمي نه حاجيان شول

فرعون اوهاماني په زلزل گوره
 پدې شخړو کې يوڅوکه کليمان شول
 چې ديوې پي ستا پلرینې واخستلې
 دمېرې له ځايه پورته شواتيان شول
 د همت سپاره دې وېوگنېدل هسې
 خر سپاره درته له پامه وزبکان شول
 نرهریالی له خپلې ماري په شان شو
 په داڅه شي په ډنگ ډنگ که ناکسان شول

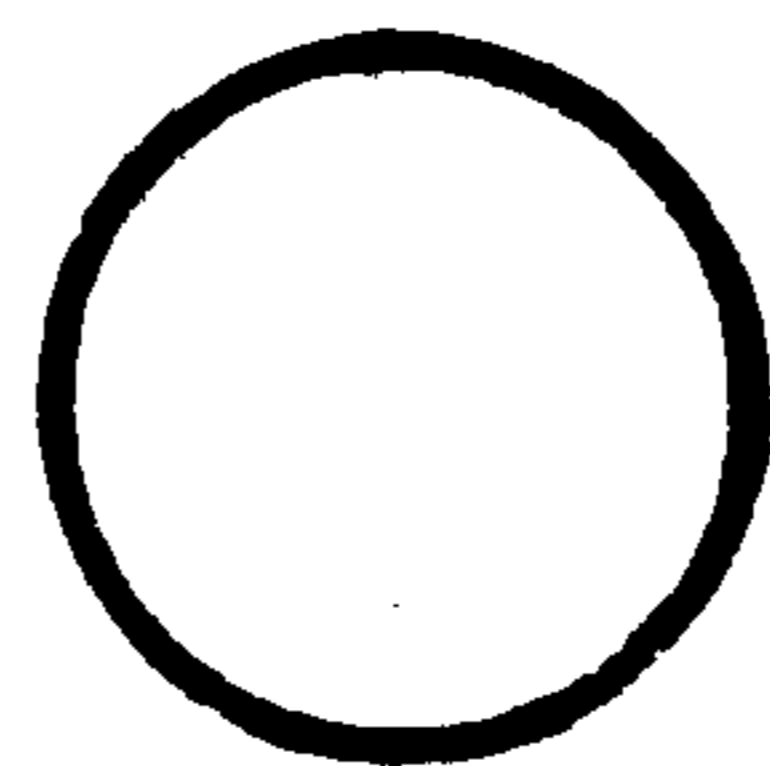
ای تورانکی اور دزه ونولسه
 ستایوه کوکه ور کېدلی نه شي
 تېره شلونه دا زغو که وي تل
 دسترکولاره څوک نیولی نه شي
 دگیدرانو په اور روکې چرې
 د زمري غورېب خطا کېدلی نه شي
 چې شي لاس بری د فطرت په لارو
 په هغو چرک را پر پوتلی نه شي
 د نن په گټه چې سې سود کېدی
 د صبايي میدان کېلی نه شي

چې له دې ځمکې پورته شوی نه دی
خبر د بل شوي سرور له نه شي
په شاه مېړه يې انگازه شوې ده
که يې بنجغی نن ليدلی نه شي

چې دلچونرو پيدا کړي توره دار شي
چې چنگېز يې و ترې نوهغه لار شي
چې وسلو متوسره کليمه نه وي
که دغر پشان تومن وي تار پتار شي
له دستور دکا ننا ته څنگ وختی
د کندوان بار شته من قامونه خوار شي
بې وسي په دنيا لويه کوتا هي ده
چې د بنکار کولونه وي، خپله بنکار شي
آدمزاد لويې مېړانې شي کولی
چې دخپستې د غمونو نه وز کار شي
خواري بويه خو په حقی لاري بويه
خوړک کله په خولو وينو چنار شي
ته پخپل بڅرکي ولې ناويسي ايې
هم بڅرکي چې خوندي کړي سور انکار شي

شنه راستی دسروی هچری خیم نه خوری
که پری تپرد خزانو نو تر پیمان ششی

د باطل دویرتکی خو کلیمه ده

له نیمگرو مفکورو هیخ نه ویر پیری

د پر قامونه به د خیمکی له مخ ورک وو

خودتکه سره تبغ نه ویزی کپیری

نر پیری تپول سمسور بدل خروخت ترمیج کپیری

تلوار گزندو! دیک پوار باندی تو د پیری

پلویانو دروسو اولین! واری

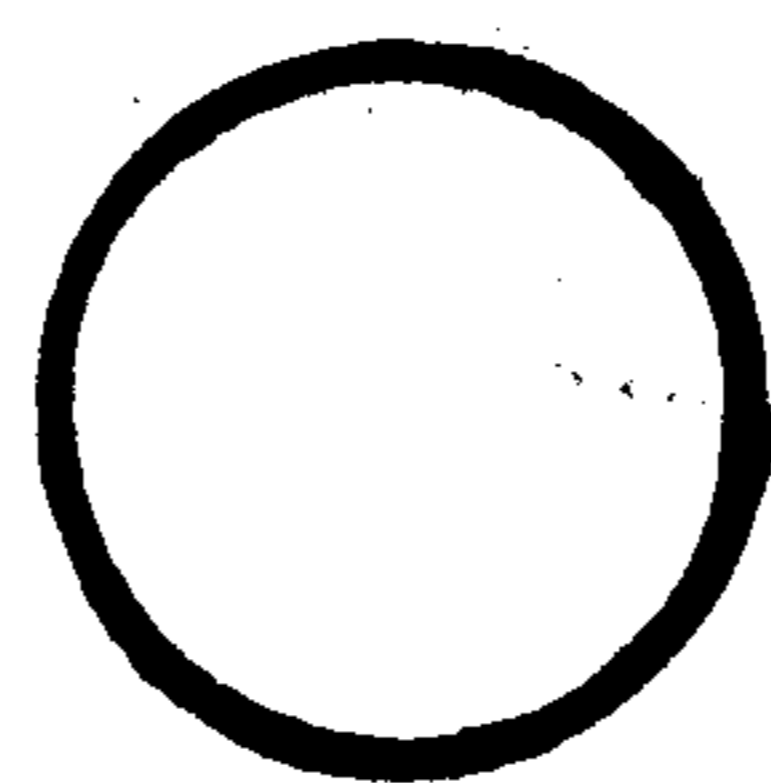
دانری ستاسوپه وړاندی به نور پیری

بنستونه د شروندون په یوه حال وی

ادا پنی مکرله وخت سره نور پیری

تپول بدلون یانه بدلون شروندانه ندی

خوار هغه دی چې یولورته خنکوز پیری

په شونکار د اباسین چپی شوی پورته

ولې چپ پی د مانگی سندرو نه کپره

۱- زبیری = زهرا.

تا هراگونه دخزان نهرگونه تهرشول

خود سر و پا شنه جامه پي زرينه كره

چي ريسنتيا ويل دكومو خولو توده

برپه دارپي له ريسنتيا و بله نه كره

راغلل دهر انقلابونه دلپ هوري

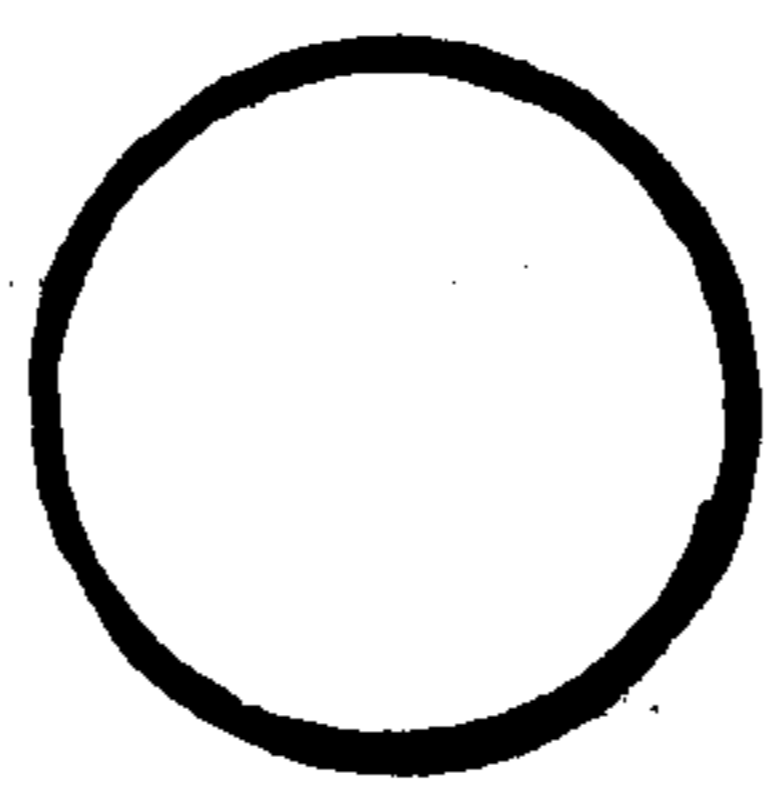
ولي درسته يوسالار كلیمه نه كره

مېرني په مېرني پسې لوگي شه

خوباطل سره توده پي سره نه كره

تېر و تېر و، تهمتونو او خونې هم

هېڅ كچه د پتيا لوعقیده نه كره

چي د سرو وينو پياشې پکې حلېري

شاه حلبي هم په هغولارو چلېري

سر سجده د جماتونو په پوره و نو

د مېر په يوه هڅه نه ارزېري

ككړي د كليمانووي تل هسكې

بنكرو وي ككړي ورته ته پي پري

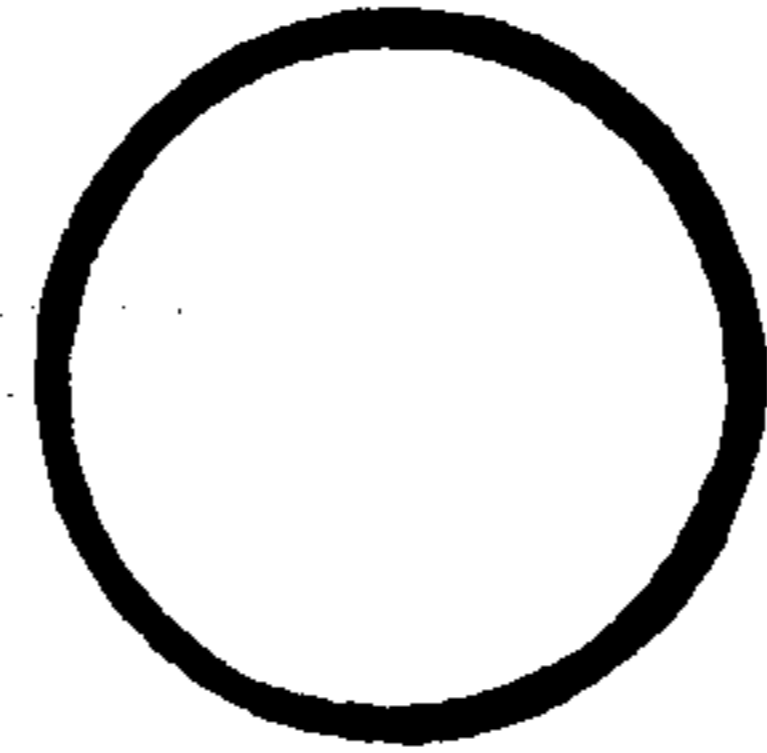
حتملان له زمانې وي پيري غنكې

خلق نور زمانې پردود تپري پري

کليمه دکائنات سر جنگر پڙدی

غل درغل به له جنک غالي پشاکپري

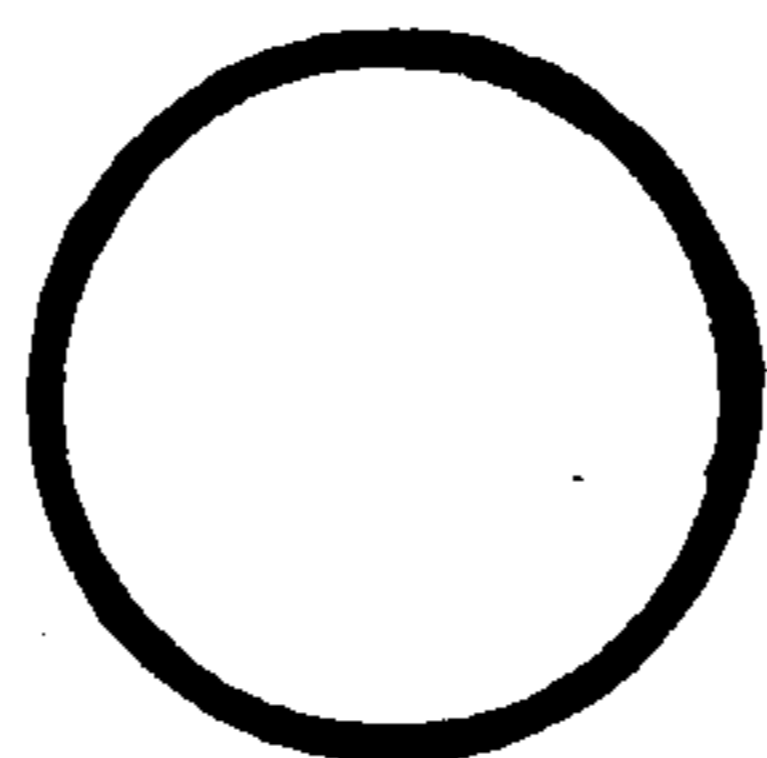
ته دې خپله غاړه خلاصه په مړي کا
دې ته مه گوره چې کله صباکپري

دمپړه له متو پاڅه دناحق جهان نسکور کا
په چينجنور وستو کرگو يود هيره پوري اور کا
دا خدايان دتینگې نه دی وپې ته سترگې دبور کا
دقامونو ندي حمله دآدم تاليزه کور کا
دا دغو بنو تش لوتونه په خلقا د جسو نور کا

دخبستن په کسپد وکې

خپلې چارې دې انخوړ کا

په تيروتور و برغند خي

ننگيالي خي په خپل منده خي

دمپړه د خولې و وږم

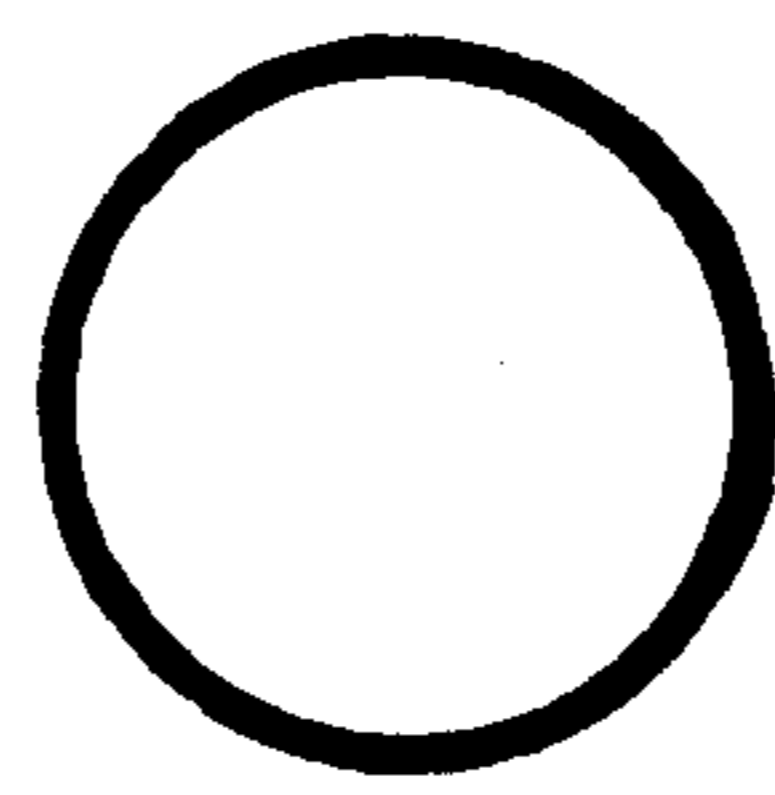
د سپر لوله گرده ونده خي

له خښتنه چې هم غږ وي
هغه کار هم کله شنډ ځي؟

هغه پښې پرې کړې بويه
چې د خلقو په مرکندو ځي
د تسپو خاوند ته خيروي

که ځي دارلره، لوند ځي
وسپنيزې خټې راوړه
د گلپانو آخر کڼد ځي

چې په خانگه کې پخه شي
هغه ځمکې له بې شنډ ځي

چې له اوره لاشه موي
خټې ويره بيا له اوره
زړې مات وړوکی کور کړي
شي هماغړې له شه کوره
په چرسو به ترخو سود کړي
کائنات ځني پلن پسوره

د زړې ځای پکې ورک شي
چې ژوندون کړي جامه نوره

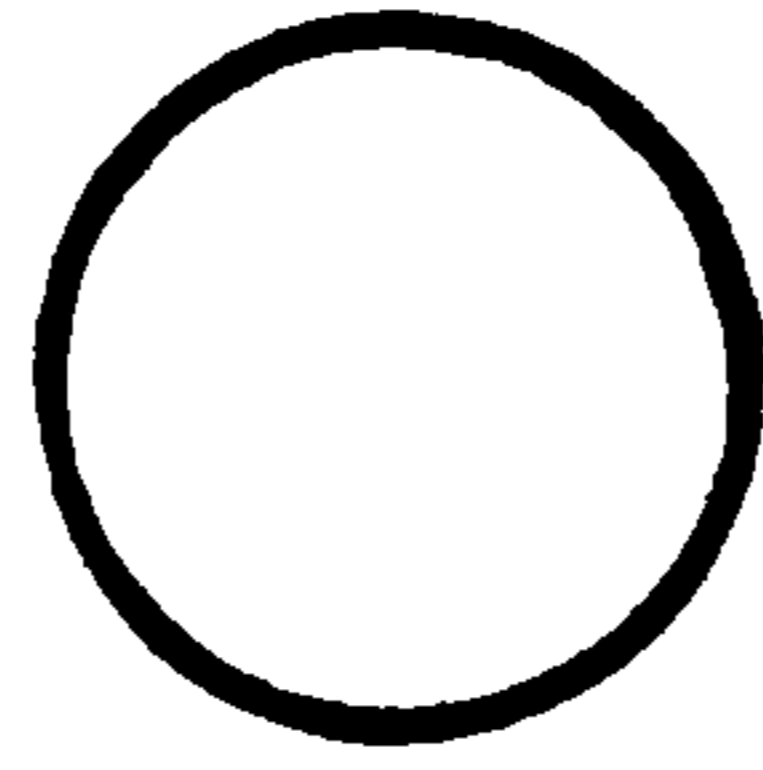
۱. خټ - کميس - پښې، ۲. چرسو - تنگ ځای

سرڀخيره تل پائڻپري

خير دي نشته سرڀخوره!

دفطرت په هنداره کسي

له خبنتنه خان ته گوره

چي خانمن دي هغه کس دي

چي ناخانہ دي ناکس دي

په سيلاب غرونه لري پري

خه ارزښت دلي دخس دي

يو په لس، هم يو په سل دي

پياوړي چي په جس دي

دهوسو دغزالې نه

دزمري ورتپره وس دي

په زرگونو دلو ستره له

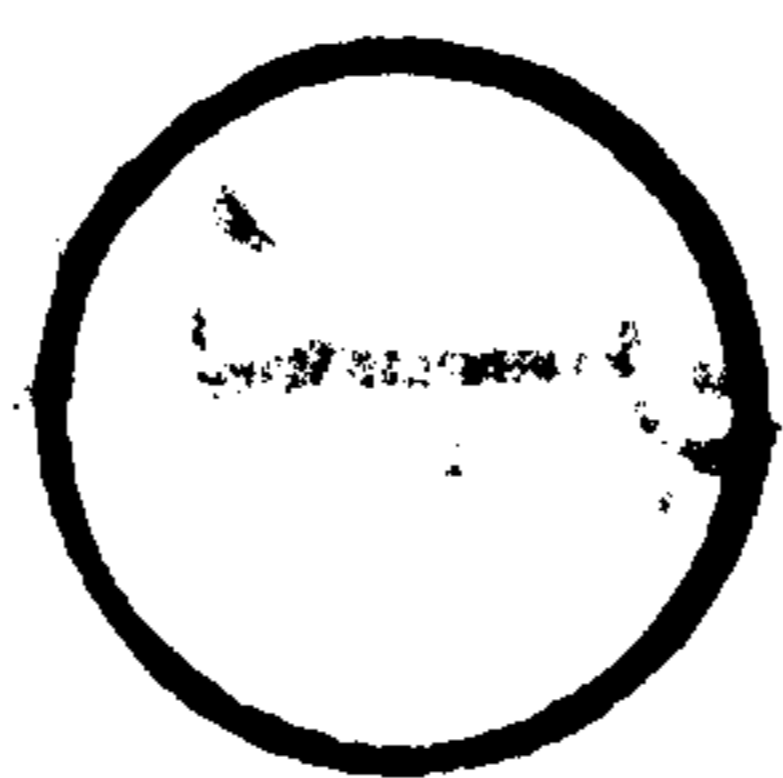
يو بڅري داوربس دي

گړندو پري بزيره گل کره

دمته و کاروان پس دي

۱- غزاله = د هوسوسيل

۲- سرده = يواښه

زرداران خوري مدام غونبې

د خپل قام لکه کرکس

په درست قام پې لگولی

له پېروراسې کرکس

دوی رېښمېن له سره واخلي

قام له پاتې شي يکرس

روزي دېب کاندې ولس ته

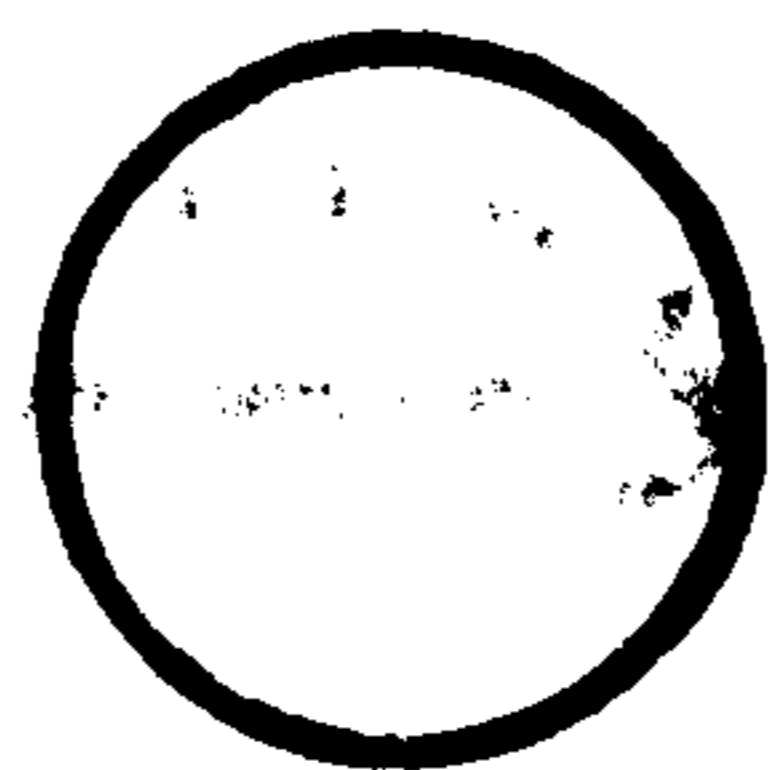
بياکوی مانځه او دس

دې وېس ونډې کوونکو!

وي ترخوبه ستاسو وېس

د «لا ترکضوا» وخت لنډ دی

لاکوی هوا هوس

چې ختکوری ظالمان شي

سینه یخه د جهان شي

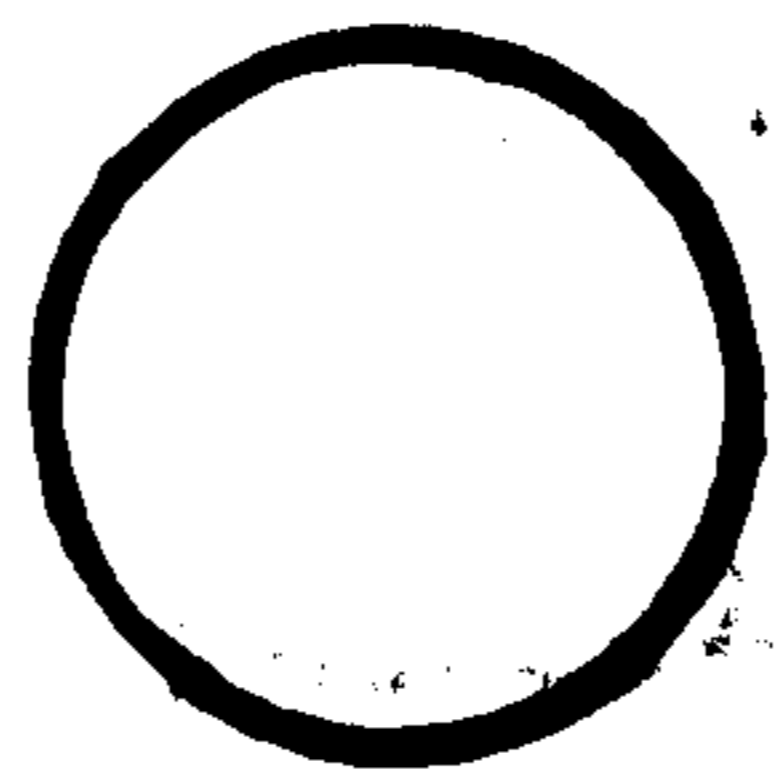
چې خدايان پر مخی پرېوځي

راوچت بنیادمان شي

چي خانگري دوترورڪ شي
په توبنه لولنگران شي
کليمه هله په پنبوشي
د باطل بورجل چي وران شي
زرداري کي خاناهان وي
کليمه کي ٽول يوحان شي

پدي شخرو پرکنوڪ
هرهغه حلي انخور دي
چي دٽول نوغي دخيره
همه چاروڪ حقطور دي

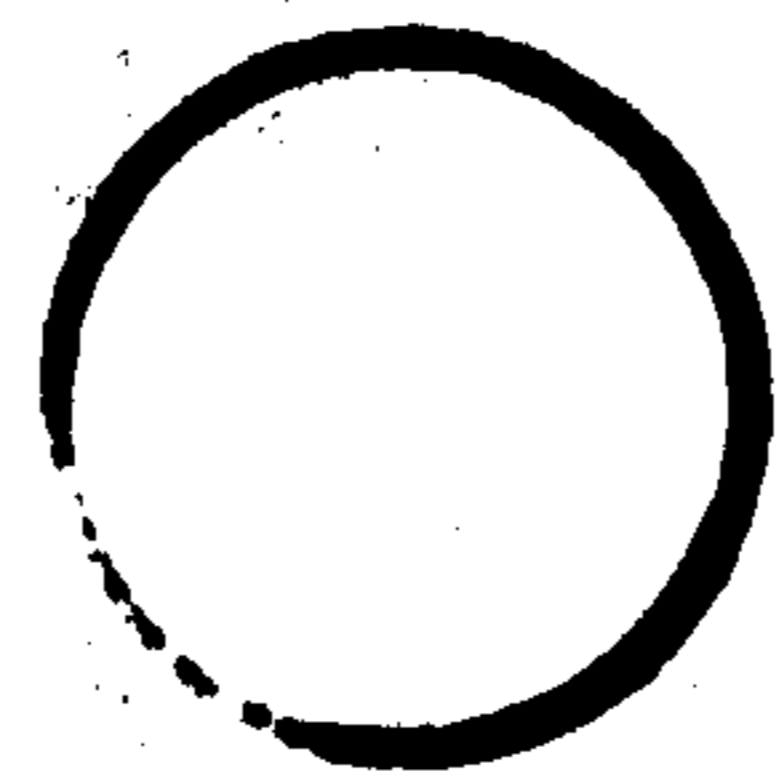
پورپه جسوشه بياگوره
چي يوتن خنکه لښکر شي
دمپره له چارو بريښي
په تندي اخستي غوشي
هردهغو برخڀرتيا ده
چي خردڪ پاڅي لښتر شي
له تني زوخ چي اوچت شي
لکه نريري تل سحر شي

چې شروندی وی د بنکار خله

تودی وینی خود شهر شي

زمین کواينه شاه خلمو ته

سلاهی سنگر سنگر شي

خوانان خه کزې دورې دي

خکه یې غشی یې پلي دي

چې له باز چتو ته ناست دي

پيخالونه یې ولجې دي

ولسات لکه تنزري

د بنکاریانو په نچې دي

د بل مخه یې پتوله مخه

پرکني نه دي سرامي دي

د نمرود ویلی وایي

له آذریپ عقیدایي

چې نومری په سرودي

د سرو تشې پېنې دي

د باتور نخبني یې نشته

لا ملخی تېرې جوښې دي

ديوشرق نرغملونه دي

داپترې دومره اومسې دي

پکې زهيم بوده نه شه

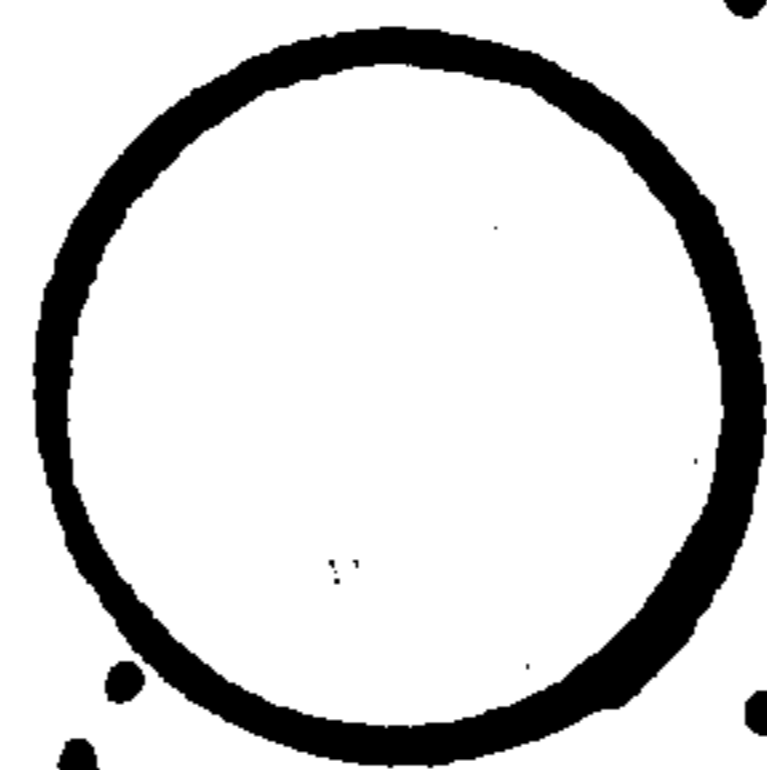
وجود تشې تنسې دي

د آدم خانگري «زهيم» لکه حق صمدا حد دی
تن نرازه دی ولې زهيم لَمْ يَلِدْ لَوْلَمْ يُولَدْ دی

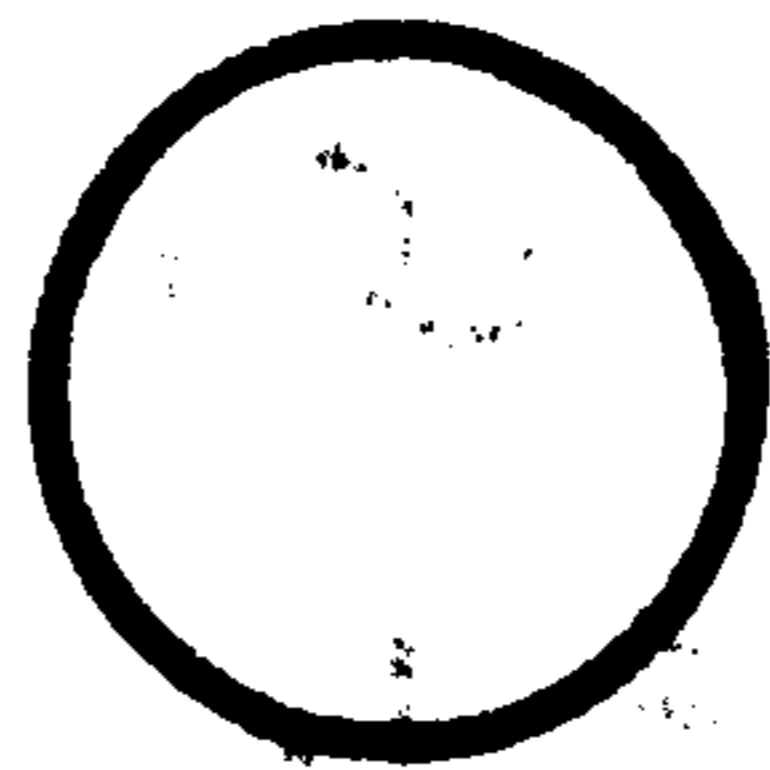
د هر زلاري په درون کې دخپل سترو جودان خوروي
تبع، تنه خانگي کلونه يې هم کلامونه په خپل لوروي

ديکرنه که برید مپرونه نيسي نور نور سنگرونه
د فطرت خوابزه لرونه دي که ساره نه شي مترونه
لمن خه چي، خادر خور کا د سپرلي دېر دي کلونه
ته لا ميشت په سر پراوي شروندې شخړې پراوونه
خونې خونې ستور تليزي تازره نه کره يو خونونه
که تنه کوو ته کسپه شي کوو ته به منزلونه
قدم تېر کره، چچ غريزي ستور تلوکي جرسونه

يوه ورخ به درته راشي

ستور کزونه بېلکونه

چي په يو هسته پيوست شي
 ذري غوندي شي تور غر شي
 وړانگه گده شي په وړانگي
 رادبره نوي نر شي
 چي حجري غنبتلي پاخي
 نود هگ خاندر و سحر شي
 ننگ له ننگه چي کوشير شي
 هم لنگر شي، هم سنگر شي
 چي سپنگير سره صف تر شي
 هله الله اکبر شي
 هڅي هڅي چي په گواښ شي
 نوحونغي نوي په سر شي
 شهسواران چي يک جلب شي
 د بړدونو لوی اختر شي
 تور په تور باندې شي پوري
 سترگي سترگي يو نظر شي
 لاري لاري هر آسمان شي
 چي همت همت و زر شي

«ا» بړدونه، ولجې، مال، غنيمت.

دشروندي پته شي مخ لسوڅي

چي شوگيرتېره نشتر شي

چي گټل بڅښل توره شي

بيا آدم جنت ته ورشي

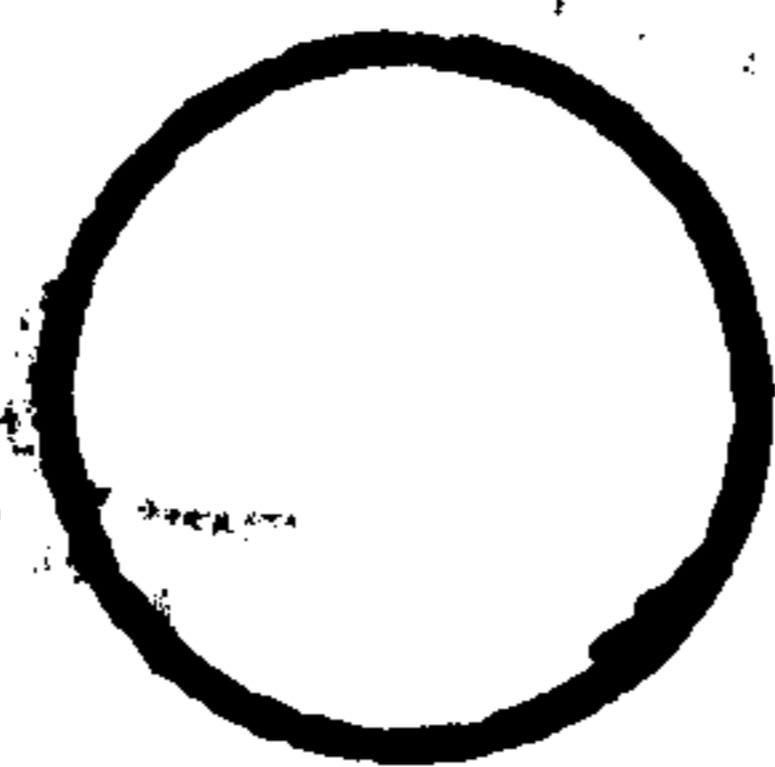
چي د عقل سپاره وينن شي

پوچ خدايان هله ډبر شي

د وجود تور زيرون دي اود «زه يم» نوښتون دي

نوښتون كره دشروندي شپه نوښت «زه يم» له پاڅون دي

يوغورڅي دي اباسين دي غرونه غرونه دي يونين دي

يوه هڅه دي سپوږمۍ ده يو يرغل دي ستور تيليز دي

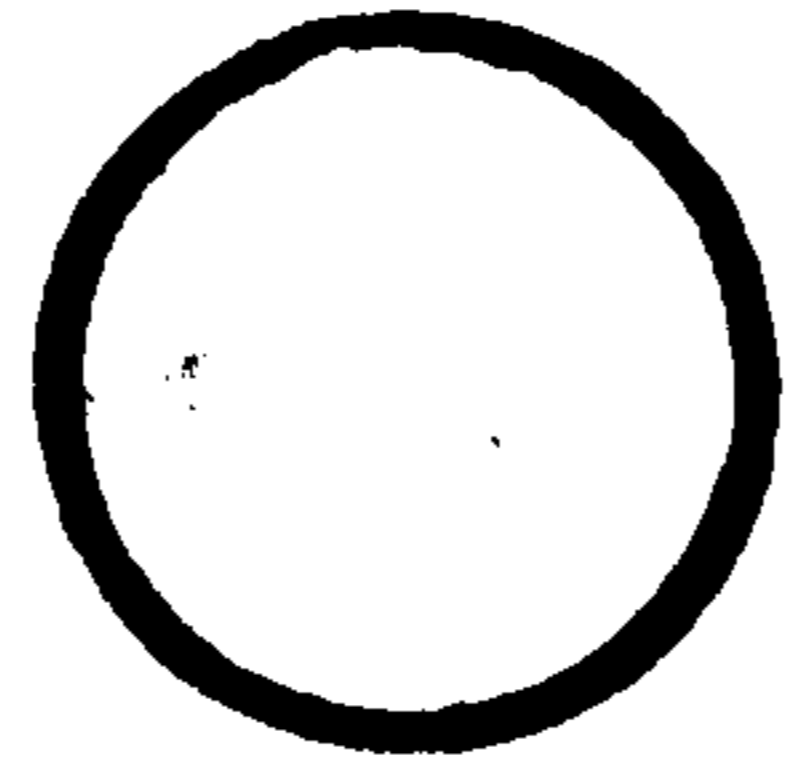
له تش شور لاس اوچت شوي اوس دهوره غوريز دي

ستا دتوري له ټكوره كائنات ټول سندريز دي

غره راغه دي له هڅه ككل لمني ككل مخيز دي

لادشروندي غرمه ده لري

داخو اوس لاسوړ كهلين دي

ڪه دٿرونڊ نقشونہ ڊپردي
ته د وارہ ٿرونڊان ڇوريپ
نور ٿرونڊون دي ھمہ پلي
ھم يو ته بي چي شھسوريپ
وارہ توي يويورنگ دي
ته لدرنگه سپرلي طورپ
دھوسي پھسترگه دنند
ھم باتور ڪسي د بسوريپ
د ذري پھ ڇاندره نمرپ
پھ قطرہ سمندر سپوريپ
ته پھ ڇمڪه ڪي آسمان بي
پھ سرھ او بو ڪي اوريپ
دلشي سرھ پياڻھ بي
لاشه تورہ ھم ٽڪوريپ
چي راغونڊ شي موتي ڇاوري
ڪائنات شي چي ور ڇوريپ
د حجرو پھ اروننگه ڪي
لھ ظاھر ليده ڇھ نورپ

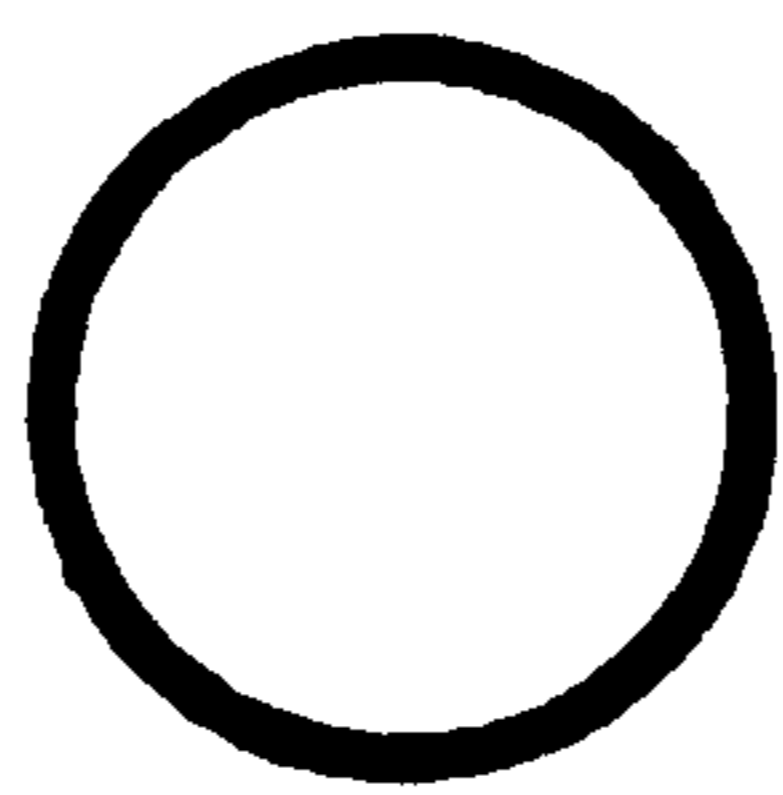
۱- پياڻھ = دشانو ڊڪ ڪين

نور کورونه په تا تنگ دي
ته هم سيال د خدای د کور پي

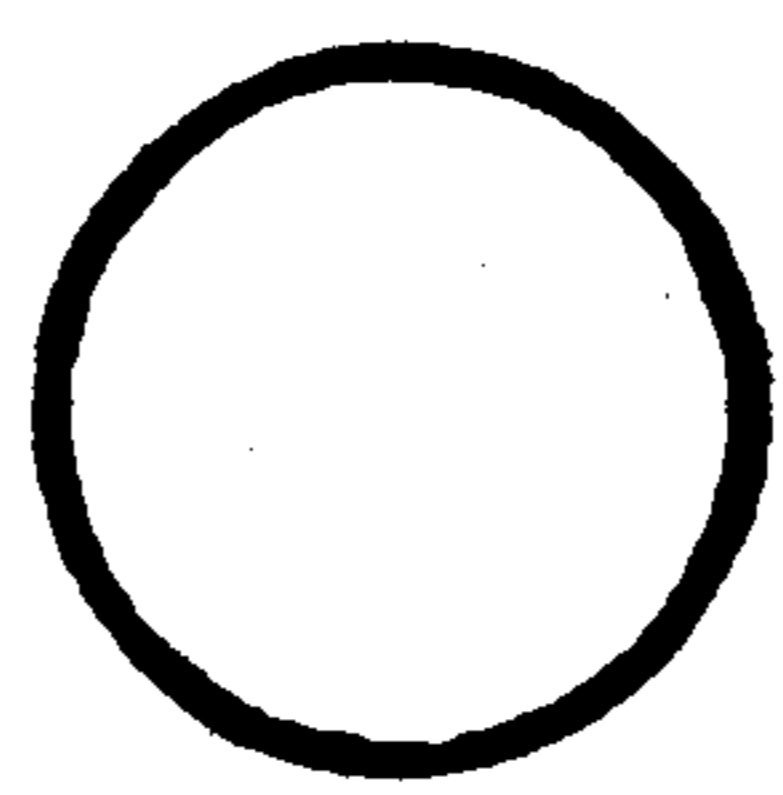

مفکورې به دېرې پوچ شي
ددې يو کليمې وړاندې

چې پي نن سندرې وايي
په صبا پي وايي سا ندې

دا د يوې او مشالونه	په تېلورکې نرغونه
د خولو وینو رانگونه	د سرهنگو شاه خلمو دی
اسمانکه سنگرونه	د شاه متو الامې يې
ویر سپرلي شاليزارونه	کښېدی پي د کراو دي
شه علمونه، حکمتونه	د ناغوس تر کوشو کيو پي
خوري او کړي شولانونه	په نهره د جنګر پزي يې
هڅو بونه، تهذيبونه	د عقلي مینود رښه يې

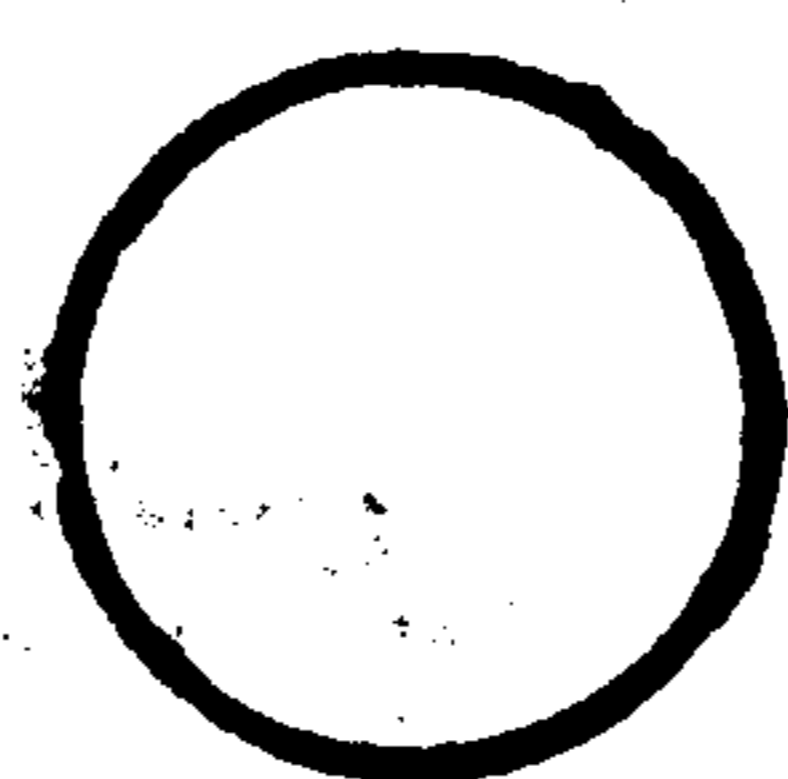

پسرلي پي تا نکه راتلي شي	د خلي دنرکس غښ دی
انقلاب زرغونېدی شي	په اړکه چاپېريال هم
مله د لارې ټولېدی شي	عکسمنه پرکښو نه

مېړه مل که د خښتن دی له خښتن مخکې کېدی شي
د تیرو ازغوله تخرگه نوی شروند را ستر کېدی شي

د فرعون له خپله درنده

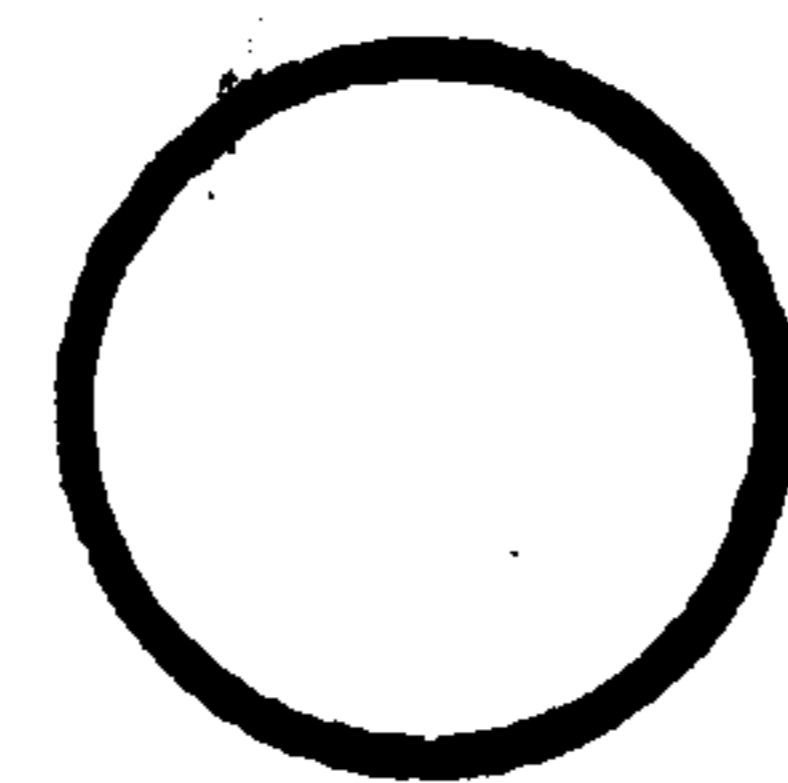
کلیان را پاشېدی شي

آدمزاد لا لښتیک دی لا دېر لږې له خپل دک دی
که په تومنه باتوران دی لا په چاروکې لوک دی
فلسفیان یې هلک فکره لا له زړه یې درک دی
په دې ویر لوی کائنات کې په یو حکمه، نمر تاوک دی
که خپلواکه دېر حاز بولي چې یې گوری لابل وک دی
د شپانه خاریې لانه زرده شرمخان دخپل کنوک دی
لا یې عقل دېر کچبه دی لا په دېر جهلونو کلک دی
د سرښوره نفوتکو په لاسونو کې لیتزک دی

نر بېښا کیان یې په جوش کې

هغه شان په امبولک دی

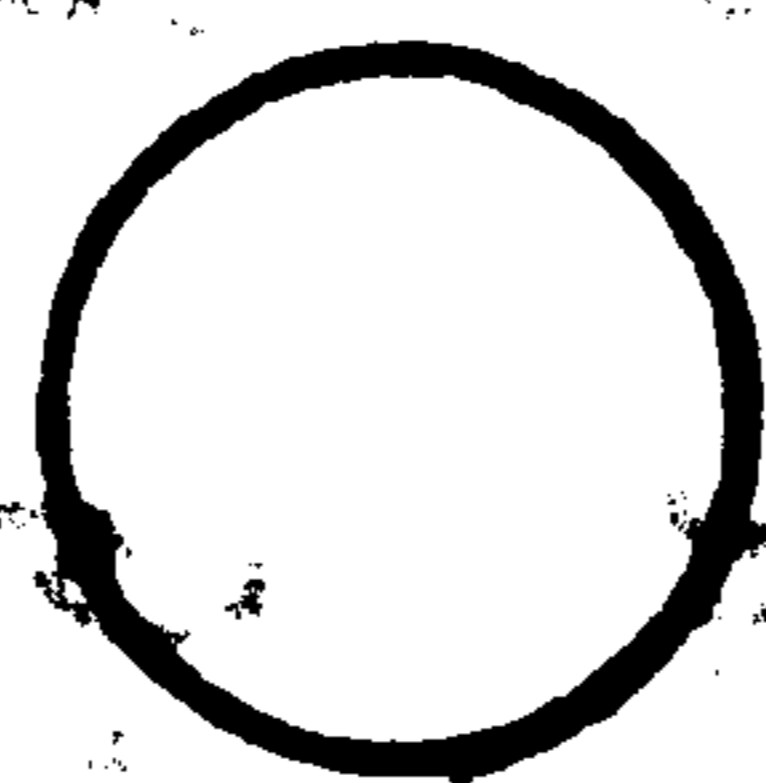

لا په سر یې فرعونان شته لا قارون شته، الا هان شته
آدمزاد چې ریزکی دی لا دو چې دېر خدا یان شته
دولارې حکه نه شول چې پرې پت سلمان سلمان شته

لا په دار مسيحا خپري لاند پاري مذهبيان شته
خليلان شروني كسري د آذر لا لنيكريان شته
هرنوبت ته كفر وايي لامخ خمتي نرناريان شته
قلمونه په اور سوخي لا د علم عليان شته
آدمتاله لا يو خوب دي لا د قام، خاورې بتان شته

سپېتوب ته لوگ منزل دي

لا د دوو پېسو حيوان شته

وخت به اخلي، ادمري چې

له خپل خانه آشنا كېږي

د خبنت او دخپل نره بيم

په اړيگه کوچي رسېږي

وخت به اخلي دا حيوان چې

د سړي په پښو پاڅېږي

وخت به اخلي پوچ خدايان چې

د بربړي، نسكو بربړي

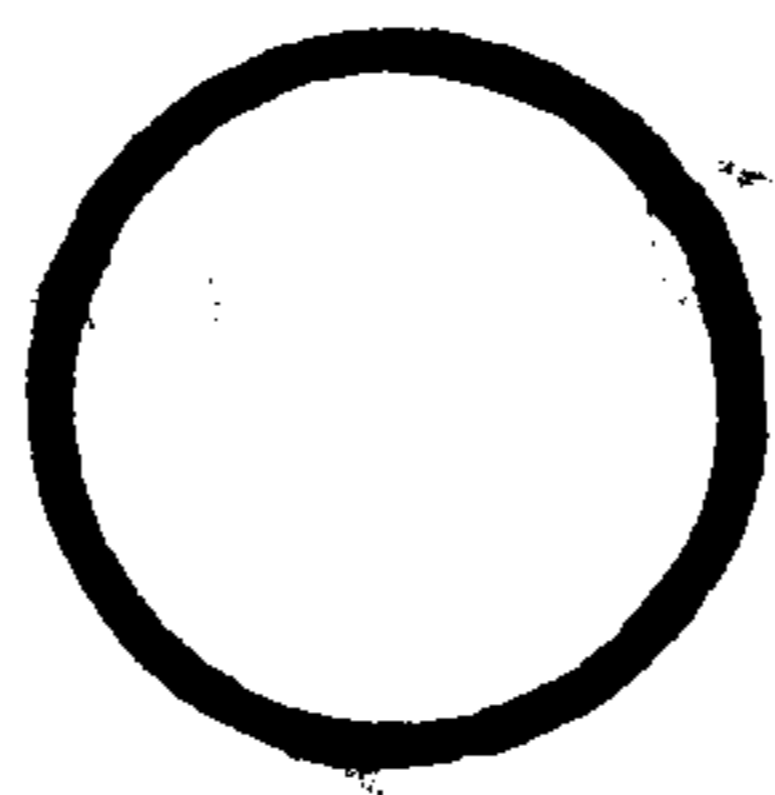
او د جهل كتابونه

د خندا توکي جوړېږي

وخت به اخلي کا سُناق چې

ستر آدم ته بيا تهپېږي

د آدم په پاڅېدو کې
لاد پرو پېرو وځنډ دی
ددې دوو پېنو څاروی ته
لایه ختې کې لوی کولنډ دی

ته په بتول کائنات بریې
ملغلر و یې په زه یم
په یو څاڅکی کې توپان یې
برسپرنه که لاک بنکارې
ستا توبری توره دې "زه یم"
که ورستی راغلی کاروان کې
مینځ هستی ته دې پام نه دی
لایمچه آدم یې ځکه

خوله ځانه بې خبریې
که سیپې په تن بهریې
په ذری دننه غریبې
چې په جس شي نو سره زریبې
هر په "زه یم" ولجه کریبې
خود واره کاروان سربې
د بهر هستی په چریبې
لاد نیم ځان روزن کریبې

انځاره کې حق ته تلیه!

دنا حقو انځور کریبې

منکور و پوچو او خوشو

کوچنی کړې آدم زری دی

که یې ستر کتاب په لاس شي

د خبنتن د برش سرې دی

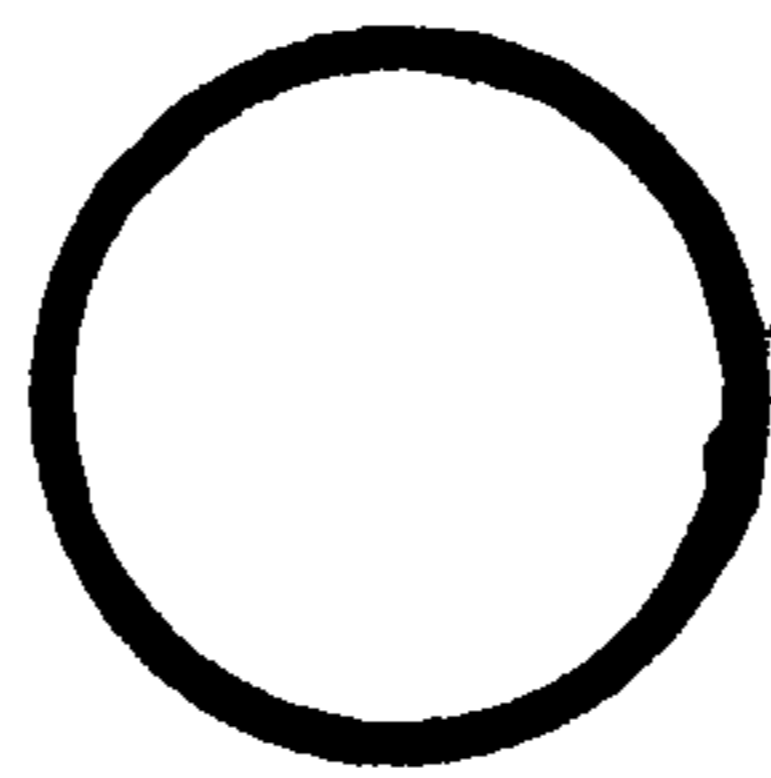

الکتاب په ادم نرونی

لارینودن آخرنی دی

که هر خوره لرغونی دی

خوهرنن کي صبانی دی

حق لا اوس هم ناویلی

که ویلی دندی دی

فرعونی دی په خمار کي

ناز پیره کلیمی دی

چرک پر پوتی سېلاب زوخی

نوح پلوی بی پیره دی

د کعبی سپایان جوت نه دی

آتیوان بیا په غدی دی

یومذهب دکته نه دی

دالیندی وارو بی ژی دی

خلق خبنتی دبتکور دی

خکه بنخا آذری دی

ناپوهی دهر وگری

په وگری په غدی دی

مفکورې پوچې نیمکړې
بکلیکونه، تیزندی دی

چې خوندي دې کړور وړه شه

چې دې و بازه خوندي شه

لاس په ظلم پورته شوی

بپورته شرق په خپل تندي شه

د باتور و جس پی بایلل

چې د چتو و هندي شه

پوپا پاخي آدم و خوري

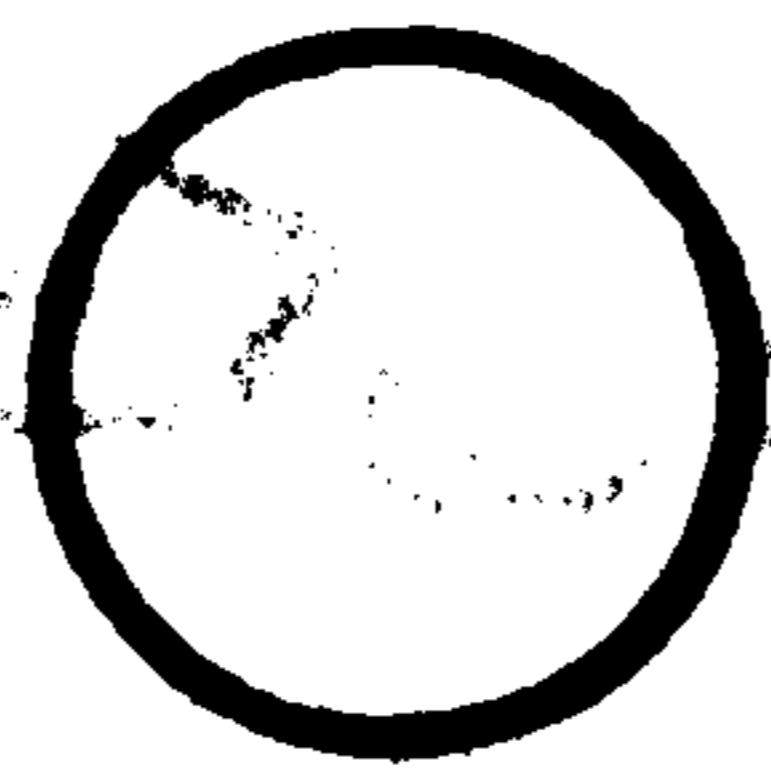
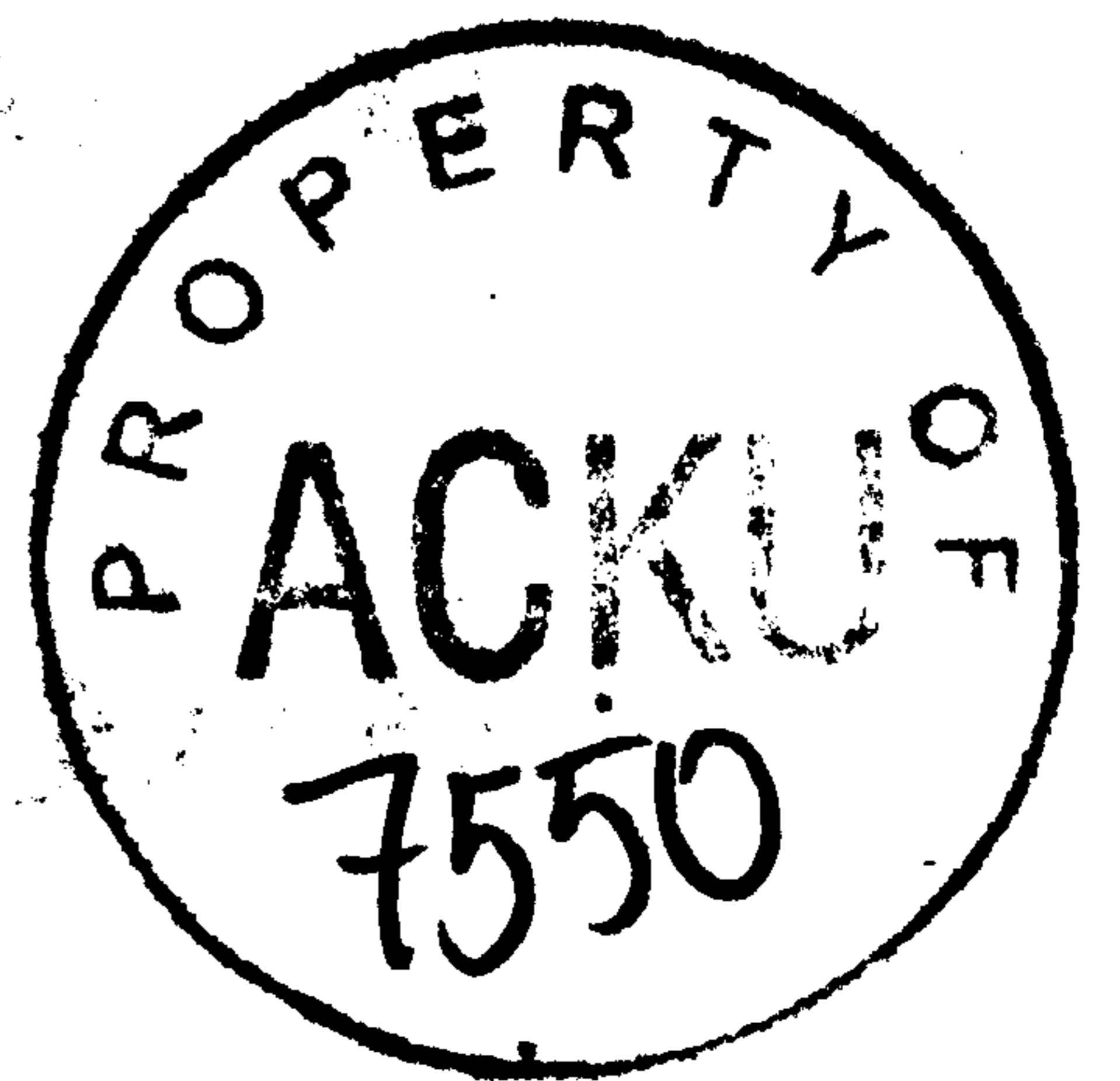
چې د پولو خای بندي شه

د خلیل پری ته وتی

د بتانو و هندي شه

چا تونگ د اسمان و خور

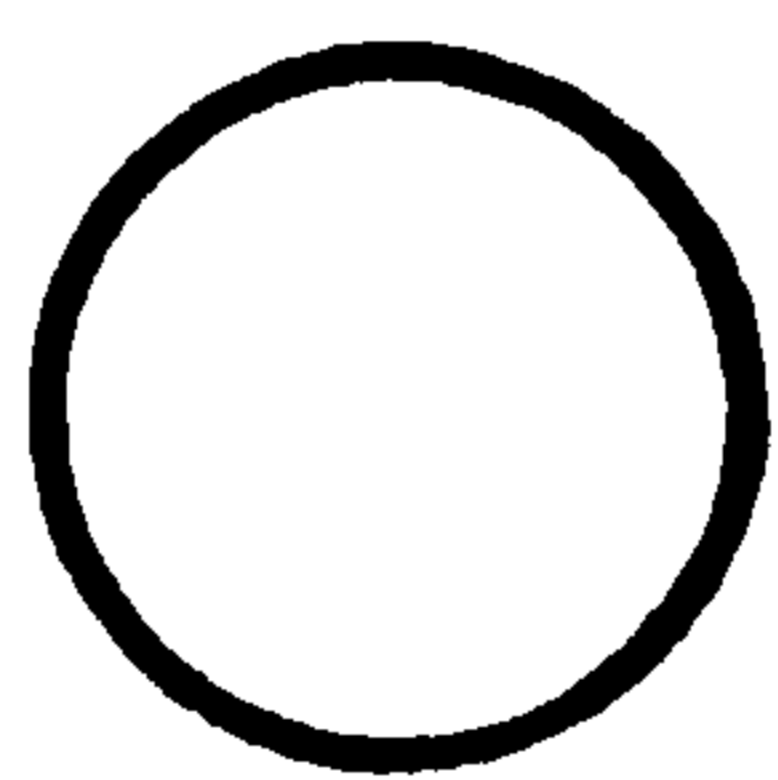
خوک پخلا په کړیندي شه

شوندانه ټول یو خانیز دی

که هر خومره گن رنگیر دی

مځ د ټولو په سيمو مځه
 که هر توكي بل مخين دى
 په يوبه په زير جبار وځي
 دارباب که زرتارين دى
 لارې لارې يوشه لاره
 تېل تېلى يوشه تېل دى
 ستور تېل ستور تېل کور کور
 کائنات يوشه کورين دى
 پدې دومره هک خاندري کي
 ځمکه ناشي غوندي څين دى
 خو ځمک زى په شونى تياؤ
 دهمه شرونه د تو زين دى

په تنگومت کير او کره
 شيش بيا واخله وپرجهان ته
 چي ذره په ولکه واخلي
 متي رابنه بيا سلمان ته
 ستا تقدير څه ځمکه نه ده
 لارې وياسه آسمان ته

له بېلې درياب ته واوړه
 له تنگي نه پلن دامان ته
 غورگمنه په لينده كسره
 بيا وركښيوزه ښخ كيان ته
 له سپرغودي ډېر شروند وگره
 لاس كره اوږد نمره وښان ته
 پوهه بوځه خيړكتيال له
 خيړكي راښنكه ايمان ته
 په نري ورخوړ پدوځي
 گرځېدلى اوسه خان ته

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**